

**Ala esittäytyi
Finnclean PRO
-messuilla**

**SIBI-
hankkeesta
alustavia
tuloksia**

***Siivouksen
vaikutus sisäilmaan***

ROBOTIT AVUKSI SIIVOUSTYÖHÖN

MONIMUOTOISET TYÖYHTEISÖT

KM 85/50 R

- Työleveys 85 cm
- Alueen koko 1200 - 10 000 m²

LAATUA LAKAISUUN

Kärcheriltä kohteesi kokoinen laite

KM 70/20 C

- Työleveys 70 cm
- Alueen koko 200 - 2000 m²

KM 75/40 W

- Työleveys 75 cm
- Alueen koko 600 - 6000 m²

KM 125/130 R

- Työleveys 125 cm
- Alueen koko 3500 - 20 000 m²

KM 150/500 R

- Työleveys 150 cm
- Alueen koko 10 000 - 100 000 m²

Kysy lisää vaihtoehtoja ja tilaa koeajo kotisivuiltamme.

www.karcher.fi

KÄRCHER

makes a difference

Puhtausala kiinnostavaksi

Puhtausala on jo pitkään kärsinyt työvoimapulasta ja myös työntekijöiden vaihtuvuus on alalla suurta. Alalla onkin laskettu, että vuosittain tarvittaisiin lähes 3000 koulutettua siivoustyöntekijää, jotta ammatillinen osaaminen säilyisi. Nuoria alan perustutkintojen suorittaneita valmistuu vuosittain kuitenkin vain noin 150 ja aikuiskoulutuksen kautta alalle saadaan noin 1600 ammattilaista. Osaajia jää siis puuttumaan joka vuosi noin 1250.

Ylläolevat luvut ovat Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian koordinoiman Puhtausala kiinnostavaksi- eli Puhki-hankkeen lähtökohtana. Kaksivuotinen kehittämishanke käynnistyi maaliskuussa 2019. Riverian sekä SSSL Puhtausala ry:n, Koulutuskuntayhtymä Tavastian ja Careerian (ent. Edupoli Oy:n) muodostaman hankeverkoston avulla puhtausalan koulutusta lähdetään nyt yhteisvoimin kehittämään. Hankkeen yhteistyökumppanina on myös Kotityöpalveluyhdistys ry.

Miten puhtausala sitten saadaan jatkossa aikaisempaa ja nykyistä kiinnostavammaksi koulutusosalaksi?

Peruskoulua päättäviä ja muita ammattiopintoja suunnittelevien kiinnostus voi kohdistua puhtauspalvelualan yhä kasvavaan digitaalisuuteen, jonka osuutta tulisi täten kasvattaa myös koulutuksessa. Vastikään alalle tulleet mutta myös pitkään muuta työtä tehneet ja alalle palaavat tai palaamista harkitsevat tarvitsevat usein lisäkoulutusta. Monissa tapauksissa on tarpeen päivittää myös työpaikkaohjaajien osaamista ajantasaisen tiedon ja taidon varmistamiseksi. Myös alalla jo toimivat yritykset voisivat tarjota työntekijöilleen nykyistä enemmän koulutusta työpaikoilla.

Jotta puhtausalan arvostus nousisi, tarvitaan myös asennekasvatusta. Puhki-hankkeessa aiotaankin paneutua myös tähän puoleen, siis alan mielikuvan muuttamiseen positiivisemmaksi. Viime aikoina on tässä suhteessa jo menty hyvään suuntaan, sillä puhtausalan koulutus ja työpaikat linkittyvät nykyisin moneen muuhun alaan, kuten rakennus-, kiinteistönhuolto- ja ravitsemispalveluihin. Nykyisin aletaan siis jo ymmärtää, että puhtausalalla työskentelevän tulee tulevaisuudessa hallita yhä monipuolisempia ja eri aloja yhdistäviä työtehtäviä.

Puhki-kehittämishankkeessa kerrotaan alan monista vetovoimatekijöistä. Sellaisia ovat muun muassa mahdollisuudet itsenäiseen työhön ja kädentaitojen hyödyntämiseen. Oman työn jäljet ovat työssä helposti nähtävissä. Siisteydestä ja puhtaudesta nauttivat myös asiakkaat. Ala voi olla fyysisesti raskasta, mutta alan digitalisoitumisen ja robotisaation odotetaan tulevaisuudessa vähentävän alan fyysisistä kuormittavuutta.

Oma työhistoriani puhtausalalla on yhtä tuore kuin Puhki-hanke, sillä myös minä olen aloittanut maaliskuussa 2019. Puhtausala-lehden tuoreena toimitussihteerinä tulen seuraamaan hanketta suurella mielenkiinnolla. Toivon myös omalta osaltani saavani ihmisiä kiinnostumaan alasta kertomalla alan tarjoamista mahdollisuuksista. Siihen työhön tarvitsen kuitenkin teidän, lehden lukijoiden, apua. Kertokaa minulle, miten teemme yhdessä alasta yhä kiinnostavamman.

Yhteydenottoja toivoen

6

MIKÄ IHME SIINÄ KULKEE?

Siivousrobotti on Suomessa käytössä jo monessa paikassa, mutta monessa paikassa ei pääse näkemään useita erilaisia robotteja, saati tutustumaan niiden ominaisuuksiin ja käyttöön. FinnClean PRO 2019 -messuilla pääsi. Erilaiset robotit herättivätkin Tampereen messuhallissa laajaa kiinnostusta.

SISÄILMA PUHUTTA

Erilaiset sisäilmaongelmat on nostettu viime aikoina voimakkaasti esille. Siivouksella voidaan joko parantaa tai heikentää sisäilman laatua. Mutta mistä johtuu joidenkin rakennuksien sisällä esiintyvä tunkkainen tai outo haju?

SAITKO HUONOA PALAUTETTA?

Todennäköisesti et saanut, sillä palvelutyössä saadaan joko kehittävää tai kiitettävää palautetta tai yhtä aikaa molempia. Alan yritykset kertovatkin olevansa kiitollisia kaikenlaisesta palautteesta ja hankkivansa sitä itse aktiivisesti asiakkailta.

Vs. päätoimittaja
Per-Olof Ekström
per-olof.ekstrom@puhtausala.fi
puh. 0400 707 736

Toimitussihteeri
Siru Väisänen
toimitus@puhtausala.fi
puh. 040 766 0053

Ilmoitukset
Maritta Humala
palmera@kotiposti.net
puh. 040 709 9856

Digijulkaisut
puhtausala.fi/ilmoittaminen

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
asiakaspalvelu@puhtausala.fi
puh. 040 766 0055

Toimitus
Haapaniemenkatu 7-9 B 14
00530 HELSINKI
puh. 040 766 0055
www.puhtausala.fi

50. vuosikerta
Julkaisija: Siivoussektori Oy
Puhtausala ilmestyy 5 kertaa vuodessa
Aikakauslehtien liiton jäsen
ISSN 2343-340X

KUVA: JOUNI RANTA

TUNNISTA VÄRISI

Psykologi ja kirjailija Tony Dunderfeltin mukaan ihmisellä on jo syntyyssään tietty temperamentti. Eri temperamentit voidaan jakaa punaiseen, keltaiseen, vihreään ja siniseen. Eri temperamentteja edustavat ihmiset tulevat keskenään toimeen, jos he osaavat eläytyä toisen erilaisuuteen.

SEEPRAAT UUTEEN KOTIIN

Puhtausalan tukkukauppa VeliMark muutti Helsingistä Espooseen. Uusiin tiloihin on keskitetty yrityksen Etelä-Suomen toiminnot. Espoon toimipisteessä on nyt varastotilaa noin 3000 neliötä ja myymälätilaa noin 300 neliötä. Kuvassa aluepäällikkö Kirsi Olkkonen ja toimitusjohtaja Perttu Levijärvi.

SSTL Puhtausala ry:n jäsenlehti
jäsenmaksu 50 € / 40 € / 30 €

Tilaushinta

Määräaikaistilaus 82,50 € vsk.
Kestotilaus 77,00 € vsk.
Pohjoismaat 88,00 € vsk.
Digilehti 49,60 € vsk.
Printtilehden lisätilauksena 12,40 € vsk.

Kannen kuva

Riku Moisio ja Mari Hauskaviita sekä siivousrobotin prototyyppi Finnclean PRO 2019-messuilla. Kuva: Siru Väisänen

Taitto

Viestintätoimisto TDDT

Paino

AO-paino, Mikkeli
puh. 044 754 1004

KEHITTYVÄ PUHTAUSALA

Hyvä tunnelma kruunasi Finnclean PRO -messut	4
Robotit kiinnostivat messukävijöitä	6
Digitalisaatio helpottaa siivoojan työtä	10
Sisäilmapaneeli pohti siivouksen osuutta ongelmiin	12
Siivouksella voidaan parantaa tai heikentää sisäilman laatua	13
Poimintoja Finnclean PRO 2019 -messuilla	14
Koulutuspäivät molempina messupäivinä	16
Testaaminen auttaa luottamaan	17
Sairaala Novaan keskitetyt tukipalvelut	18

TYÖHYVINVOINTI JA TURVALLISUUS

Monimuotoinen työyhteisö tuo rikkautta työpaikalle	20
Työyhteisön neljä hyvää tyyppiä	26

KOULUTUS

Restonomiksi nopeutetulla aikataululla TAMKissa	30
Briefcase-hanke jatkuu vielä	31
Valmistuneita	31
Puhki-hanke käynnistyi	33
Keudassa puhtausalan TE-koulutusta	34
Kolumni	39

TIEDE JA TUTKIMUS

Kurkistus kemian ja kiertotalouden mahdollisuuksiin	40
Huono sisäilma on yleinen huoli	42
Siivouskemikaaleja käytetään kouluissa oletettua vähemmän	44

YRITYSELÄMÄ

Matkailun kasvu näkyy myös kiinteistöjen kunnossapito- ja siivousalalla	46
Clean Key laajeni Turkuun	48
Tuoteuutiset	49
Asiakaspalautteella on tärkeä merkitys	50
VeliMarkille uudet tilat Espoosta	53

JÄSENSIVUT

Toiminnanjohtajalta	54
Henkilö- ja yritys uutisia	55
Yritys- ja yhteisöjäsenet	56
Palveluhakemisto	58
Puhtausluuta	60
Sanaristikko	61
Henkilöjäsenelle	62
Yritysjäsenelle	63

puhtauspankki.fi

puhtausala

Kaksipäiväiset Finnclean PRO -messut 27.–28. maaliskuuta saivat väen liikkeelle molempina päivinä. Puhtausalan messuilla vieraili yhteensä noin 6300 ihmistä.

Hyvä tunnelma kruunasi

Puhtausalan ykköstapahtuma Finnclean PRO sai Tampereen Messut Oy:n mukaan näytteilleasettajilta ja messuvierailta kiitosta erityisesti iloisesta tunnelmastaan. Tampereen Messut järjestää Finnclean-messut SSTL Puhtausala ry:n toimeksiannosta.

TEKSTI JA KUVAT: SIRU VÄISÄNEN

Maaliskuun lopussa Tampereelle kokoontui puhtausalan osaajien lisäksi yhtä aikaa myös liikunta- ja terveysalan asiantuntijoita sekä hankinta-alan ammattilaisia, sillä Finnclean PRO -messujen lisäksi Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa pidettiin Sportec-, Gymtec-, Welltec-messut ja Hankintapäivät.

Kaikkien tapahtumien yhteenlaskettu kävijämäärä oli Tampereen Messujen mukaan 7809. Heistä 5559 oli rekisteröitynyt Finncleanin messukävijäksi. Messuvieraat saivat kuitenkin tutustua kaikkiin heitä kiinnostaviin messuihin, ja 740 muiden messujen vierasta tutustui myös Finncleaniin. Finncleanissa vieraili siis yhteensä noin 6300 ihmistä.

Tampereen Messujen mukaan etenkin tuoteuutuudet ja uudet teknologiat herättivät messuyleisössä kiinnostusta ja keskustelua yli toimialarajojen.

Näytteilleasettajia tapahtumissa oli yhteensä yli 300, joista E-hallissa pidetyssä Finnclean PROssa lähes 80.

Puhtausalan ykköstapahtumassa Finnclean PROssa kävijöitä kiinnostivat erityisesti työn digitalisoituminen, robotit sekä sisäilma-asiat ja siivouksessa käytettävät uudet työvälineet ja vedet.

Hansikkaisiin puetut kädet tervehtivät vieraita Finntensidin osastolla.

Hooverin koneet keräsivät katseita.

Finnclean PRO -messut

Tapahtumasta saamamme palaute on ollut erinomaista kautta linjan.

Monipuolisessa ohjelmassa puhutti myös esimiestyö sekä työn mielekkyys ja turvallisuus.

”Finnclean ja sen yhteydessä pidetyt alan koulutuspäivät saivat liikkeelle valtakunnallisesti koko toimialan. Tapahtumasta saamamme palaute on ollut erinomaista kautta linjan. Messualue oli onnistunut ja näyttävä, asiantuntijoiden puheenvuorot keräsivät kiinnostuneita kuulijoita ja näytteilleasettajat olivat tyytyväisiä”, toteaa toiminnanjohtaja **Per-Olof Ekström** SSTL Puhtausala ry:stä.

Finnclean PRO-, Sportec-, Gymtec-, Welltec- ja Finnclean-messut järjestetään seuraavan kerran keväällä 2021. Hankintapäivät pidetään seuraavan kerran keväällä 2020.

Tampereen messukokonaisuuden yhteydessä palkittiin eri toimialojen edelläkävijöitä ja kehittäjiä. Vuoden Liikuntapaikka 2019 -tunnustuksen sai Pälkäneen Liikuntakeskus Kosta Areena. Elämme Ajassa -palkinto jaettiin Pieksämäen kaupungille. Lisäksi Espoon kaupungille myönnettiin Vuoden julkisten hankintojen kehittäjä -palkinto. ■

Palmian siivousrobotti herätti ihmetystä sekä Palmian osastolla että kulkiessaan itsenäisesti messukäytävillä. Kuvassa robottia esittelevät Miika Oja (toinen vas.) Puluroboticsiltä sekä Minna Gauffin Palmialta.

Robotit kiinnostivat messukävijöitä

Siivousmenetelmiä parannetaan nyt kiihtyvällä vauhdilla digitaalisten ratkaisujen avulla. Etenkin robotiikan uskotaan lähivuosina tulevan yhä enemmän avuksi puhtausalalle. Siivousrobotit herättivätkin FinnClean PRO 2019 -messuilla suurta kiinnostusta.

TEKSTI JA KUVAT: SIRU VÄISÄNEN

Messuvieraiden päät kääntyvät messukäytävillä liikkuvan surinan ja valojen suuntaan. Kyseessä on Palmian, NCC:n, Pulurobotics Oyn ja Helsingin yliopiston kehittämän siivousrobotin prototyyppi, joka liikkuu käytävillä. Ihmiset väistävät sitä, mutta myös robotti osaa väistää esteen havaittuaan. Renkailla liikkuva robotti herättikin messuvieraissa pientä hilpeyttä.

Siivousrobotteja oli myös muilla messuosastoilla ja myös ne herättivät suurta kiinnostusta. Digitalisaatio ja robotiikka olivat esillä myös yhtenä teemana messujen yhteydessä pidetyillä koulutuspäivillä.

Työmaiden pölynpoistoon kehitetty

Ruoka-, kiinteistö-, siivous-, turvallisuus- ja toimitilapalveluja tarjoava Palmia tarjoaa nykyisin myös robottivasteista siivouspalvelua. Robotteja voidaan Palmian ICT- ja kehitysjohtaja **Riku Moision** mukaan hyvin käyttää suurten tilojen siivouksessa, etenkin niiden rakaisissa, aikaavievissä ja monitonisissa työvaiheissa.

Moisio esitteli siivousrobotin prototyyppiä Palmian messuosastolla. Robotti kiinnosti niin kotimaisia kuin ulkomaalaisiakin puhtausalan asiantuntijoita, esimerkiksi norjalaiset messuvieraat ihastelivat robotia pitkään.

Moisio kertoi siivousrobotin kehitystyöstä myös messujen koulutuspäivillä. Prototyyppi kehitettiin hänen mukaansa sekä toimistoissa että rakennustyömailla käytettäväksi. Kehitystyössä olikin Palmian lisäksi vahvasti mukana myös rakennusliike NCC, koska rakennustyömailla siivoustyötä voitaisiin hyvin automatisoida. Markkinoilla ei kuitenkaan ollut työmaaolosuhteissa toimivia keskikokoluokan siivousrobotteja.

Moision mukaan siivousrobotti suunniteltiin liikkumaan autonomisesti myös kokolattiamatolla varustetussa toimistotilassa. Rakennus-

Myyntipäällikkö Jussi Ruisniemi Diversey Suomi Oy:stä kertoi, että siivousalalla on paljon innostusta robottien käyttöön. Robotit ovat saattaneet kasvattaa myös siivouksen arvostusta.

työmaaympäristö on robotille haasteellisempi, joten se oli hyvä lähtökohta kehittelylle.

”Ajattelimme, että jos se selviää tehtävissään rakennustyömaalla, se selviää missä vaan.”

Enemmän voitettavaa kuin hävittävää

Robotit herättivät koulutuspäiville osallistujissa myös hieman huolta oman alan työllisyysnäkyistä. Vievätkö robotit tulevaisuudessa työpaikat ihmisiltä siivousalalta?

”Katsoisin, että meillä on robotiikan käytössä enemmän voitettavaa kuin hävittävää”, kertoi myyntipäällikkö **Jussi Ruisniemi** Diversey Suomi Oy:stä.

Esimerkkinä Ruisniemi mainitsi jo pitkään markkinoilla olleet robotti-imurit ja ruohonleikkuurobotit, jotka eivät ole poistaneet myös ihmisen tekemän imuroinnin tai ruohonleikkaamisen tarvetta. Robotit ovat toimineet vain ihmisen apuna. Näin Ruisniemi uskoo asian olevan jatkossakin, vaikka uudet robotit saavat jatkuvasti uusia ominaisuuksia ja alkavat myös ikään kuin oppia asioita.

”Siivoustyössä ihmiset pääsevät sieltä koneen takaa muihin siivoushommiin, sellaisiin mitä kone ei tee”, hän kertoi.

Ruisniemi kertoi koulutuspäivillä myös siivousrobotteja Suomessa jo käyttävien kokemuksista. Esimerkiksi Sievin monitoimihallissa ja Oulun yliopistollisessa sairaalassa robotti siivoaa usein öisin tai aamuisin. Toimintaa käydään välillä tarkistamassa ja robottia siirtämäs-

Sami Mustonen Rotator Oy:stä esitteli Neo-siivousrobottia. Avidbotsin valmistamassa Neossa on paljon erilaista nykYTEKNOLOGIAA, kuten Wi-Fi, 4G, laser- ja 3D-kamerat. Yhdellä latauksella virtaa riittää 4-6 tunnin toimintaan.

Taski swingobot 2000 -yhdistelmäkonerobotin ominaisuuksiin kuuluu niin sanottu lisätty todellisuus (Augmented Reality) sekä etähallinta. Kone oli messuilla esillä Diverseyn osastolla.

sä uudelle alueelle. Usein työtä tekee samaan aikaan myös työntekijä, joka keskittyy tilojen reuna-alueiden puhdistamiseen silloin, kun robotti puhdistaa käytäviä tai keskilattiaa.

“Aiemmin monitoimihallin salissa meni 1,5 tuntia ensin moppimopolla ja sitten yhdistelmäkoneella tehtävään puhdistukseen. Nyt robotilla menee työhön 40 minuuttia ja sinä aikana työntekijä voi mopata reunat ja imuroida ns. hyppymontun ja siirtyä myös jo toiseen tilaan työskentelemään. Yhden tilan siivousaika on siis pienentynyt ja työntekijän työ keventynyt”, Ruisniemi kertoi kokemuksista.

Ennen kuin siivousrobotti voidaan ottaa tilassa käyttöön, tulee robotti ohjelmoida tehtävänsä. Monitoimihallin salin siivouksen ohjelmointiin ja sen testaamiseen meni muutama tunti. OYKSissa ohjelmointiin ja testaukseen meni kolme yötä. OYKSissä robotti siivoaa öisin noin neljä tuntia kerrallaan.

Innostusta ja ideoita paljon

Oulussa ja Sievissä robottien käyttöönotto on sujunut hyvin. Ongelmia on ollut lähinnä vain robotin työskentelyalueelle tuoduista tavaroista, jotka ovat saattaneet estää robotin työskentelyn. Robotti ei myöskään osoittautunut aina ihmistä nopeammaksi. Puhdistustulosta käyttäjät olivat Ruisniemen mukaan pitäneet hyvänä.

“Innostusta robotin käyttöön oli paljon. Käyttäjillä oli myös paljon ideoita siitä, miten robottia saadaan hyödynnettyä entistä enemmän ja uusilla alueilla”, hän kertoi. ■

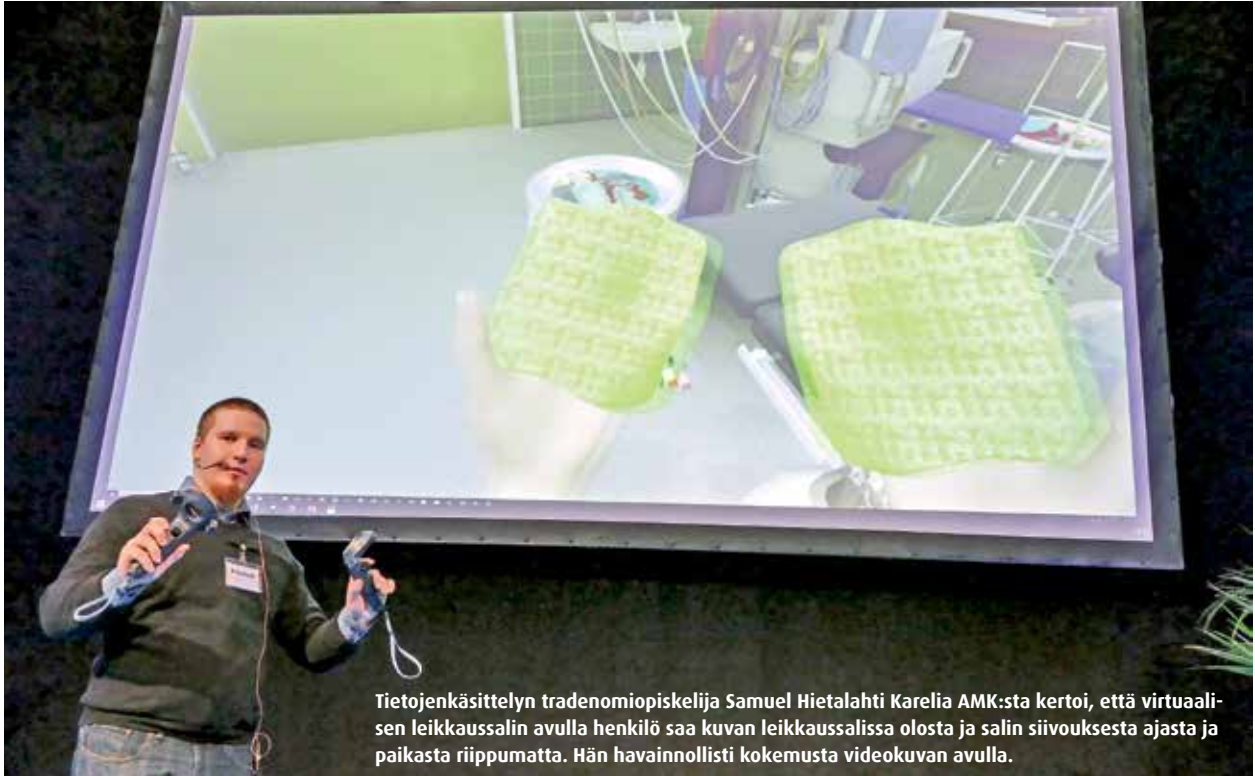

ICT- ja kehitysjohtaja Riku Moisio Palmialta kertoi messujen yhteydessä pidetyillä koulutuspäivillä, mikä robotisaation tilanne nykyisin on. “Olemme juuri astumassa robotisaation askelmalle”, hän kuvasi tilannetta.

” Jos se selviää tehtävissään rakennustyömaalla, se selviää missä vaan.

Tammiholma Oy esitteli messuilla uuden automaattisen siivousrobotin Adlatus CR700:n. Robotti kulki osastolla itsekseen aidatulla alueella. Robotin lika-vesisäiliön täyttyessä, puhdasvesisäiliön tyhjentessä tai akun varaustason vähentyessä alhaiseksi robotti menee itsenäisesti telakointiasemaan.

Tietojenkäsittelyn tradenomiopiskelija Samuel Hietalahti Karelia AMK:sta kertoi, että virtuaalisen leikkaussalin avulla henkilö saa kuvan leikkaussalissa olost ja salin siivouksesta ajasta ja paikasta riippumatta. Hän havainnollisti kokemusta videokuvan avulla.

Digitalisaatio helpottaa siivoajan työtä

Finnclean PRO -messuilla asiantuntijat näyttivät ja kertoivat konkreettisoin esimerkein, miten digitalisaatio muuttaa siivousalaa tulevaisuudessa. Robottien lisäksi messuilla nähtiin mm. erilaisia digitaalisia ratkaisuja. Niitä esittelivät sekä messujen monet näytteilleasettajat että digitalisaatiosta luennoineet asiantuntijat.

TEKSTI JA KUVA: SIRU VÄISÄNEN

Tietoa ja video-ohjeita

Siivousalalle on viime aikoina tullut esimerkiksi tablettitietokoneeseen tai kännykkään saatavia työtä helpottavia sovelluksia. Esimerkiksi Gronlund Palveluissa on otettu käyttöön AILI-niminen sovellus, johon saadaan talteen ja jaettavaksi tietoa siivottavasta kohteesta. Se säilyttää tärkeää tietoa kohteesta, vaikka työntekijät kohteessa vaihtuisivat. Sovelluksen avulla siivoaja saa konkreettisia kohdekohtaisia ohjeita ja neuvoja, tarvittaessa jopa video-ohjeiden muodossa.

Siivoajan taskussa kulkeva digitaalinen avustaja toimii myös työntekijän ja työnjohdon kommunikointivälineenä.

Aili-sovelluksesta messuilla kertoi Cleantalk-lavalla toimitusjohtaja **Tiina Holopainen** Gronlund Palvelut Oy:stä.

Tablettitietokone siivousvaunuun

Siivoaja-mobiilisovellus on puolestaan Palmian kehittämä ja käyttöönotettava sovellus, jota käytetään esimerkiksi siivousvaunuun kiinnitettävällä tablettikoneella. Palmian ICT- ja kehitysjohtaja **Riku Moisio** mukaan sovellus sujuvoittaa toimitilahuoltajan työtä. Tabletilta työntekijä näkee esimerkiksi oman siivouskohteensa pohjakuvan ja tehtävät, mitä missäkin tilassa pitää tehdä. Moisio kertoi Siivoaja-mobiilista Finnclean PRO -messujen yhteydessä pidettävillä puhtausalan koulutuspäivillä.

Asioita voi kokeilla virtuaalitodellisuudessa

Virtuaalitodellisuus eli VR (Virtual Reality) tarjoaa mahdollisuuden nähdä, kuulla ja kokea tila, joka virtuaaliympäristöön on tallennettu. Tietojenkäsittelyn tradenomiopiskelija **Samuel Hietalahti** Karelia AMK:sta näytti Cleantalk-lavan esityksessään, miten leikkaussalista ja sen siivouksesta voi saada käsityksen virtuaalisen leikkaussalin avulla.

”Oikeaan leikkaussaliin ei voi noin vain mennä kokeilemaan, mutta virtuaalisessa leikkaussalissa voit käsiäsi liikuttamalla esimerkiksi kokeilla tilan esineiden liikuttamista, kalusteiden siirtämistä tai vaikka pölyjen pyyhintää. Työskentely virtuaaliympäristössä tuntuu melkein siltä kuin tilassa oikeasti olisi”, Hietalahti kertoi esityksessään.

Pysy askeleen edellä tietoon pohjautuvalla siivouksella

Tork EasyCube® - maailman johtava tilojenhallintaohjelmisto

Tork EasyCube on tilojenhallintaohjelmisto, joka kertoo sinulle reaaliaikaisesti siivoustarpeista. Ei enää turhia tarkistuksia. Ei enää valituksia. Tiedät tarkalleen, mitä on tehtävä, missä ja milloin. Tuloksena on täysin uusi tehokkuuden, henkilöstön sitoutumisen ja asiakastyytyvyyden taso. Tervetuloa tietoon pohjautuvan siivouksen aikakaudelle. Tork EasyCube muuttaa asiakkaiden työtä jo ympäri maailmaa.

Lue lisää tork.fi/easycube

Sisäilmaongelmien pohdinta vei välillä panelistien ilmeet vakaviksi. Sari Karjomaa (vas.) toi keskusteluun lainsäädännön näkökulman; Niina Kesti on ho-mesiivouksen asiantuntija ja Eija Lenkkeri edusti siivousyrittäjiä. Leila Kakko (oik.) on tutkinut sisäilmakysymyksiä jo pitkään.

Sisäilmapaneeli pohti siivouksen osuutta ongelmiin

Finnclean PRO -messuilla järjestettiin sisäilmapaneeli, jossa olivat mukana Teknokemian Yhdistys ry:n toimitusjohtaja Sari Karjomaa, rakennusterveysasiantuntija Niina Kesti Poistoa Oy:stä, Careerian asiakaspäällikkö Eija Lenkkeri ja Tampereen Ammattikorkeakoulun lehtori Leila Kakko. SSTL Puhtausala ry:n toiminnanjohtaja Per-Olof Ekström johdatti panelistit keskusteluun, jonka aiheet oli rajattu julkisiin tiloihin, kuten kouluihin ja päiväkoteihin.

TEKSTI: RIITTA TEERIAHO KUVA: SIRU VÄISÄNEN

Sisäilmaongelmiin on useita syitä, näin arvioivat panelistit keskustelun alussa. Syiksi he nimesivät muun muassa rakennusten korjaus- ja huoltovelan, talotekniset syyt, kosteus- ja kemikaalikuormien kertymisen tiloihin sekä ihmisen toiminnan tilojen käyttäjinä.

Siivouksen asiantuntijoiden pitäisi ottaa rohkeasti oma roolinsa kaikissa rakentamisen ja rakennuksen ylläpidon eri vaiheissa, jotta siivous voisi omalta osaltaan hoitaa tehtävänsä puhtaan sisäilman varmistamiseksi. Hyviä esimerkkejä tästä on jo saatu: Hämeenlinnan uuden keskussairaalan suunnittelussa tukipalvelut ovat olleet tiiviisti mukana alusta alkaen.

Huomio on kiinnittynyt siihen, että sisäilmaongelmia on erityisesti 50–80-lukujen rakennuksissa. Silloin otettiin käyttöön uusia rakennusmateriaaleja, joista ei ollut vielä kokemuksia. Siivouksen koneellistuminen saattaa olla yksi syy kosteusvaurioiden aiheuttajana. Kun vesi-imurit yleistyivät, rakennussiivouksessa oli mahdollista käyttää runsaammin vettä, kun se oli helpommin poistettavissa kuin käsimenetelmin. Näin kosteutta saattoi jäädä rakenteisiin ja myöhemmin aiheuttaa kosteus- ja homevau-

rioita. Liian tiivis eristys rakenteissa estää luonnollisen ilmanvaihdon, mitä tapahtuu kevyemmin eristetyissä rakennuksissa.

Rakennuksiin kertyy korjaus- ja huoltovetä, kun esimerkiksi säästösyistä korjaus- ja huoltotöitä laiminlyödään. Likataakka kertyy rakennuksiin, jos myös siivous laiminlyödään tai huonokuntoiset tilat ovat vaikeasti siivotavia.

Ilmastoinnilla iso merkitys

Taloteknisistä syistä huomattavin vaikutus sisäilmaan on ilmastoinnilla. On huomattu, että kaikki kiinteistöjen huoltajat eivät hallitse ilmastointilaitteiden käyttöä. Tilakohtainen ilmastointi pitää säätää käytön mukaan. Käyttäjät puolestaan pyrkivät itse korjaamaan ilmastointia, jos tilassa tuntuu esimerkiksi vetoa. Yhden kanavan sulkeminen tai vaimentaminen esimerkiksi sermeillä tai tauluilla häiritsee koko järjestelmän toimintaa.

Joskus ilmastointi on kytketty valaistukseen, mitä tilojen käyttäjät eivät aina tiedä. Jos kirkaassa päivänvalossa oppilaitoksen luokahuoneesta sammutetaan valot, lakkaa myös ilmastointi toimimasta.

Uusi havainto on, että ilmastointikanavista

tulee sisäilmaan rakenteista irronneita kuituja, kuten mineraalivillaa aiheuttaen samankaltaisia oireita kuin home.

Yleisökeskustelussa nousi esiin kosteusvaurion aiheuttajana vesi, joka alkoi valua rakennukseen, kun piha oli asfaltoitu. Toisaalta asfaltti vähentää lian kulkeutumista sisälle ja helpottaa näin siivousta. Samanlaisen kosteusriskin aiheuttavat seinustoille kertyvä lumi tai märkätiloissa lattioiden väärät kallistukset.

Siivouskemikaalien osuus sisäilmaongelmiin

Julkisessa keskustelussa siivouskemikaalit on nostettu esiin yhtenä sisäilmaongelmien aiheuttajana. Panelistit arvioivat, että siivouskemikaalit itsessään eivät aiheuta ongelmia oikein käytettyinä. Silloin annostelu tapahtuu oikein ja työntekijöiden opastus ja perehdytys on kunnossa. Kemikaaleja myös käytetään oikeissa paikoissa.

Nihkeä pyyhintä on vakiintunut siivousmenetelmä, mutta sitä käytettäessä on huolehdittava, että lattiat myös välillä pestään, jotta likataakka ei kasva. Siivouksessa huomio kiinnittyy lattioiden puhtauteen, vaikka myös muille tasoille kertyy likaa ja nekin

olisi puhdistettava säännöllisesti puhtaan sisäilman varmistamiseksi.

Euroopassa on tiukka kemikaalilainsäädäntö ja Suomessa iso koneisto huolehtii kemikaalien turvallisuudesta. Vaarallisille kemikaaleille on rajoituksia ja kieltoja. Siivouksemikaaleissa pakkausmerkinnät ja käyttöturvallisuustiedotteet varoittavat vaarasta ja opastavat turvalliseen käyttöön. Selkeät ohjeet ja perehdytys varmistavat, että siivoustyöntekijä osaa käyttää kemikaaleja oikein ja turvallisesti. Teknokemian yhdistyksessä on valmistumassa yksinkertainen ohjeistus, kuvalliset SUMI-kortit käyttäjien avuksi.

Sisäilman eri aineiden pitoisuuksille on olemassa raja-arvoja. Mittaustulosten arviointi on vaikeaa, koska ihmiset reagoivat yksilöllisesti sisäilmaan. Oireiden syynä voidaan pitää hometta, vaikka sisäilma onkin vain tunkea tai kuiva. Eikä pidä unohtaa ihmisten käyttämää hajustettua kosmetiikkaa. Onkin vitsailtu, että altistus pitäisi mitata alastomasta ihmisestä, joka on lasikuution sisällä. ■

Siivouksella voidaan parantaa tai heikentää sisäilman laatua

◆ Rakennusterveysasiantuntija, Poistoa Oy:n omistaja **Niina Kesti** kertoi siivottavuuden ja siivoustajuuden vaikutuksesta sisäilmaan myös SSSL Puhtausala ry:n järjestämällä koulutuspäivillä FinnClean PRO -messujen yhteydessä.

Siivouksella voidaan vaikuttaa sisäilman pölypitoisuuteen ja pinnoille laskeutuvan pölyn määrään. Pölyn määrään vaikuttavat sekä siivoustajuus että siivousmenetelmät ja siivouksen laatu.

”Siivouksella voidaan sekä parantaa että heikentää sisäilman laatua”, Kesti kertoi.

Oikein valituilla ja huolletuilla välineillä sekä asianmukaisilla siivousmenetelmillä on pölyn vähentämisessä ja siten sisäilman laadun kannalta tärkeä rooli. Kannattaa miettiä myös looginen työjärjestys. Pinnoille laskeutuvaa pölyä voidaan tehokkaasti vähentää, kun tekstiilipinnat imuroidaan ja yli 180 senttimetrin korkeudella olevat pinnat pyyhkitään säännöllisesti.

”Pölyä tehokkaasti sitovilla menetelmillä, kuten mikrokuitupyhkeillä, nihkeillä menetelmillä ja imuroinnilla estetään pintapölyn joutuminen takaisin hengitysilmaan”, Kesti kertoi.

Kuivalla harjalla, pyyhkeellä tai mopilla työskentely sen sijaan levittää pölyä ilmaan. Myös imureiden suodatusjärjestelmä voi päästää pienet hiukkaset sisäilmaan. Liiallinen vedenkäyttö kuivien tilojen siivouksessa ei ole suotavaa, koska se voi johtaa rakenteiden kosteusvaurioihin. Puhdistus- ja hoitoaineet voivat myös reagoida pintamateriaalien kanssa ja aiheuttaa materiaalivaurioita. Siivousaineet voivat sisältää kemikaaleja ja hajusteita, jotka voivat heikentää sisäilman laatua.

Lähteet ja lisätiedot: www.poistoa.fi, www.sisailmayhdistys.fi

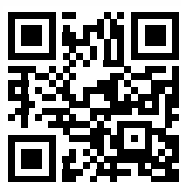
FASTER **CLEANER** **SAFER**
SMARTER **GREENER** **FLEXIBLE**

vileda
PROFESSIONAL

ORIGO BETTER

www.vileda-professional.fi

Origo 2

Kaikkien aikojen innovatiivisin siivousvaunumme on suunniteltu vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin!

Tutustu Origo 2 -konseptiin, skannaa QR koodi puhelimesi ja [katso video!](#)

a brand of
FREUDENBERG

Poimintoja Finnclean PRO:sta

KUVAT: SIRU VÄISÄNEN JA RIITTA TEERIAHO

SSTL Puhtausala ry ja Puhtausala-lehti olivat messuilla näkyvästi esillä. Osaston viereisellä Cleantalk-lavalla pidettiin erilaisia tietoisuuksia, luentoja, haastatteluja sekä paneelikeskusteluja.

Retro yhdistelmäkone herätti huomiota Granumin osastolla. Koneen sisäosat ovat ruostumatonta terästä, kertoi Jari Hakkarainen.

Korkean messuhallin rakenteet sopivat hyvin yläpölyjen imurointijärjestelmien esittelyyn. Vasemmalla imuroidaan hallin seiniä Skyvac- ja oikealla kattorakenteita Spacevac-yläpölyimureilla.

Turun ammatti-instituutissa opiskeleva Fartun Yuusu kyseli tarramopeista ja muista siivousvälineistä Clean Key Oy:n Sakari Ahoelta.

Työasuissa on uusi harmaa väri ja joustavat osat sivuilla, kertoi Standan Minna Pernu.

Maaliskuun alussa käynnistynyttä Puhtausala kiinnostavaksi -hanketta esitteli messuilla hankkeen projektiasiantuntijana toimiva Seija Ikonen (oik.). Laitoshuoltaja, vahtimestari Eija Väkinen (vas.) Nokian kaupungilta pysähtyi täyttämään hankkeeseen liittyvää kyselyä.

CC-tukun siivousvaunussa on nyt oma teline matto-mururia varten.

Aktiiviveden osastolla oli esillä uusi, pienikokoinen huoneilman puhdistuslaite. Biodify lisää huoneilmaan probiootteja vähentäen siten allergeeneja ja haitallisia mikrobeja.

Mr Washingmanin Mary Luhende pitää i-Mopia hyvänä ratkaisuna ravintolasiivoukseen. Kevyt kone on helppo pakata ja ottaa mukaan autoon.

TYKSissä työskentelevä laitoshuoltaja Jarno Jokinen pysähtyi FinnClean PRO -messuilla katselemaan Sievi-kenkiä. "Tällaiset sopisivat vapaa-ai-kaankin", hän pohtii.

Koulutuspäivät molempina messupäivinä

TEKSTI JA KUVA: MINNA KYLLINEN

Molempina messupäivinä koulutuspäivillä oli runsaasti osallistujia. Koulutuspäivien luennot kulkivat digitalisaation, työturvallisuuden, ympäristön ja työhyvinvoinnin teemojen äärellä.

Asiantuntijaluennoksijoina olivat keskiviikkona **Niina Kesti**, Poistoa Oy, **John Bergman** Suomen Työsuojelualan yritysten liitto STYL ry ja **Riku Moiso**, Palmia Oy. Torstain asiantuntijoina olivat **Elina Lähdeaho**, Urheiluhallit Oy, **Mira Seppänen**, Institute Bruno Schmaeling Consulting Group ja **Jussi Ruisniemi**, Diversey.

Molempina iltapäivillä saatiin kuulla työhyvinvointiin liittyvät herkulliset keynote-luennot. Keskiviikkona **Henrik Dettmann** kertoi joukkuehen- gen syntymisestä, yhdessä tekemisestä ja onnistumisesta. Torstaina kuultiin värikäs tositarina **Patrick "Pata" Degermanin** valmistautumisesta ja seikkai- lusta Etelämantereella.

FinnClean PRO -koulutuspäivät avasi SSSL Puhtausala ry:n toiminnanjohtaja Per-Olof Ekström (oik.).

Testaaminen auttaa luottamaan

Kokeile & testaa -alueella riitti kiinnostuneita tutustujia kumpanakin messupäivänä. Tampereen Messujen sisältöpäällikkö Pauliina Lindgren kertoo, että kokemuksellisuus on messujen uusi trendi. Tutkimukset osoittavat, että tekstiä ja kuvaa paremmin ihmiset luottavat tuotteeseen, jota ovat päässeet itse testaamaan.

TEKSTI JA KUVAT: RIITTA TEERIAHO

Milena Ahola näytti, miten moottoriöljyn saa poistetuksi pinnalta EkoEko Solutions Oy:n yleispuhdistusaineella. Ekologisuus kiinnostaa, kertoivat Eurajoen kunnan toimitilahuoltajat Tuula Uusiario-Nummi ja Jonna Säike.

Puhdistustekniikka TJ Oy:n Pierre Crambé esitteli emäksisen Z-veden ominaisuuksia ISS Palveluiden edustajille. Tuotteella on korkea pH-arvo, 12,5, ja siten Crambén mukaan myös hyvä puhdistusteho.

Kodinhuoltajaksi opiskelava Marika Rintaniemi Aitoon koulutuskeskuksesta kokeili reppumuria. Esittelijänä oli Diverseyn Harri Lehtinen.

Nilfiskin pieni akkukäyttöinen yhdistelmäkone kiinnosti Susanna Vapaa-vuorta. Esittelijänä Sakari Laine.

Sairaala Novaan keskitetyt tukipalvelut

Jyväskylään valmistuu uusi Sairaala Nova vuonna 2020. Suunnittelu on kiteytynyt potilaan ja toiminnan ympärille: tavoitteena on luoda sujuvia toiminnallisia kokonaisuuksia, mihin myös tukipalvelut nivoutuvat. Sairaalahuoltajien työssä korostuu asiantuntijuus ja työntekijän oma vastuu.

TEKSTI JA VALOKUVA: RIITTA TEERIAHO, HAVAINNEKUVAT: JKMM ARKKITEHDIT OY

"Nykyaikaisella tukipalvelulla on haudutettu eri puolille organisaatiota. Tavoitteena on, että palveluja keskitetään, poistetaan päällekkäisyyksiä ja prosesseja yhtenäistetään", puhtauspalvelujen johtaja **Henna Tikka** Keski-Suomen sairaanhoitopiiristä sanoo.

"Mikään ei kuitenkaan voi muuttua yhdessä yössä, ja sen vuoksi työ uudenlaisen toimintatavan jalkauttamiseksi on jo aloitettu", hän kertoo.

Koko sairaalan toimintaa suunnitellaan potilas ensin -periaatteen mukaisesti. Joustava toiminta lähtee tilasuunnittelusta. Uutta ajattelua osoittaa esimerkiksi kaikkien vuodeosastojen sijoittaminen samoihin kerroksiin ja toimenpideyksiköiden sekä vastaanotto toiminnan omiinsa. Sairaala Novaan tulee myös keskitetty sänkyhuolto.

Siivoustoiminnot pyritään yhdenmukaistamaan ja tilat suunnittelemaan niin, että

amat asiat löytyvät samasta kohdasta eri kerroksissa ja osastoilla. Yhtenä oppimisen menetelmänä on työkierto, jossa sairaalahuoltaja tekee töitä vähintään kolmen viikon ajan. Tässä syntyy mahdollisuus hyvien käytäntöjen siirtämiseen toisiin kohteisiin.

Yhtenäiset siivousohjeet kaikkiin kohteisiin

Myös siivoustaajuudet ja työohjeet laaditaan yhtenäisiksi; eri osastojen ohjeissa on kuitenkin omia erityispiirteitään. Sairaalahuoltajien työohjeet löytyvät Arkki-nimisestä sisäisestä verkosta. Uusia toimintaohjeita ei sanella ylhäältäpäin, vaan tiimiesimiehet valmistelevat luonnoksen, jonka sairaalahuoltajat saavat arvioitavakseen. Näin käytännön näkökulma tulee mukaan alusta alkaen.

Jotta hyvä laatu tulisi turvatuksi, sairaalassa on lyhytaikaisesti poissaoloihin vakituinen sijaishenkilöstö. Varahenkilöt on koulutettu toimimaan kaikissa kohteissa.

Työtä helpottavia ratkaisuja

Teknologia tulee avuksi tiedonkulkuun. Vuodeosastoilla hoitaja tekee työpyynnön mobiililaitteella sairaalahuoltajalle potilashuoneen valmistamisesta uudelle potilaalle, mikä tekee työstä suunnitelmallisempaa. Poliklinikoilla voidaan tehdä välisiivouksia esimerkiksi lounastauon aikaan.

"Varsinainen tilavaraus siivoukselle on myös suunnitteilla", Henna Tikka lisää.

Uudessa sairaalassa on useita sairaalahuoltajan työtä helpottavia ratkaisuja. Siivoustekstiilit tulevat vuokratekstiileinä suoraan kerroksiin rullakoilla, likapyykin pesee Sakupe-pesula. Jokaiseen siivoushuoneeseen tulee annosteluautomaatit. Hyllytyspalvelu huolehtii pesu- ja puhdistusaineiden varaston ylläpidosta. Työvaatteet jaetaan työvaateautomaatista, jonka kilpailutus on meneillään. Roskat ja jätteet kulkevat pois kerroksista jätekuiluissa.

“Olemme itse suunnitelleet ison siivouskeskuksen, jossa on tilaa noin 200 neliometriä”, Tikka kertoo. Huuhteluhuoneet ovat yhteiskäytössä hoitohenkilökunnan kanssa.

Puhtauden laadunarviointia tehdään jo nyt säännöllisesti, tuloksia seurataan ja niistä raportoidaan kuukausittain asiakkaalle. Käytäntö on vielä uusi ja toimintatavat ovat muotoutumassa.

“Systemaattinen puhtauden laadunarviointi on olennainen osa puhtauden ylläpitoa. Tähänastiset kokemukset uudesta käytännöstä ovat olleet varsin hyviä”, Tikka sanoo.

Sairaalaympäristössä on tärkeää ymmärtää näkyvän lian lisäksi myös näkymättömän lian eli mikrobien merkitys. Laadunmittausta ja arviointia tehdään visuaalisesti sekä eri mittauslaitteita hyödyntäen ennalta määritellyistä kohteista.

“Olemme yhdessä hygieniahoitajien kanssa määritelleet eri tilojen puhtauden

kannalta tärkeimmät kriittiset pisteet, joiden puhtautta seurataan säännöllisesti. Tällaisia ovat muun muassa potilashuoneessa hoitajan kutsupainike, potilaspöytä ja -sängyn kaide.”

“On huomattava, että tuloksia saadaan sen mukaan, mitä mitataan. Järjestelmää on päivitettävä koko ajan. Nyt mittauksissa esimerkiksi hoitajankutsupainikkeet eivät ole enää likaisia, koska ne todettiin aikoinaan kriittiseksi pisteeksi ja ne alettiin puhdistaa paremmin.”

Muutto on iso ponnistus

Muutto uuteen sairaalaan on tukipalveluille iso ponnistus. On hoidettava yhtä aikaa vanha ja uusi sairaala, mikä tarkoittaa kaksinkertaista työtä. Sairaala Nova otetaan käyttöön elokuussa 2020. Muutto tapahtuu vaiheittain, ja tavoitteena on toteuttaa muutto nopeasti. ■

Puhtauspalvelujen johtaja Henna Tikka aloitti Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä vuonna 2014. Puhtauspalveluissa hänellä on henkilökuntaa 170.

Dick Laakso nostaa ja purkaa
tuttuneesti isoja juoma- ja
ruokapakkauksia.

Monimuotoinen työyhteisö tuo rikkautta työpaikalle

Monimuotoiset työyhteisöt ovat monilla aloilla jo arkipäivää. Tällaisilla työyhteisöillä tarkoitetaan sellaisia työpaikkoja, joissa on mukana esimerkiksi nuorista, ikääntyvistä, maahanmuuttajista tai osatyökykyisistä koostuvia työntekijöitä tai tiimejä.

Osatyökykyisillä tarkoitetaan muun muassa vammaisia, pitkäaikaissairaita, vakavasta sairaudesta toipuvia sekä työttömiä, joiden työkyky on alentunut esimerkiksi pitkään jatkuneen työttömyyden tai syrjäytymisen takia.

Puhtausala-lehti kävi tutustumassa muutamaan monimuotoiseen työpaikkaan. Niissä kaikissa oli havaittavissa, että monimuotoinen työyhteisö toi työpaikalle tietynlaista rikkautta.

Osatyökykyisille on nyt töitä TEKSTI JA KUVAT: SIRU VÄISÄNEN

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi maaliskuussa raportin, jonka mukaan osatyökykyisten työttömien määrä on laskenut kolmena peräkkäisenä vuonna. Suomessa on nyt runsaat 12 000 osatyökykyistä työtöntä työnhakijaa vähemmän kuin vuonna 2015, jatkuvassa työsuhteessa on nyt 300 000 osatyökykyistä. Osatyökykyiset ovat työllistyneet pääasiassa avoimille työmarkkinoille ja kaikille toimialoille.

Luotettava ja tarkka työntekijä

S-market Olarissa Espoossa muiden kaupan työntekijöiden joukossa hyllyjä täyttää osatyökykyinen **Dick Laakso**, 36, joka työyhteisössään ja myös kaupan asiakkaiden joukossa tunnetaan nimellä Diki.

Diki Laakso on työskennellyt Olarin S-marketissa jo 13 vuotta. Hänen työaikansa on pääsääntöisesti kello 8.30–15 neljänä päivänä viikossa. Hänen pääasiallisimmat tehtävänsä ovat teollisten elintarvikkeiden hyllyttäminen, siistiminen ja asiakaspalvelu.

”Diki on tarkkuutensa ja luotettavuutensa takia oikea unelmatyöntekijä”, kehuu hänen esimiehensä, marketpäällikkö **Nina Mustonen**.

Mustonen kehuu etenkin Diki Laakson tunnollisuutta, huolellisuutta, tarkkuutta ja siisteyttä.

”Meillä voi tarkistaa kellonsa Dikin tule-

” *Monimuotoisuuden hyödyntäminen edellyttää erilaisuuden ymmärtämistä.* ”

misen ja lähtemisen vuoksi, sillä hän toimii niin kellotarkasti. Hän tulee aina töihin ajallaan, eikä ole koskaan edes myöhästynyt saati että olisi jättänyt tulematta työpaikalle.”

Dikin tarkkuudesta on suurta hyötyä myös työn laadussa, esimerkiksi hyllyjen täyttämässä ja järjestämisessä kuin hyllyjen siistinä pitämisessä.

”Pyyhe ja suihkepullo eivät unohdu Dikiltä työkärryiltä, kun ne meiltä muilta saattavat helposti unohtua. Hän pitää hyllyt puhtaina. Hän muistaa myös tarkistaa hyllyssä jo olevien tuotteiden parasta ennen päiväyksiä ennen kuin täyttää hyllyjä uusilla tuotteilla.”

Lajittelu ja siisteys lähellä sydäntä

Diki Laaksolle esimiehen kehumat asiat ovat päivänselviä asioita.

”Tykkään pitää hyllyt siistinä, joten esimerkiksi juomahyllyiltä pyyhin pölyt ja pul-

lojenpohjista jääneet jäljet pois ennen kuin täytän hyllyt uusilla pulloilla”, hän kertoo.

Hyllyjen allekin on Dikin mukaan syytä katsoa, sillä asiakkailta on voinut vaikka pudota kädestä joku tuote, joka on sitten kierinyt hyllyn alle.

”Kerran löysin hyllyn alta koiranmakkaran”, hän kertoo.

Työtehtäviään Diki ei suostu kritisoimaan, mutta myöntää, että pullohyllyjen täyttäminen on mukavampaa kuin esimerkiksi pakastealtaan täyttäminen.

”Pakasteet ovat niin kylmiä”, hän kertoo.

Pullohyllyillä on myös monenlaista tekemistä alkaen kuorman purusta ja hyllyjen täyttämisestä pullo- ja tölkipakkausten rikkinäisten muovikuorien poistamiseen. Muovit Diki vie tunnollisesti keräykseen, samoin kuin pahvit ja paperit. Kaikki lajitte luun ja siistinä pitämiseen liittyvät asiat ovat hänelle hyvin tärkeitä asioita.

Muistamiseen ei tietokonetta tarvita

Myös Dikin hyvä muisti saa esimieheltä kehuja – siitä kun on paljon hyötyä esimerkiksi silloin, kun kaupan asiakkaat tiedustelevat, mistä mitään tuotetta löytyy.

”Diki saattaa vastata esimerkiksi, että ’sitä on seuraavassa hyllyvälissä toiseksi alimmalta hyllyllä oikealla’. Tämä on hämmästyttävää jo senkin vuoksi, että yksistään olut- ja virvoitusjuomahyllyillä meillä on noin 700 erilaista tuotetta”, Mustonen kertoo.

Joskus Dikin muisti herättääkin melkoista ihmetystä.

”Hän saattaa sanoa, että tätä tuotetta ei meille ole tilattu, se on väärää. Kukaan muu ei sellaisesta ollut tietoinen, joten tarkistimme asian tietokoneelta. Niinhän se oli, että meille oli toimitettu väärää tuotetta. Meidän toisten pitää siis käyttää tietokonetta tarkistaaksemme jotakin, mutta Dikin ei tarvinnut”, Mustonen kertoo.

Työyhteisössään Dick Laakso on pidetty työntekijä niin muiden työntekijöiden kuin asiakkaidenkin keskuudessa.

”Hän tervehtii asiakkaita ja muistaa esimerkiksi loppuviikolla aina toivottaa työkavereilleen hyvää viikonloppua”, Nina Mustonen kertoo.

Erilaisuutta tulee ymmärtää

Nina Mustosen mukaan monimuotoinen työyhteisö tarjoaa enemmän mahdollisuuksia kuin haasteita. Mahdollisuuksien hyödyntämisessä edellytyksenä on kuitenkin aina työntekijöiden erilaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen.

”Työtehtävät tulee sopeuttaa työntekijälleen sopiviksi. Esimerkiksi Dikille rutiinit ovat tärkeitä. Hän haluaa tehdä samat asiat joka päivä samassa järjestyksessä. Monet työntekijät kyllästyvät ennen pitkää samantapaisiin työtehtäviin, mutta Dikille ne ovat hänen työnsä rikkaus”, hän kertoo.

Mustosen mukaan tärkeää on myös, että työntekijä pääsee käyttämään työssään omia vahvuuksiaan.

”Esimerkiksi Dikin tekemässä työssä nopeus ei ole se tärkein asia. Työn laatu on tärkeämpää. Joku muu olisi työssä nopeampi, mutta Dikin tapauksessa laatu korvaa käytyn ajan”, hän kertoo.

Entä, miten Diki näkee työnsä ja tulevaisuutensa? Mitä hän haluaisi joskus tulevaisuudessa tehdä?

”Tämä on juuri sitä, mitä haluankin tehdä”, hän vastaa. ■

Juomahyllyjen järjestely on yksi Dick Laakson mielipuuhiista kaupassa. Marketpäällikkö Nina Mustonen arvostaa suuresti Dikin tunnollista suhtautumista työhönsä.

Monimuotoisuus työpaikoilla

◆ Monimuotoisuuden määritteitä ovat ikä, sukupuoli, vammaisuus, terveydentila, etninen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus ja seksuaalinen suuntautuminen. Nämä ovat myös lain määrittelemiä syrjintäperusteita, joiden vuoksi ihmisiä ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan työntekijänä tai asiakkaana.

◆ Työyhteisössä monimuotoisuuden ulottuvuuksia ovat myös työntekijöiden toisistaan poikkeava koulutus, kokemus, taidot, työnteon tapa, persoonallisuus ja arvot.

◆ Monimuotoisen työyhteisön lähtökohta on työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu. Monimuotoisuuden hyödyntäminen edellyttää erilaisuuden ymmärtämistä, hyväksymistä ja arvostusta. Esimiesten ja jokaisen yksilön vastuulla on huolehtia siitä, että työpaikalle syntyy erilaisuutta salliva ja sitä hyödyntävä kulttuuri. Monimuotoisuus on voimavara, joka edistää toimintatapojen ja palveluiden kehittymistä.

Lähde: *ttk.fi*

Työturvallisuuskeskus: Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo työpaikalla.

Thaimaalainen Benjaporn Lindfors ja vietnamilainen Huong Thi Thuy Nguen ovat iloisia, kun löysivät toisensa työpaikalla.

Työpaikkaan koulutuksen kautta

Huong Thi Thuy Nguen ja Benjaporn Lindfors ovat laitoshuoltajina Töölön sairaalassa Helsingissä. He kertovat, miten työ sujuu kuurona työntekijänä. Haastattelussa oli mukana viittomakielen tulkki.

TEKSTI JA KUVA: RIITTA TEERIAHO

Huong Thi Thuy Nguen ja Benjaporn Lindfors olivat olleet samassa työpaikassa vuoden ajan ennen kuin tapasivat.

Huong aloitti laitoshuoltajana Töölön sairaalassa vuonna 2015 ja Benja noin vuotta myöhemmin. Kumpikin oli opiskellut Keskuspuiston ammattiopistossa, nykyisessä Ammattiopisto Livessä: Huong valmistui toimitilahuoltajaksi ja Benja suoritti laitoshuoltajan ammattitutkinnon. Sitä ennen naiset olivat opiskelleet suomen kieltä ja suomen viittomakieltä.

Ammattiopintojen työssäoppimisen jakson naiset suorittivat Töölön sairaalassa, ja sieltä HUS Tukipalveluista he saivat vakituiset työpaikat valmistumisen jälkeen.

”Olin työharjoittelussa myös vanhusten

” *Kyllä aikuinen ihminen töistään selviytyy.*

parissa, mutta sairaalaympäristö tuntui sopivammalta”, Benja kertoo.

Nyt Benja toimii laitoshuoltajana laboratoriossa, Huyng on juuri siirtynyt uudelle osastolle poliklinikalle. Kummallakin on päivätyö ja viikonloput vapaata. Työ tuli naisille tutuksi jo työssäoppimisen aikana, ja perehdytysvaiheessa heillä oli apunaan viittomakielen taitoinen työntekijä. Muuten Benja ja Huong työskentelevät yleensä yksin.

”Kyllä aikuinen ihminen töistään selviytyy”, Benja sanoo.

Viittomakielen tulkki tulee työpaikalle noin kerran kuukaudessa esimerkiksi kokouksiin, koulutustilaisuuteen tai kehityskeskusteluun. ”Tulkkauksenkustannuksista vastaa Kela, eikä työnantaja, kuten monet luulevat”, Benja lisää.

Työssä työohjeet voi lukea paperilta ja puhelimesta. Apuna ovat myös viittomavideot. Puhelimeen voisi asentaa puheentulkkaus-

ohjelman, mutta ainakaan vielä sitä naisilla ei ole käytössä.

”On mukavaa, kun työkaverit ovat alkaneet käyttää enemmän eleitä ja tervehtivät”, Huyng sanoo.

Moni miettii, miten kuuro ihminen huomaa hälytykset vaaratilanteissa. Benjalla on vastaus valmiina:

”Me kuurot seuraamme silmillämme yleensäkin tapahtumia kuulevia tarkemmin. Kyllä muista ihmisistä huomaa, jos tulee palohälytys tai väkivaltilanne. Me seuraamme, mitä muut tekevät ja lähdemme vaikka ulos muiden perässä. Myöhemmin ehtii kyllä saada tietää, mikä hälytyksen aiheutti.”

Thaimaalainen Benjaporn Lindfors ja vietnamilainen Huong Thi Thuy Nguen ovat iloisia, kun löysivät toisensa työpaikalla. Heidän ainoa yhteinen kielensä on suomen viittomakieli. Puhelimessa he lähettävät toisilleen viittomavideoita. ■

Palveluesimies Jonna Kovanen on oppinut ymmärtämään viroa ja erilaisilla aksenteilla puhuttua englantia. Oikealla Alli Ojaots.

Esimies malttaa kuunnella

Jonna Kovanen toimii palveluesimiehenä Sodexolla Espoossa, jossa työkohteina ovat isojen it-alan yritysten toimitilat. Hänellä on yli 30 työntekijää, jotka edustavat yli 10 eri kansallisuutta.

TEKSTI JA KUVAT: RIITTA TEERIAHO

”Tiimipalaverissa puhumme suomea ja englantia”, Jonna Kovanen kertoo. Avuksi otetaan myös työntekijöiden muu oma kieli tarpeen tullen.

”Olen oppinut ymmärtämään viroa ja erilaisilla aksenteilla puhuttua englantia. Työvälineistä käytetään kuitenkin suomenkielisiä nimityksiä.”

Monikulttuurinen työympäristö on opettanut suvaitsevaisuutta ja kärsivällisyyttä. ”Minulle on tärkeintä, että työntekijäni ovat

tyytyväisiä. Haluan, että kaikilla on hyvä ja arvostettu olo.”

Käytännössä tämä toteutuu, kun esimies malttaa kuunnella työntekijöitään.

”Minulle voi tulla puhumaan asioista.”

Keskustelemalla päästään yleensä ratkaisuun: voidaan sovittaa työvuoroja ja -aikoja, että työntekijä pääsee kätevästi kulkemaan työmatkansa tai järjestämään lapsensa hoidon.

”Aikaa täytyy antaa esimerkiksi passin uusimiseen. Olemme myös sopineet, että

työntekijä voi säästää kesälomiaan talveen ja pääsee näin käymään kotimaassaan.”

Tämä on toiminut, sen osoittaa työntekijöiden vähäinen vaihtuvuus. Ongelmitta ei kuitenkaan selvitä: ”Huomaa kyllä, kun työntekijöiden kesken ei ole yhteistä kieltä. Silloin tulee erimielisyyttä, jonka ratkomi- seen tarvitaan esimiestä tai palveluohjaajaa, jota pyydetään välittämään usein työtehtäviä koskeva asia siivoojalta toiselle.”

Ongelmia on joskus syntynyt, kun miesten esimiehenä on ollut nainen.

Vaihtuvuutta pitää aisoissa myös koulutuksen arvostaminen: halukkaat voivat suorittaa oppisopimuksella opintoja perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin.

Uudet työntekijät saavat perehdytyksen moduuliperiaatteella. Alussa uusi työntekijä

Palveluesimies Jonna Kovanen selvittää työntekijänsä Momodou Bajon asuntoasiaa.

Palveluohjaaja Stella Nömtak on Jonna Kovanen oikea käsi.

kulkee palveluohjaajan mukana muutaman päivän ja opettelee työtä.

Apunaan ja oikeana kätenään Jonna Kovasella on palveluohjaaja **Stella Nömtak**, joka on myös hänen sijaisensa esimerkiksi

sairauslomien ajan. Stella Nömtak suunnittelee jaksottaiset siivoukset ja tekee laatu-kierrokset yhdessä Jonna Kovanen kanssa. Yhdessä mietitään myös käytännön asioita ja uusia ideoita. ■

Ikääntyvien sairauspoissaolot vähentyneet

Jyväskylän sairaanhoitopiirin keskussairaalassa on sairaalahuoltajia noin 170, suurin osa on naisia, vain seitsemän on miehiä. Työntekijöiden keski-ikä on 49 vuotta.

TEKSTI: RIITTA TEERIAHO

"Siivoustyö on keskiraskasta työtä, ja sairauspoissaoloja muun muassa tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi kertyy, mutta järjestelmällisellä työllä poissaolot on saatu vähenemään", puhtauspalvelujen johtaja **Henna Tikka** kertoo.

Osa-aikaista työtä tekee 21 sairaalahuoltajaa joko perheesiystä tai oman terveydentilan vuoksi. Kolmivuorotyöstä on mahdollisuus siirtyä pysyvään päivävuoroon.

Työfysioterapeutilta saa ohjausta, hänet voi pyytää ergonomiakäynnille esimerkiksi ohjaamaan oikeaan työasentoon. Käynnistä tehdään raportti, joka toimitetaan myös esimiehelle.

"Työvälineistä ei säästetä", Henna Tikka sanoo. "Käytössä ovat jatkovarret ja pyörillä liikkuvia apuvälineitä raskaiden taakkojen kuljettamiseen. Tavoitteena onkin siirtyä hartiavoimista konevoimiin." ■

Työyhteisön neljä hyvää

Kaisa ymmärtää katseesta, Sannalle saa selittää, Virpin kanssa on valittava huolella sanat. Näin erilaiset temperamentit näkyvät työpaikalla.

TEKSTI: TERHI MÄKINIEMI

KUVAT: PIXABAY (GRAFIikka) JA JOUNI RANTA (VALOKUVA)

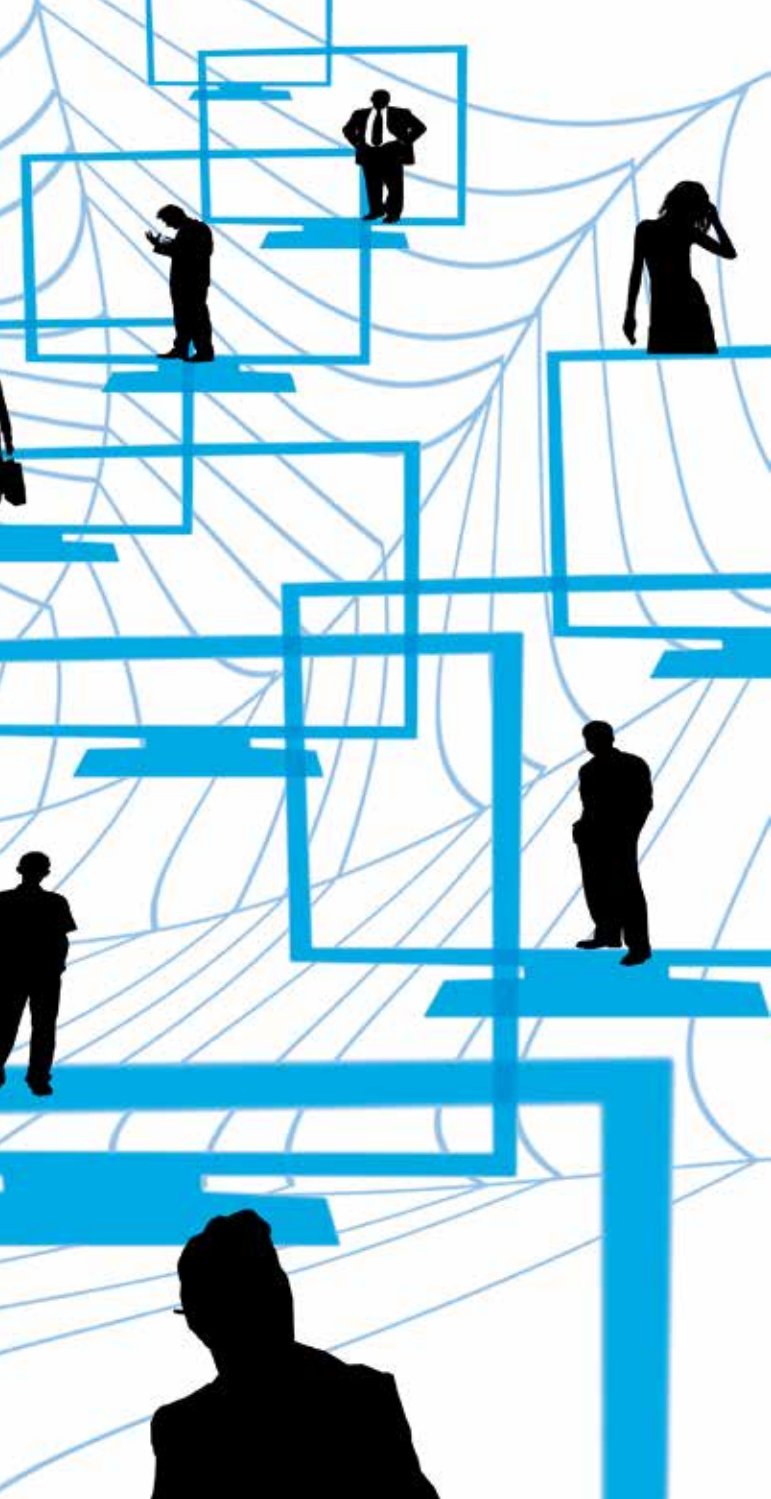
Temperamentti tulee esiin ihmisen ajattelun, tunteen ja toiminnan kautta. Temperamentti kuvaa niitä eroja, mitä ihmisillä on käyttäytymis- ja reagoitavoissa. Kun ymmärtää erilaisia temperamenteja, punainen, keltainen, vihreä ja sininen, voi hyväk-

syä heidätkin, joiden kanssa yhteistyö tuntuu takkuavan jo ensi tapaamisessa. Jokaisessa ihmisessä vaikuttaa eletyn elämäme historia. Siksi on hyvä miettiä, miten paljon ottaa itseensä toisten tekemisiä, sanomisia ja olemisia.

Jokaisella tyypillä on omat vahvuutensa ja tapa, miten tyypit tarvitsevat toisiaan luodakseen hyvän ja toimivan kokonaisuuden.

Psykologi ja kirjailija **Tony Dunderfeltin** mukaan ihmisellä on jo syntyessä tietty temperamentti, joka on osa persoonallisuutta ja pysyy lähes samana varhaislapsuudesta. Temperamenttia ei opita eikä se juuri muutu elämän varrella. Temperamentti kertoo, kuinka ihminen toimii.

tyyppiä

“Olisi hyvä erottaa temperamentti ja ydinminä toisistaan. Meidän syvin ydinminän olemus ei ole sama asia kuin temperamentti”, hän kertoo.

Temperamentit tulevat toimeen, kun oppivat kuuntelemaan ja eläytymään toisen erilaisuuteen. Kuunteleminen on taito, jota kannattaa harjoitella.

“Kuuntelemisen taitoihin eivät kuulu kuullun arvottaminen, tuomitseminen tai toisen puolesta tietäminen”, vinkkaa Dunderfelt.

Yhteistyö luonnistuu, kun kaikilla on yhteinen hyvä tarkoitus. Kangistuminen omaan temperamenttityyliin kaventaa toisen erilaisuuden ymmärtämistä. Avain toimivaan yhteisyyhön on erilaisten

temperamenttien aito arvostaminen, sillä työssä huomaa nopeasti, mikä toista jurrpii.

“Kiireessä ja kireässä tilanteessa ihminen reagoi vaistonvaraisesti ja temperamenttilähtöisesti”, taustoittaa Dunderfelt.

Ihmisellä on yksi pääväri, kaksi sivuväriä ja väri, jota ei edes tiedosta. Sen huomaa, kun kohtaa vierasta väriä päävärinään edustavan ihmisen. Voi nopeasti todeta, ettei pidä tästä tai etteivät henkilökohtaiset mieltymykset kohtaa.

“Temperamenteissa on sävyeroja tilanteiden mukaan”, Dunderfelt kertoo.

Temperamenteista punainen ja keltainen ovat ulospäinsuuntautuneita, vihreä ja sininen sisäänpäin suuntautuneita. ■

TUKEA ERILAISEN TEMPERAMENTIN KANSSA

Tiukka tilanne? Tee näin:

30 sekunnin sääntö

1. Istu alas.
2. Tunne lämpö kehossa.
3. Kuuntele läsnäolevasti 30 sekuntia.
4. Älä keskeytä.
5. Toista muutamia kertoja päivän aikana.

Kuuntele 30 sekuntia vetämättä johtopäätöksiä, arvottamatta, arvostelematta ja läsnäolevasti.

Psykologi ja kirjailija Tony Dunderfeltin mukaan ihminen reagoi kireässä tilanteessa temperamenttilähtöisesti.

Tunnista värisi

TEKSTI: TERHI MÄKINIEMI, KUVA: PIXABAY

PUNAINEN – energinen, reilu, suoraviivainen ja voimakastahtoinen – tekee aloitteita eikä pelkää olla huomion keskipisteenä. Hän hoitaa työt jämakästi, pitää oma-aloitteisuudesta, uusista ajatuksista ja siitä, kun asiat sujuvat järjestelmällisesti ja sovitusti. Ei vatvo asioita, toimii. Tekee selväksi, miltä hänestä tuntuu.

Punainen suuttuu ja leppyy nopeasti. Punainen on parhaimmillaan johtajan, esimiehen tai innoittajan roolissa. Työyhteisössä punaista tarvitaan energisyyden, rehellisyyden ja suoran toiminnan takia. Pahimmillaan punainen on aggressiivinen ja itsekeskeinen jyrä, joka ei osaa ottaa toisten tunteita tai ehdotuksia huomioon, vaan pitää tiukasti kiinni omasta kannastaan.

KELTAINEN kehrää avarakatseisuudesta, ihmisistä, luonnosta, aistimuksista, spontaaniudesta ja ystävällisyydestä, teeskennellä ei saa. Hän on puhelias, nopea ja tuottaa vaivatta uusia ideoita. Keltainen on työpaikan ilmapiiripuntari ja luo valoisaa, lämmintä tunnelmaa ympärilleen. Keltainen ilmaisee tunteitaan vapaasti, nauttii toisten auttamisesta, esiintymisestä ja sovittelusta. Hän osaa ottaa huomioon myös toiset ja pitää tärkeänä, ettei toisten ihmisten tunteita, oikeuksia poljeta.

VAI OLETKO sininen tai vihreä? Sininen on asiallinen, analyttinen, järjestelmällinen, syvälinen ajattelija, suosii keskustelutaitoa ja suunnitelmallisuutta. Sininen pohtii ja pätkäilee asioita muodostaen

niistä laajan kokonaiskuvan. Sinistä ajaa eteenpäin totuus. Sininen tavoittelee täydellisyyttä, on luotettava ja pitkäjänteinen puurtaja. Sininen tuntee syvästi, mutta ei näytä tunteitaan helposti. Sininen on ihmissuhteissaan hillitty ja voi vaikuttaa etäiseltä.

Sininen on periaatteellinen, uskollinen ja suuntaa kohti ihanteitaan ja suuria tavoitteitaan. Sininen on tähti työtehtävissä, joissa tarvitaan kykyä analysoida ja ajatella rationaalisesti. Sininen huomaa vaivatta asioihin ja ilmiöihin vaikuttavat eri tekijät yhdistäen ja vertaillen niitä mielessään.

VIHREÄ vaatii avoimuutta, rehellisyyttä, huumorintajua, tasa-arvoa, asiallista ja aitoa lähestymistä. Vihreän elämässä tärkeintä on oikeudenmukaisuus. Ihmisläheinen ja käytännöllinen vihreä tulee toimeen kaikkien kanssa, kuuntelee ja eläytyy toisten kertomaan, ilmaisee hillitysti tunteitaan. Vihreästä saa helposti tasapainoisen ja miellyttävän kuvan. Hän on tunnollinen, ajattelussaan huolellinen ja parhaimmillaan ryhmän hyvä henki.

Kun vihreä tahtoo jotain, hän vie asian loppuun turhia kiirehtimättä. Vihreä arvostaa jo vanhoja hyväksi havaittuja käytäntöjä ja arvoja, eikä keksi vaivatta uusia ajatuksia. ■

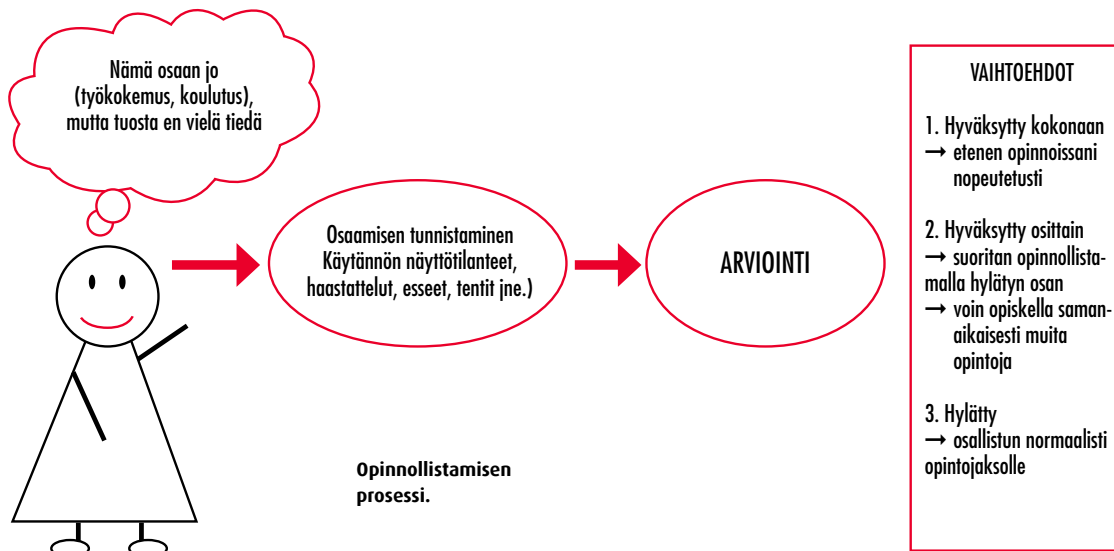
Lue lisää: Dunderfelt, T. Tunnista temperamentit – Väriä elämään ja itsetuntemukseen

Koolla on merkitystä.

Valitse sinulle sopivin.

Restonomiksi nopeutetulla aikataululla TAMKissa

Normaalisti restonomiopinnot kestävät kolme ja puoli vuotta. Opinnollistamalla opinnot voivat parhaassa tapauksessa lyhentyä jopa puoleentoista tai kahteen vuoteen.

TEKSTI: EIJA REUNANEN JA TUIJA HEIKKILÄ, TAMK, KUVAT: TAMK

Syksyllä 2018 TAMKissa aloitti palveluliiketoiminnan monimuotokoulutuksessa noin neljäkymmentä opiskelijaa. Näistä seitsemällätoista opiskelijalla oli usean vuoden kokemusta esimiestyöstä ja asiantuntijatehtävistä puhtaus- tai ravitsemisalalta.

Suurella osalla palveluliiketoiminnan monimuotokoulutuksen aloitaneista oli muun muassa vanhamuotoinen opistoasteen teknikkotutkinto tai esimiehen erikoisammattitutkinto. He pystyivät hyödyntämään opinnoissaan aikaisemmin hankittua osaamistaan.

Ensimmäisen vuoden opinnot he suorittivat opinnollistamalla. Opinnollistamisen lähtökohtana on työssäkäynti opintojen aikana.

Mitä on opinnollistaminen?

Opinnollistamisella tarkoitetaan opintojen aikaisessa työssäkäynnissä hankittua osaamista, sen tunnistamista, arviointia ja tunnustamista opintopisteinä. Opiskelijat tutustuivat siis etukäteen opintojaksojen osaamistavoitteisiin ja peilasivat näitä tavoitteita omaan osaamiseensa.

Seuraavassa vaiheessa osaaminen tunnistettiin. Puuttuvaa osaamistaan he täydensivät työelämään kytkeytyvillä tehtävillä. Tämä mahdollisti sen, että opiskelijat pystyivät jo ensimmäisenä syksynä aloittamaan toisen ja kolmannen vuoden opinnot. Myös näitä opintoja oli mahdollista suorittaa aikaisemmin hankitun osaamisen näytöllä.

Ajatus opinnollistamisesta lähtee aina opiskelijasta itsestään. Hän voi ehdottaa opintojakson opinnollistamista, mikä tarkoittaa sitä, että opintojakso voidaan tehdä osin tai kokonaan työpaikalla erikseen laaditun suunnitelman mukaisesti.

Opiskelijoilta hyvää palautetta

Kolme opintopolullaan nopeasti edennyttä opiskelijaa **Eija Pelamo**, **Pia Varjus** ja **Eija Nieminen** pitivät nopeutettua opintopolkua erittäin hyvänä.

Restonomiopiskelijät Eija Pelamo, Pia Varjus ja Eija Nieminen katsovat, että opinnot ja työ ovat linkittyneet hyvin toisiinsa.

”Osaamisen hyväksyminen oli hieno juttu. Minulla on henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja voin osan opinnoista valita melko vapaasti oman mielenkiintoni ja osaamistarpeideni mukaisesti. Opinnollistaminen mahdollisti sen, että sain opiskella opintojaksosta vain sen osan, mitä en vielä osannut, opiskelijat kertovat.

Opiskelijat huomasivat jo ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen, kuinka tärkeää on ymmärtää käytännön toiminnan taustalla olevaa teoriaa ja tutkimuksellista näkökulmaa. Näistä asioista he kokivat olevan hyötyä oman työnsä ja työyhteisönsä kehittämisessä.

”Olen oppinut paljon. Opinnot ja työni linkittyvät hyvin toisiinsa. Opiskelen juuri niitä asioita, joita tarvitsen työssäni. Tämä on win-win-tilanne. Olen jo nyt voinut hyödyntää oppimaani työssäni ottamalla käyttöön uusia menetelmiä ja työtapoja”.

Haasteellisena opiskelijat pitivät sitä, että alussa piti omaksua nopeassa tahdissa paljon uusia asioita, kuten tietojärjestelmät, käsitteet ja opetussuunnitelma. Oman osaamisen suhteuttamista opintojaksojen osaamistavoitteisiin opiskelijat pitivät helppona. Sen sijaan oman osaamisen esille tuominen lyhyessä ajassa erilaisissa näyttötilanteissa oli vaikeaa.

”Alussa kaikki oli uutta ja sekavaa. Ratkaisuja piti tehdä nopeasti. Lisäksi perheen, työn ja opiskelun yhteensovittaminen toivat alussa haasteita oman ajankäytön suunnitteluun.” ■

Briefcase-hanke jatkuu vielä

Briefcase-hanke alkoi 1.12.2016 ja sen oli tarkoitus jatkaa vuoden 2018 loppuun, mutta hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoa vuoden 2019 loppuun saakka.

TEKSTI: LEENA JÄRVINEN

Briefcase-hanke pyrkii nopeuttamaan maahanmuuttajien sijoittumista ammatilliseen koulutukseen ja/tai työelämään. Hankkeella on kaksi päätavoitetta: kehittää kielenoppimisen itseopiskelumalli sekä opiskelijan mukana kulkeva sähköinen portfolio, josta löytyy osaaminen koulutus- ja työnhakuun.

Kielellisen opiskelun tavoitteena on kehittää kustannustehokas nivelvaiheen kielenoppimisen valmennusohjelma, joka rakentuu ohjatulle itseopiskelulle ja hyödyntää digitalisaatiota sekä toiminnallisuutta. Valmennusohjelma, "kielisalkku", räätälöidään kotoutumiskoulutuksen päätyttyä erityisesti niille, jotka eivät ole vielä päässeet eteenpäin omalla polullaan, kunkin maahanmuuttajan osaamistason ja ammatillisten tavoitteiden mukaisesti.

Kielisalkkukonsepti perustuu ammatissa ja työssä tarvittavan kielitaidon kehittämiseen, mikä ylläpitää työllistymisorientaatiota ja tukee työllistymistä. Lisäksi tavoitteena on luoda toimintamalli, jossa kolmas sektori ja työelämä ovat mukana ohjaamassa kielen oppimista.

Hankkeen toisena tavoitteena on kehittää sujuvan tiedonsiirron malli, osaamisportfolio, jota maahanmuuttaja itse kokoaa ja jota hän voi hyödyntää koulutukseen ja työhön hakiessaan tai yritystä perustaessaan.

Hankkeen rahoittaja on Hämeen Ely-keskus; ESR Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 Suomen rakennerahasto-ohjelma.

Toteuttajina hankkeella ovat Saimaan ammattiopisto Sampo, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk, Kouvolan seudun ammattiopisto, Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami sekä päätoteuttajana Kouvolan Ammatillinen Aikuiskoulutussäätiö.

Kohderymänä ovat kotoutumiskoulutuksen jälkeisessä nivelvaiheessa olevat työttömät maahanmuuttajat, jotka ovat joko suorittaneet loppuun työvoimapolitiittisen kotoutumiskoulutuksen tai suorittaneet omaehtoisen, kotoutumistuella tuettavan kotoutumiskoulutuksen tai muulla tavoin (esimerkiksi korkeakouluopintojen kautta) saavuttaneet perustyoillistymisvalmiudet ja ovat työttömiä.

Jokainen hankkeessa mukana oleva oppilaitos teki alkuvaiheessa suunnitelman siitä, kuinka monta ja miltä ammattialalta ne pyrkivät saamaan osallistujia hankkeeseen. Osallistujatavoite on kaikkiaan 140 henkilöä. Osallistujia on runsaasti myös puhtauspalvelualalta. Lähes kaikki osallistuvat oppilaitokset ovat onnistuneet osallistujamäärätavoitteissaan. Kielenoppimisen valmennusohjelma "kielisalkku" sekä osaamisportfolion käytettyvyyttä on pilotoitu ja arvioitu kohderymän kanssa. Saatua lisäaika hyödynnetään toiminnan juurruttamiseen sekä työpaikkaohjaajien perehdyttämiseen "kielisalkkuun". Hankkeen loppujulkaisu tulee olemaan yhteenveto hankkeesta ja sen vaikuttavuudesta.

Ammattiopisto Lappia

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto

Ronkainen Petra, Koivukangas Arja, Kallijärvi Henna ja Korva Anne.

Laitoshuoltajan ammattitutkinto oppisopimuksella

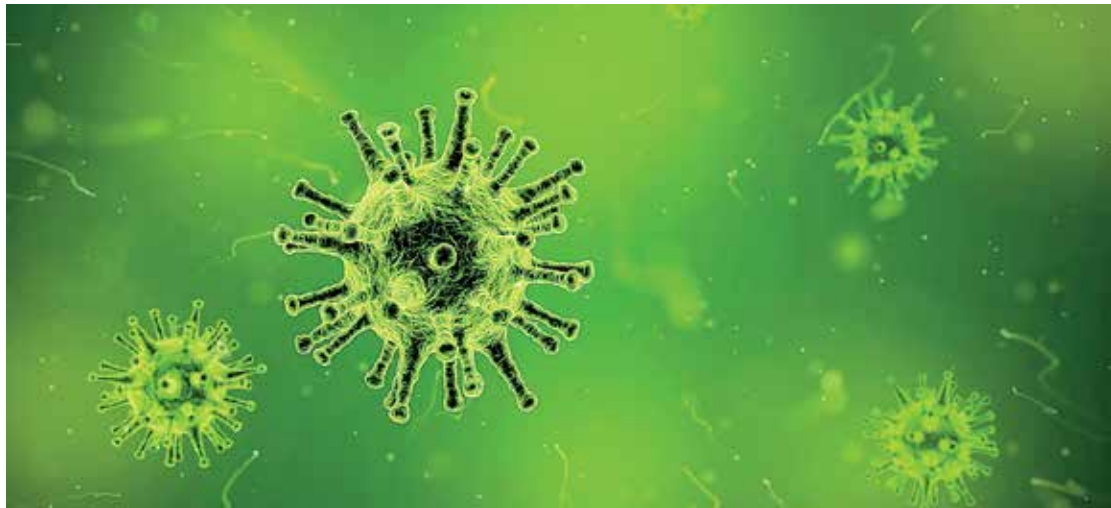

Höynälä Sannamari, Karjalainen Marja, Kauppi Ritva, Koivu Virve, Korpela Helena, Outinen Nina, Peurasaari Helena, Rajander Ritva, Tapio Terttu ja Timonen Virpi.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu Rastaantaival

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinnon suorittaneista opiskelijoiden "päätöskaffi" juotiin 28.02.2019. Alarivissä Silja Lahtinen, Kirsi Haavisto, Niina Mantere, Katja Palovuori ja Terhi Lähdeaho. Keskirivissä Carita Hilli Santeripojan kanssa, Jonna Puuskamäki, Annika Tammela ja Mika Kotolampi. Ylärivissä Arja Sillanpää, Tuula Saari, Merja Uusi-Tohni ja Liisa Laitinen. Kuvasta puuttuvat Henna Ala-Huikka, Saira Ala-Hulkko ja Paula Heinonen.

SIIVOUS EPIDEMIOIDEN AIKANA

■ 5.9.2019 ■ Original Sokos Hotel Ilves, Tampere ■

Suosittu koulutuksen uusinta viime syksyltä. Nappaa parhaat vinkit uuteen epidemiakauteen!

Siivous epidemioiden aikana -koulutuksessa saat lisätietoa yleisimmistä epidemioista aiheuttavista mikrobeista ja loisista sekä niiden huomioimisesta siivouksessa, tekstiilihuollossa ja vuodehuollossa. Koulutus keskittyy epidemia-aikaiseen siivoukseen esim. toimistoissa, kouluissa, päiväkodeissa,

lounasravintoloissa, ruokaloissa ja hotelleissa. Koulutuksessa ei siis käsitellä hygieniää ja epidemioita sairaaloissa tai muissa terveydenhuollon kohteissa.

Päivän ohjelmaan sisältyy aiheeseen liittyviä tuote-esittelyjä / tietoiskuja, jotka myös striimataan etäosallistujille.

Koulutus on suunnattu siivoojille ohjaajille ja esimiehille, sekä kaikille, jotka tarvitsevat lisätietoa aiheesta.

OHJELMA:

8.30 Rekisteröityminen ja kahvi

9.00 Tervetuloa

9.15 Siivous epidemioiden aikana

Miten ehkäistä epidemioita siivouksen voimin? Entä miten toimia, kun epidemia jo riehuu? Vinkkejä turvalliseen siivoustyöhön epidemioiden aikana.

*Minna Kyllinen, puhtausasiantuntija,
SSTL Puhtausala ry*

10.00 Antimikrobiset pintamateriaalit

Antimikrobiset pinnat auttavat infektioiden torjunnassa. Kuulemme mitä antimikrobisia pintamateriaaleja on olemassa, millaisia ne ovat ja mihin niiden teho perustuu. Lisäksi saamme tietää millaisissa tuotteissa ja tiloissa antimikrobisia pintoja käytetään, sekä miten ne tunnistetaan ja puhdistetaan.

Päivi Liljendahl

11.00 Mikrobit ja siivous - onko aihetta pelkoon?

Kattavasti tietoa tartuntataudeista, epidemioista ja pandemioista. Paneudumme myös eri mikrobeihin ja niiden tartuttavuuteen sekä säilyvyyteen pinnoilla. Asiaa myös eri biosidien tehosta eri mikrobiryhmiin.

Kyseessä on siis tarttuva tietopaketti, josta on taatusti hyötyä jokaiselle puhtausalalla toimivalle!

Kirsi Saukkonen, kehityspäällikkö, Steripolar Oy

11.30 Lounas

12.30 Mikrobit ja siivous, onko aihetta pelkoon, jatkuu

13.30 Kahvi

14.00 Aiheeseen liittyviä tietoiskuja eri toimijoilta

15.30 Tilaisuus päättyy

Koulutuksen hinta on 220 euroa, etäosallistuminen 200 euroa, jäsenhinnat -15 %. Hintoihin lisätään alv. 24 %.

Ilmoittaudu Puhtausala.fi -sivuilla viimeistään 20.8.2019.

Muutokset mahdollisia.

Lisätietoja koulutuksesta antaa Minna Kyllinen, minna.kyllinen@puhtausala.fi, p. 040 626 7003. Ota yhteyttä myös, jos haluat ilmoittaa ryhmän!

Lisätiedot: puhtausala.fi

Puhki-hanke käynnistyi

Puhtausala kiinnostavaksi –hanke edistää alan tunnettuutta nuorten, maahanmuuttajien ja alanvaihtajien keskuudessa. Hankkeessa toimitaan läheisessä yhteistyössä muiden muassa peruskoulun opettajien ja opojen, kotoutumiskouluttajien ja uraohjaajien kanssa.

Puhki-hankkeessa kehitetään puhdistuspalvelualan oppimisympäristöjä, osaamisen tunnistamisen menetelmiä sekä työpaikoilla järjestettävää koulutusta yhteistyössä alan yritysten kanssa. Lisäksi tiedotetaan alan monipuolisista työmahdollisuuksista ja avoimista työpaikoista.

Hankkeen tavoitteena on alan koulutuksen vetovoimaisuuden kasvattaminen ja sen kautta osaavan työvoiman turvaaminen tulevaisuudessa.

Hankkeen toteuttavat 1.3.2019–28.2.2021 Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria, Koulutuskuntayhtymä Tavastia, Careeria sekä SSTL Puhtausala ry. Lisäksi hankkeessa on yhteistyökumppanina Kotityöpalveluyhdistys ry. Hanketta koordinoi Riveria ja hankkeen projektiasiantuntijana toimii **Seija Ikonen**.

Hanke on Euroopan Sosiaalirahaston ja ELY-keskuksen osarahoittama.

Puhki-hankkeen tavoitteet lyhyesti:

- Puhtausalan koulutuksen vetovoimaisuuden kasvattaminen alueellisten peruskoulujen, ammatillisen koulutuksen ja alan yritysten yhteistyötä tiivistämällä ja yhdessä kehitettävillä toimilla.
- Puhtausalan työpaikoilla järjestettävän koulutuksen kehittäminen esimerkiksi digitaalisuutta lisäämällä sekä opiskelijoiden ja työpaikakohtajien osaamisen päivittäminen osaamiskartoitusten pohjalta osuvan ja ajantasaisen osaamisen varmistamiseksi.
- Puhtausalan koulutusten toteutussuunnitelmien ja oppimisympäristöjen kehittäminen ja tiedon jakaminen hankeverkostossa puhtausalan mielikuvan muuttamiseksi saadun palautteen pohjalta erityisesti liittäen alalait (rakennus-, kiinteistöhoito-, ravitsemus-, liiketalous- sekä sosiaali- ja terveysalat) huomioiden.
- Puhtausalalle hakeutuvien henkilöiden osaamisen tunnistamisen menetelmien kehittäminen edelleen.
- Viestintä ja tiedottaminen puhtausalan koulutus- ja työpaikoista sekä työelämälähtöisen oppimisen mahdollisuuksista koulutus- ja oppisopimuksen avulla.
- Puhtausalan jatko-opiskelumahdollisuuksista kertominen, kohdeyryhmänä erityisesti peruskoulun päättövaiheessa olevat nuoret, ammatinvaihtajat ja maahanmuuttajat.

Hankkeen etenemistä
voi seurata osoitteessa puhki.fi.

SSTL Puhtausala KOULUTUKSET

TAPAHTUMAT 2019

25.5.2019 HELSINKI

Naisten Kymppi

5.9.2019 TAMPERE

Siivous epidemioiden aikana

18.9.2019 HELSINKI

Puhtausalan innovaatiopäivä + koulutuksia

1.10.2019 HELSINKI

Monimuotoiset työyhteisöt puhtausalalla

11-12.10.2019 HELSINKI

Syyskokous ja jäsenetukoulutus pe 11.10. sekä risteily pe-la 11.-12.10.

7.11.2019 TAMPERE

Haastavat siivouskohteet
– Märkätilojen puhtaanapito

12.11.2019 HELSINKI

Taloushallintaa puhtausalan esimiehille

2.12.2019 Puhtauspäivä

Keudassa puhtausalan TE-koulutusta

Puhtausalan TE-koulutus alkaa Keudassa kahdesta kolmeen kertaa vuodessa. Vuoden koulutuksen aikana perusteet käydään läpi lähiopetuksena, jonka jälkeen opiskelijat siirtyvät työelämäpaikkoihin. Työssäoppimisjaksoja on opintojen aikana useita ja osa opiskelijoista saattaa siirtyä harjoittelupaikkaan työsuhteeseenkin. Tällöin opiskelustatus muuttuu työnantajan, opiskelijan ja oppilaitoksen yhteisellä sopimuksella oppisopimukseksi.

TEKSTI JA KUVAT: MAARIT LIUKOLAMPI

Tammikuussa 2019 alkaneen TE-ryhmän opiskelijat ovat palanneet työelämäjaksolta ja luokassa on mukava pulina opiskelijoiden jakaessa kokemuksiaan. Samaan aikaan ryhmän opiskelijat tapasivat työelämäjakson jälkeen uudet TE-koulutuksen aloittaneet opiskelijat Keudan puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan tutkintojen kehittämävastaava **Sirpa Laihon** ohjauksessa.

Uudet opiskelijat saivat kuulla työelämäjaksoltaan palaavilta opiskelijoilta tuoreeltaan mielenkiintoiset terveiset työelämäjaksolla opituista taidoista. Ryhmytyminen lähti vauhdikkaasti käyntiin.

Uuden reformin myötä myös TE-koulutuksen luonne on muuttunut lyhyempiin kursseihin, joiden työelämäjaksot ovat aikaisempaa varhaisemmassa vaiheessa. Koulutuksen työllistyvyys on laatuksittaisista tärkein, tätä TE-toimisto mittaa kolmen, kuuden ja yhdeksän kuukauden kuluessa koulutuksen päättymisestä.

Keudan puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan koulutuksen kehittämävastaava Sirpa Laiho ja TE-toimiston koulutusyksikön asiantuntija Marita Hannonen suunnittelevat koulutuksen valintaprosessia.

Uudenmaan TE-toimiston koulutusyksikön asiantuntija **Marita Hannonen** ja opettaja Sirpa Laiho tarkastelevat seuraavan TE-koulutuksen valintaprosessia. Hannonen näkee haasteellisena opetus- ja kulttuuriministeriön tilastojen ja tavoitteiden kohtaamisen viiveen. Työttömyystilastojen ollessa alhaiset on koulutukseen saatavien työttömien tavoitettavuus vaatavaa.

ERILAISIA TE-KOULUTUKSIA

- Tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen.
- Yhden tai kahden tutkinnon osan suorittaminen.
- Yhdistelmä kahdesta eri tutkinnosta. Esimerkiksi v. 2018 kokeilu puhtaus ja kiinteistöpalvelualan perustutkinnosta ylläpitosiivouspalvelut sekä hotelli-, ravintola- ja cateringalan perustutkinnosta palvelu- ja jakelukeittiötoiminta. Näin opittiin monipuolinen osaaminen ja hyvä mahdollisuus hakeutua monipalvelutyöntekijäksi.
- Pikataivalesimerkki: ylläpitosiivouspalvelun tutkinnon osa kahden kuukauden koulutuksessa, joka tähtää puhtausalalle työllistymiseen, esimerkiksi kesätöihin.

YTO-AINEET

(Yhteiset tutkinnon osat)

- Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp (pakollinen)
- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen 6 osp (pakollinen)
- Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen 9 osp (pakollinen)

Henkilökohtaistamisessa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen selvitetään.

- Sen pohjalta suunnitellaan, millaista osaamista opiskelija tarvitsee sekä miten osaamista hankitaan.
- Myös mahdolliset tukitoimet selvitetään.
- Koulutuksessa keskitytään puuttuvan osaamisen hankkimiseen.
- Henkilökohtaisen osaamisen kehittymisen suunnitelmaa kutsutaan HOKSiksi. (www.ohjaan.fi)

Ryhmytymispäivässä vaihdetaan kuulumisia. Vasemmalta Sirpa Laiho, Kati Väisänen, Marika Ikävalko, Anna-Maija Tielinen, Tatiana Makarova, Niina Lindqvist-Aalto, Terhi Koivumäki ja Raija Myllynen.

”Seuraavaan aloittavaan ryhmään saimme sopivan määrän erittäin hyviä hakijoita. Alueemme puhtauspalvelualan yrittäjät ja toimijat tarvitsevat valmiiksi koulutettua ja motivoitunutta työvoimaa”, Hannonen summaa tilannetta.

Juuri opintonsa aloittaneet **Anna-Maija Tielinen** ja **Kati Väisänen** suhtautuvat motivoituneina ja uteliaina alkavaan koulutukseen. Tavoitteena heillä on koulutuksen avulla parantaa puhtausalalle työllistymisen mahdollisuuksiaan. Molemmilla on hieman aikaisempaa kokemusta siivousalalta. Tämän aikaisemmin hankitun osaamisen vaikutus opintojen rakenteeseen ja ohjelmaan selviää ns. HOKS-keskustelussa. Siinä henkilökohtaistetaan jokaiselle sopiva ja tarpeellinen opintopolku jossa keskitytään puuttuvan osaamisen hankkimiseen ja henkilökohtaisen osaamisen kehittämiseen. Porrassiivouksesta heille kertoi harjoittelusta palanut opiskelija **Marika Ikävalko**. Hän oli tykästynyt työn itsenäisyyteen ja aikoo suuntautua porrassiivoukseen opintojen jälkeen.

Monipuolinen työelämäpaikka seurakunnassa

Järvenpään seurakunta tarjosi monipuolisen ja vaihtelevan työelämäjakson **Terhi Koivumäelle**. Hänelle yhteistyö seurakunnan kanssa jatkuu kahdella sijaisuusjaksolla.

”Monesti näin tapahtuikin”, kertoo Keudan Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan koulutuksen kehittämisvastaava **Sirpa Laiho**.

”Työelämäjaksot ovat kuin käyntikortti, joka jää työnantajan mieleen. Moni pysyvä työsuhte alkaa pienillä sijaisuusjaksoilla. Myös erilaiset opiskelumuodot ovat mahdollisia. Esimerkiksi, jos opiskelija on suorittanut TE-koulutuksessa vain osan koko tutkinnosta, työpaikan saatuaan hän voi jatkaa opintoja oppisopimuksella.”

Kaupunki panostaa työelämäpaikkoihin

Keravan kaupungin siivoustyönjohtaja **Elisa Koivuluoma** tarjoaa vuosittain harjoittelumahdollisuuksia useammalle opiskelijalle. Käytännössä harjoittelija on jatkuvasti jossain organisaation tiimissä. Hän kokee kaupungin organisaation tehtäväksi tarjota harjoittelupaikka, antaa laadukasta ohjausta ja mahdollisuuden näytön arviointiin.

”Toki tämä on myös yksi väylä saada hyvää työvoimaa omaan tarpeeseen, mutta se ei ole ainoa motiivi”, Koivuluoma kertoo. Hän jatkaa, että harjoittelija tuo tullessaan myös uudet tuulet alan koulutuksesta sekä virkistää tiimiä.

Yli 20 vuoden kokemus harjoittelupaikkojen tarjoajana on tuonut Elisa Koivuluomalle hyvän ’pelisilmän’. Hän suunnittelee tarkkaan mihiin tiimiin opiskelija sijoitetaan, jotta hänelle riittää tiimissä ohjausresurssia. Tiimissä tulee olla stabiili tilanne, kokeneita työntekijöitä ja asiakkuus hyvin hallussa. Näin harjoittelu onnistuu kaikkien näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla ja kuormitus organisaatiotasolla jakautuu tasaisesti.

Koivuluoma tekee yhteistyötä kolmen eri oppilaitoksen kanssa. Työelämän kannalta tärkein asia työelämäjaksojen onnistumisessa on opiskelijan, työpaikkaohjaajan ja kouluttajan tiivis yhteistyö. Opiskelija ei ole vain työnantajan ohjauksessa, vaan kouluttaja ohjaa harjoittelun etenemistä tiiviissä yhteistyössä työpaikkaohjaajan kanssa. Jokainen opiskelija ja työelämäjakso on oma kokonaisuus, joten ohjaus työelämästä ja oppilaitoksesta tulee olla myös yksilöllistä.

Koivuluoma pitää TE-koulutukseen liitettävää suomen kielen opetusta erittäin hyödyllisenä ja pohtii, voisiko myös alan fyysiseen vaativuuteen valmistella opiskelijaa jo koulutuksen varhaisessa vaiheessa. ■

TE-KOULUTUKSISTA HYÖTYÄ OPISKELIJALLE JA TYÖELÄMÄLLE

TE-koulutuksen työelämäjaksoilla perehdytään työn lisäksi suomalaisen työelämään, yrityksen työkuulttuuriin ja tarpeen mukaan suomen kielen opetukseen. Alan vaihtajalla on mahdollisuus käydä tutustumassa erilaisiin siivoustyön työskentely-ympäristöihin, esimerkiksi päiväkotiin, tehtaaseen, porraskohteeseen tai kotisiivoukseen.

Perustutkinnon suorittaminen kokonaisuudessaan sisältää myös YTO-aineet (yhteiset tutkinnon osat). Näiden opiskelu lisää yleisiä opiskeluvaihtoehtoja. Tutkinnon suorittaminen antaa jatko-opiskeluoikeuden korkeakouluun ja katsotaan eduksi kansalaisuutta hakiessa.

Aikaisemmin hankittu osaaminen huomioidaan joustavasti myös TE-koulutuksen HOKSsa.

PUHTAUSALAN INNOVAATIOPÄIVÄ

■ Keskiviikkona 18.9.2019 klo 9.00 - 15.00 ■ Radisson Blu Royal, Helsinki (Kamppi)

Mikä on Puhtausalan innovaatiopäivä?

Puhtausalan innovaatiopäivä on verkostoitumishenkinen näyttely- ja koulutustapahtuma. Pääset tutustumaan tuotteisiin ja palveluihin kätevästi teemoittain. Voit halutessasi myös osallistua jopa neljään lyhytkoulutukseen sekä seurata erittäin ajankohtaista keskustelupaneelia. Keskustelupaneelin aiheena on siivous ilman kemikaaleja ja sen alustaa FT tutkija-kouluttaja Tuula Suontamo.

Innovaatiopäivän teemat ovat IoT, robotiikka, pienkoneet akulla, aineuutuudet ja välineuutuudet. Ympäristönäkökulmaa korostavat innovaatiot voivat olla esillä missä tahansa teemassa. Näyttely on siis koostettu teemoittain ja näin sama yritys voi olla esillä parissakin teemassa.

Näyttelyyn ja keskustelupaneeliin on vapaa pääsy, lyhytkoulutukset ovat maksullisia.

Kenelle?

Innovaatiopäivä on tarkoitettu sinulle, joka haluat tuntea alan kehityksen ja olet kiinnostunut kehittämään omaa osaamistasi, ja otat nämä tiedot mieluiten helposti ja kätevästi. Haluat kehittää yrityksesi/organisaatiosi toimintaa ja voit työssäsi vaikuttaa asiaan. Tehtäviisi voi kuulua esim. esimiestyötä, myyntiä, perehdyttämistä, kouluttamista tai asiantuntijana toimimista, mutta tehtävänimikkeestä riippumatta olet osaltasi vastuussa uuden tiedon ja osaamisen hankkimisesta ja hyödyntämisestä organisaatiossasi.

**Tervetuloa Puhtausalan innovaatiopäivään
tutustumaan alan uusiin asioihin ja keskustelemaan
asiantuntijoiden kanssa!**

PÄIVÄN AIKATAULU:

9.00 Näyttely avautuu – vapaa pääsy
9.15 – 12.00 Lyhytkoulutukset, 4 x 0,5h – maksullinen
13.00 – 14.00 Keskustelupaneeli: Siivous ilman kemikaaleja – vapaa pääsy
Paneelin alustaa FT tutkija-kouluttaja Tuula Suontamo.

15.00 Näyttely päättyy
Lyhytkoulutuksiin on saatavilla koulutuspassi sekä lounaalla että ilman. Koulutuspassilla voit osallistua 1-4 lyhytkoulutukseen oman mielenkiintosi ja aikataulusi mukaan. Katso lyhytkoulutusten aiheet ja kouluttajat puhtausala.fi -sivuilta.

Tiedot täydentyvät, muutokset mahdollisia.
Lue lisää ja ilmoittaudu koulutuksiin puhtausala.fi -sivuilla.

Näytteilleasettaja, varaa paikkasi 30.6. mennessä!

MONIMUOTOISET TYÖYHTEISÖT PUHTAUSALALLA

■ Tiistaina 1.10.2019 ■ Original Sokos Hotel Presidentti, Helsinki

Monimuotoiset työyhteisöt ovat puhtausalalla useimpien organisaatioiden arkipäivää. Koulutuspäivä on suunnattu esimiehille ja ohjaajille, jotka johtavat niin nuorista, ikääntyvistä, maahanmuuttajista kuin osatyökykyisistä koostuvia tiimejä ja työyhteisöjä. Koulutuspäivästä saa ohjeita ja työkaluja arjen organisointiin ja omaan työhyvinvointiin monimuotoisessa työyhteisössä.

OHJELMA:

8.30 Kahvi ja ilmoittautuminen

9.00 Tervetuloa

9.15 Monimuotoisuus puhtausalan vahvuutena

Työelämän periaatteelliset tasa-arvokysymykset, monimuotoinen työelämä ratkaisuna työvoimapulaan, kotouttaminen ja työlupakäytännöt.

*Mikko Laakkonen, koulutuspoliittinen asiantuntija,
Palvelualojen ammattiliitto PAM
Egezona Kllloq-i-Bublaku,
Palvelualojen ammattiliitto PAM*

10.45 Esimiehenä monimuotoisessa työyhteisössä, haasteista onnistumisiin

Monimuotoisuuden johtaminen. Caseja ravintolaympäristöstä sekä vähittäiskaupasta.

Aino Aho, siivouspalvelupäällikkö, HOK-Elanto

11.30 Lounas

12.30 Perehdyttäminen monimuotoisissa työyhteisöissä

Perehdytyksen henkilökohtaistaminen monimuotoisissa työyhteisöissä. Mitä tulisi tietää ja huomioida?

Hanna Ojamo, palvelujohtaja, puhtausalan kouluttaja

13.30 Kahvi

14.00 Moninaisuus työyhteisössä ja esimiehen jaksaminen

Puheenvuoro pohjautuu TTK:n julkaisuun Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo työyhteisössä, sisältäen vinkkejä, toimintaohjeita ja työkaluja monimuotoisten työyhteisöjen johtamiseen ja yhdenvertaisuuden edistämiseen, esimiehen jaksaminen huomioiden.

*Seija Moilanen, asiantuntija (työelämän kehittäminen,
psykososiaalinen kuormitus, työhyvinvointi),
Työturvallisuuskeskus*

15.30 Tilaisuus päättyy

Tiedot täydentyvät, muutokset mahdollisia.

Koulutuksen hinta 220 euroa paikan päällä, etäosallistuminen 200 euroa, jäsenalennus -15%. Hintoihin lisätään alv. 24%. Jäsenhintaa koskee SSTL Puhtausala ry:n henkilöjäseniä sekä yritysjäsenten henkilöstöä.

Ilmoittaudu viimeistään 16.9.2019.

Lisätietoja koulutuksesta antaa Minna Kyllinen
minna.kyllinen@puhtausala.fi, puh. 040 626 7003.

**Katso tarkemmat tiedot ja ilmoittaudu
puhtausala.fi -sivuilla.**

HAASTAVAT SIIVOUSKOHTEET - MÄRKÄTILOJEN PUHTAANAPITO

■ 7.11.2019, klo 8.30 - 15.30 ■ Holiday Club Tampere, Lapinniemenranta 12, Tampere ■

Märkätilojen puhtaanapidossa avainasioita hygienian toteutumiselle ovat muun muassa tilojen oikeat rakennerratkaisut ja ehjät, helposti puhdistettavat materiaalit.

Koulutuksessa saat tietoa hygieenisen käyttäjäpuhtauden varmistamiseen märkätiloissa. Sen osatekijöitä ovat pintojen ja kalusteiden mekaaninen puhdistaminen, desinfiointien aineiden oikea tarpeenmukainen käyttö ja annostelu, pintojen hyvä huuhtelu, kuivaaminen ja tilojen tuuletus sekä riittävät siivoustaajuudet ja siivouksen kohdentaminen oikein.

Käytännönläheisessä koulutuksessa saat myös vinkkejä märkä- ja uima-allastilojen haastavan lian poistamiseen ja mikrobin kasvun ehkäisyyn sekä aseptisen työtapaohygienian toteuttamiseen. Tilojen käyttäjäturvallisuuden lisäksi märkä-

tilojen puhtaanapitoon oma jaksaminen, ergonomia ja työturvallisuus ovat merkittävässä asemassa. Koulutus antaa valmiuksia myös näihin osa-alueisiin.

Lue lisää puhtausala.fi -sivuilta.

TALOUSHALLINTAA PUHTAUSALAN ESIMIEHILLE

■ 12.11.2019 ■ Helsinki ■

Koulutus on suunnattu esimiehille, jotka eivät ole taloushallinnon ammattilaisia, mutta tekevät merkittäviä taloudellisia päätöksiä työssään.

Koulutuksessa saat kattavan kokonaiskuvan taloushallinnon tärkeimmistä osa-alueista, sekä valmiudet yritystalouden ja yrityksen taloushallinnon perusteiden ymmärtämiseen.

Koulutuksen jälkeen osaat budjetoida toimintaasi entistä ammattimaisemmin. Tiedät kirjanpidon peruseräperiaatteet ja osaat tulkita ja analysoida tuloslaskelmaa ja tasetta. Osaat laskea erilaisten investointien kannattavuutta ja tunnet rahoituksen peruseräperiaatteet. Lisäksi osaat laskea yrityksen tärkeimmät tunnusluvut. Saat siis työkaluja tuottavuuden lisäämiseen ja kannattavuuden parantamiseen.

Koulutukseen osallistuminen ei edellytä aiempaa taloushallinnon koulutusta.

Lue lisää puhtausala.fi -sivuilta.

Mitä osaan, osaanko mitään?

Tapanani on tuoda esille, että en osaa käyttää Exceliä. "Osaan vaihtaa solujen värin ja vaihdankin ne yleensä pinkiksi", kerron. Olen siis lähettellyt työurani aikana talousjohtajille pinkkejä HR-budjetteja. Käsittääkseni ovat olleet ihan mielissään tästä virkistävästä vaihtelusta.

Kai minä sen Excelin oppisin, jos paneutuisin, mutta kun en halua. En halua siksi, että olen nähnyt niiden talousasiantuntijoiden silmiin syttyvän palon, kun he puhuvat numeroista. "Ihan kuin ne numerot tanssivat", yksi controller kertoi innoissaan. Minun numeroni eivät tanssi, ne menevät solmuun ja korkeintaan steppailevat vääriin paikkoihin.

En siis halua koskea asioihin, jonka joku toinen tekee paremmin, silmät innosta leiskuen. Otan avun kiitollisena vastaan.

Oman osaamisen kehittämisen taitaa olla kaksi koulukuntaa. Toinen sanoo, että kaikkea on hyvä osata, mutta minä kuulun siihen, joka sanoo, että vahvista omia vahvuuksiasi. Kaikkea ei tarvitse osata. Mutta kokeilla pitää, sillä kokeilemisen kautta löytää asioita, joissa on hyvä. Vahvista niitä ja tule niissä erinomaisen hyväksi! Sellaiseksi, että silmät rupeavat loistamaan!

Jokainen tekee todennäköisesti vapaa-ajallaan näitä kokeiluja; tulee testattua uusia reseptejä, joiden myötä ruuanlaittotaidot kehittyvät. Jos pyöräytät päivästä toiseen makaronilaatikkoa, et anna taitojen kehittymiselle edes mahdollisuutta. Mutta kiinnostaako se ruuanlaitto ollenkaan? Kannattaako se ulkoistaa jollekin toiselle? Oletko sinä se, joka saa orkideat kukkimaan?

Minähän en siis ole kumpaakaan noista, googlasin juuri, että mikä kasvi on vaikea saada kukkimaan. Osaan siis käyttää Googlea!

Olen huomannut, että kun rehellisesti sanoo, missä on hyvä ja missä ei, niin ihmiset hyväksyvät puutteet paremmin, eivätkä odotakaan sillä osa-alueella ihmeitä. Olen yleensä saanut talousjohtajilta ekstrakehua, kun olen lähettänyt budjetin tai tehnyt jonkun muun Excel-jumpan. Olen ottanut kehuja kannustuksena.

Mistä minä sitten tykkään? Olen viime vuosina editoinut videoita ja tänä vuonna olen tehnyt podcasteja ja opetellut editoimaan niitä. Eli tietokonehommia! Itseoppineena olen käyttänyt noita taitoja rohkeasti myös asiakkaitteni hyväksi.

Tee löytöretkiä oppimiseen, kokeile ja tunnista, mistä innostut ja tutki sitä lisää. Kerro muillekin, että tämä on se sinun juttusi. Polut saattavat lähteä viemään sinua vahvemmin kiinnostuksesi suuntaan. Ei voi tietää, ellei kokeile!

Minna Liminka on hyvän työelämän valmentaja. Hän uskoo vahvasti siihen, että onnellinen ihminen on tuottavampi ja että ihmisten kanssa toimiessa ei ole oikoteitä.

Kurkistus kemian ja kiertotalouden mahdollisuuksiin

Kemialla on paljon annettavaa kiertotaloudessa ja ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Tällä hetkellä kiertotaloudessa puhututtaa erityisesti muovin ja veden kierrätys sekä alaan liittyvät riskit.

TEKSTI: IRMA TAPANINEN KUVA: MESSUKESKUS/CHEMBIO FINLAND 2019

Kasvava huoli ilmastonmuutoksesta on nostanut kiertotalouden maailmanlaajuisesti puheenaiheeksi. Kemia ja kiertotalous ovat tärkeä osa myös puhtausalaa. Tutustuimme kemian ja kiertotalouden tämän hetken kuumimpiin puheenaiheisiin ChemBio Finland -tapahtumassa, joka pidettiin 27. – 28.3.2019 Messukeskuksessa Helsingissä. ChemBio Finland on kemian ja bioalan joka toinen vuosi järjestettävä ammattitapahtuma.

Tutkimus kehitystyön perustana

Suomen Akatemian luonnontieteen ja tekniikan toimikunnan puheenjohtaja **Reko Laineen** mukaan ilmastonmuutos ja teknologian kehitys vaativat monitieteellistä tutkimusta.

Suomen Akatemian rahoittama Hiili hyödyksi -tutkimushanke liittyy hiilineutraalin yhteiskunnan tavoitteisiin. Siinä tutkitaan jo olemassa olevan hiilidioksidin muuntamista hyödylliseen käyttöön sekä hiilidioksidin talteenottoa ilmakehästä.

Toinen merkittävä Suomen Akatemian rahoittama tutkimushanke on Uusi energia -ohjelma, jossa ilmastonmuutokseen haetaan ratkaisuja uusia energiamuotoja kehittämällä. Niihin kuuluvat muun muassa akkuteknologian kehittäminen ja käyttö sähköautoissa sekä keinotekoinen fotosynteesi.

Muovin kierrätystä kehitetään

Muovin kierrätykseen liittyvät kysymykset nousivat kaikkein eniten esiin ChemBio

Finland -tapahtuman kiertotalouseminaarisissa, näyttelyissä ja tietoisuuksissa. Vesistöihin päätyvät muoviroskot ja mikromuovit ovat maailmanlaajuisesti huolestuttava ilmiö.

Vesistöjen kuormituksen vähentämiseksi kehitetään erilaisia ratkaisuja, joilla on merkitystä myös puhtausalalla. Euroopan kemikalivirasto on esimerkiksi tehnyt rajoitusehdotuksen, joka koskee erilaisiin tuotteisiin, myös joihinkin pesu- ja puhdistusaineisiin tarkoitussellisesti lisättyjä mikromuoveja.

Muoviteollisuus pyrkii kehittämään mekaanista ja kemiallista kierrätystä sekä biokierrätysmateriaaleja. Euroopassa muovia on kierrätetty mekaanisesti rouhimalla, sulattamalla ja uudelleen muokkaamalla jo 1990-luvulta lähtien. Suomessa ensimmäinen uusiomuovitehdas avattiin vasta pari vuotta sitten. Muovin kemiallinen kierrätys on vasta kehitysasteella, mutta siinä nähdään merkittäviä mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Tällä hetkellä noin 75 prosenttia muovipakkausista on kierrätettäviä. Kierrätysmuovia voidaan käyttää sellaisiin tuotteisiin, joista ei ole terveydelle haittaa. Haasteena on, että kierrätettyjen materiaalien kemikaaleja ei aina tunneta. Siksi niitä ei voida käyttää esimerkiksi nestemäisen ruuan pakkaamiseen, vastasyntyneille tarkoitettuihin tuotteisiin tai huonekalujen ja tietokoneiden kaltaisiin tuotteisiin, joiden käyttäjät joutuvat niiden kanssa ihokontaktiin.

Muovipakkausten mekaaninen kierrätys onnistuu tietyn ajan, mutta jossain vaihees-

sa materiaalin ominaisuudet tulevat tiensä päähän. Siinä vaiheessa astuu kuvaan kemiallinen kierrätys, jossa kierrätetty materiaali muutetaan kemian avulla uusien tuotteiden raakamateriaaliksi. Kemiallisen kierrätyksen tavoitteena on maksimoida polymeerimateriaalin hyödyt ja minimoida samalla ympäristöhaitat.

Veden kierrätys teollisuudessa

Niin sanottu vesijalanjälki on paljon isompi kuin käyttämämme vesi. Teollisuudessa haetaan nyt keinoja optimoida veden käyt-

töä, sillä se on rajallinen luonnonvara myös Suomessa. Teollisuuden käyttämä vesi voidaan kierrättää maataloudessa, teollisuudessa tai yhteiskunnassa. Mutta voiko juomavesi olla teollisuuden kautta kulkenutta puhdistettua vettä? Meillä tähän ajatukseen ei olla totuttu, mutta niin toimitaan jo maailmalla joissakin kaupungeissa.

Nykyään teollisuudessa vettä pyritään käyttämään enemmän suljetusti niin, että sitä laskettaisiin mahdollisimman vähän tehtaan ulkopuolelle kiertoon. Neitseellinen luonnosta otettu vesi täytyy joka tapauksessa puhdistaa

kemiallisesti ennen teollista tai yhteiskunnan käyttöä. Kemira on tutkinut veden kierrätystä teollisuudessa ja päätenyt siihen, että 45–50 prosenttia tuotetta luonnon vettä voidaan korvata omassa prosessissa kierrätetyllä vedellä.

Kiertotaloudessa on riskejä

Kiertotalouden tyypillisiä riskejä ovat kierrätettyihin materiaaleihin liittyvät riskit sekä uudet teknologiat, innovaatiot ja toimijat, joita ei vielä tunneta. Jätteen hyödyntäminen ja jätteiden palauttaminen tuotantoprosesseihin ovat tarkasti säädeltyjä EU:n ja kansallisella

tasolla. Jätesäätelyssä voi olla tulkintaongelmia ja rajapintoja jäte-, tuote- ja kemikaalisäätelyn välillä.

Jätekysymys on tärkeä kaikissa yrityksissä, sillä lain mukaan jätteen tuottaja on vastuussa siitä, että ne käsitellään asianmukaisesti. Siksi yrityksen on tiedettävä, millaisia jätteitä sen prosesseissa syntyy. Fortumin mukaan vaarallisia jätteitä on paljon kierrossa ja niitä syntyy jatkossakin. Yrityksen on myös varmistettava, että jätteen käsittelijällä on asianmukaiset luvat ja käytössä on turvallinen käsittelyteknologia. ■

Huono sisäilma on yleinen huoli

Sisäilman laatu herättää nykyisin paljon huolta niin julkisissa tiloissa kuin kodeissakin. Kouluissa ja päiväkodeissa yleistyneiden sisäilmaongelmien pelätään altistavan lapset erilaisille ympäristöyliherkkyyksille jo pienestä pitäen. Sisäilmasta on kuluneen kevään aikana puhuttu muun muassa Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n Espoon ja Kauniaisten paikallisyhdistys EKPYN järjestämässä suuressa sisäilmaillassa, ChemBio-tapahtumassa Helsingissä sekä Sisäilmastoseminaarissa Helsingissä.

TEKSTI: IRMA TAPANINEN, KUVA: PIXABAY

Kotien sisäilmaongelmat voivat johtua kosteusvaurioiden lisäksi esimerkiksi puutteellisesta tai toimimattomasta ilmanvaihdosta tai materiaalien kemiallisista päästöistä.

Yhdeksän Suomen suurinta kaupunkia on perustanut sisäilmaverkoston, jossa yritetään ratkoa yhdessä kaikille yhteisiä sisäilmaongelmia. Toimitusjohtaja **Maija Lehtinen** Tilapalveluista kertoo, että suurimpana haasteena Suomessa on vanhentunut rakennuskanta, sillä täällä on pääasiassa 1950–1990-luvuilla valmistuneita julkisia kiinteistöjä. Kaupungeilla on yleensä myös paljon kiinteistöjen korjausvelkaa.

Kaikilla kaupungeilla ilmenee Lehtisen mukaan samoja ongelmia. Rakenteet on voitu suojata puutteellisesti rakentamisen aikana tai on käytetty väärää materiaaleja. Muovimatot on ehkä liimattu kostealle alustalle. Sisäilmaongelmia syntyy myös ilmanvaihdon tasapainoeroista tai jos tilojen käyttäjien määrä on suurempi kuin ilmanvaihdon kannalta olisi suotavaa.

Lehtinen korostaa huollon ja ylläpidon suurta merkitystä. Hän painottaa, että sisäilmaongelmia ratkottaessa pitää tietää kiinteistöjen kunto ja suunnitella korjaustyöt huolella.

Vanhan korjausta vai kokonaan uutta?

Maija Lehtisen mukaan urakoitsijoita on helpompi hankkia uusiin rakennuskohteisiin kuin peruskorjaushankkeisiin. Espoossa ollaan toteuttamassa viisi koulua ja kolme päiväkotia Public Private Partnership (PPP) hankintamallin mukaan, jossa vanhat kiinteistöt puretaan ja uudet korvaavat tilat rakennetaan tilalle. Espoo maksaa projektiyhtiölle palvelumaksua ja projektiyhtiö toteuttaa hankkeet sekä vastaa kiinteistöjen ylläpidosta tietyn sopimusjakson ajan.

Uusia kiinteistöjä suunniteltaessa tulee ratkaista kysymys, miten tehdään riskittömiä rakennuksia kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Kiinteistöjen sisäilman tutkimisen ohella tarvitaan myös ratkaisukeskeistä tutkimusta. Esimerkiksi Smart & Clean -hankkeessa tutkitaan anturiteknologian ja käyttäjäpalauteavun avulla, millainen on tilojen käyttäjien mielestä hyvä sisäilma.

“Oleellista on suunnittelun, toteutuksen ja ylläpidon valvonta. Yhteistyöllä ja avoimella keskustelulla voidaan myös vaikuttaa paljon”, Lehtinen selvittää.

“Rakennukset ja talotekniikka ovat viime vuosina monimutkaistuneet, joten on syytä selvittää, osataanko talotekniikkaa toteuttaa

oikein. Käytetäänkö rakentamisessa riittävän kestäviä, laadukkaita materiaaleja? Osataanko tilojen käyttäjiä kuunnella, kulkeeko heidän antamansa tieto eteenpäin? Osataanko hankkeessa tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kesken?”, hän luettelee esimerkkejä valvontaa tarvitsevista asioista.

Kotona kiusaavat hajut

Sisäilma puhututti myös ChemBio-tapahtumassa Helsingissä. Hengitysliiton sisäilma-asiantuntija **Kirsi Säkkinen** tietää Hengitysliiton ylläpitämän sisäilma- ja korjausneuvontapalvelun perusteella, mitä kansalaiset sisäilman kemikaaleista eniten kysyvät.

Säkkinen korostaa, että sisäilmaongelma ei ole yhtä kuin homeongelma. Kosteus- ja homevaurioiden lisäksi kotien sisäilmaongelmat johtuvat monesta muustakin tekijästä, kuten puutteellisesta ja toimimattomasta ilmanvaihdosta, kuiduista ilmanvaihtojärjestelmässä, alhaisesta sisäilman suhteellisesta kosteudesta ja materiaalien kemiallisista päästöistä.

Yleisemmin Hengitysliiton neuvontapuhelimessa kysytään, mistä johtuu sisäilmassa esiintyvä jatkuva tunkkainen tai outo haju. Säkkinen mukaan se voi johtua uusien materiaalien päästöistä. Päästöjen lähteenä voivat olla rakennusmateriaalit, sisustusmateriaalit ja huonekalut. Vanhojen materiaalien päästötkään eivät välttämättä johdu homeesta.

“Kaikille on tuttu niin sanottu vanhan mökin tai mummolan haju, joka on voimakas, epämiellyttävä ja tarttuu helposti. Hajun lähteenä on rakenteissa käytetty puutavara, joka on käsitelty kloorifenoleja sisältävällä puunsuoja-aineella. Hajun aiheuttajia ovat kloorianisolit, jotka syntyvät kloorifenoleista mikrobiologisen hajoamisen seurauksena”, Säkkinen selvittää.

Vanhoissa kiinteistöissä olevasta ehjästä asbestipitoisesta materiaalista ei ole vaaraa tilojen käyttäjille, mutta korjausrakentamisessa asbesti pitää huomioida.

“Asbesti on edelleen eniten työperäisiä kuolemia aiheuttava kemiallinen altiste Suomessa”, Säkkinen kertoo ja varoittaa myös siivous- ja desinfiointiaineiden biosideista. Hän suosittelee, että biosideja ei käytettäisi tavallisessa kotisiivouksessa. ■

SIIVOUS ESILLÄ MYÖS SISÄILMASTOSEMINAARISSA

TEKSTI: LEILA KAKKO

Maaliskuun puolivälissä järjestettiin jo 34. kertaa Sisäilmastoseminaari, joka on yksipäiväinen sisäilma-alan asiantuntijoiden ja tutkijoiden seminaari. Seminaari järjestettiin Helsingissä Messukeskuksen kongressialueella ja päivän aikana oli tarjolla 70 esitelmää ja sessioiden aiheisiin liittyviä postereita. Yleisöä tapahtumassa oli yli 1300. Yleisöä sai tutustua myös 70 näytteileasettajan sisäilma-aiheiseen näyttelyyn.

Päivän ohjelma oli jaettu sessioihin, joista yhden aiheena oli hiukkaspitoisuus ja siivous, sessiossa esitettiin neljä esitelmää ja niiden lisäksi viisi posteria. Session ensimmäisessä esityksessä, joka käsitteli mineraalikuittujen irtoamista sisäkatoista, ei käsitelty siivoukseen liittyviä asioita, mutta seuraavana oli vuorossa Itä-Suomen yliopiston tutkijan **Maija Leppäsen** esitelmä ns. sukkakouluista. Sukkakouluilla tarkoitetaan kenkien riisumista kouluissa. Leppänen kertoi kenkien riisumisen vaikutuksesta sisäilman hiukkaspitoisuuteen. Johtopäätöksensä oli, että kenkäkouluissa on suurempi hiukkaspitoisuus kuin sukkakouluissa.

Leppäsen mukaan kenkien riisuminen sisäntulossa vaikuttaa myös tilojen siivottavuuteen, joten sukkakouluissa pitää huomioida hyvät säilytystilat ulkokengille.

Ramboll Finland Oy:n **Satu Lahtisen** aiheena oli “INSTA 800 -standardin mukaisen laadunarvioinnin vaikutukset siivouspalvelun laatuun ja tulosten luotettavaan vertailuun”.

Tutkimuskohteina olivat Jyväskylän kaupungin Tilapalvelu-liikelaitoksen kohteet vuosina 2010–2018 ja niissä tehdyt 987 INSTA 800 -standardin mukaiset silmämeräiset tarkastukset. Tuloksista havaittiin laatuvaatimusten toteutuneen hyvin osittain palveluna tuotetussa siivouspalvelussa. Säännöllisen laadunarvioinnin todettiin voivan parantaa siivouksen laatutasoa ja samalla tukevan sisäilman laatua työympäristössä.

Sisäilmastoseminaarista ja sen esityksistä saa lisätietoa sisäilmayhdistyksen sivuilta www.sisailmayhdistys.fi. ■

Siivouskemikaaleja käytetään kouluissa oletettua vähemmän

Koulumaailmassa on viime aikoina noussut esille kemikaaleille herkistyminen ja sen myötä toive kemikaali-kuorman vähentämisestä. Meneillään olevan SIBI-tutkimushankkeen avulla halutaankin selvittää oppilaitoksissa ja päiväkodissa käytettävien kemikaalien määrää ja laatua sekä erilaisten siivousmenetelmien ja -kemikaalien vaikutuksia sisäilman laatuun ja mikrobiomiin.

TEKSTI: LEILA KAKKO JA EIJA REUNANEN

Yhtenä syynä kouluissa kemikaaleille herkistymiselle on pidetty siivouksessa käytettäviä pesu-, puhdistus- ja hoitoinaiteita. Niiden osuutta rakennusten kemikaalikuormasta ja sen kertymisestä sisäilmaan, pölyyn ja rakennusten sisäpinnoille ei ole aiemmin juurikaan tutkittu. Erilaisilla siivouksen menetelmävalinnoilla voitaneen vaikuttaa siivouskemikaalien leviämiseen ilmaan ja kertymiseen pinnoille.

SIBI-tutkimushankkeessa selvitetään monitieteisesti energiatehokkaiden uudisrakennusten siivous- ja huoltoprosessien vaikutusta työympäristöjen mitattuun ja koettuun sisäilman laatuun. Erityistarkastelun kohteena ovat uudistetut siivousprosessit, jotka eivät lisää rakennuksen sisäilman kemikaalikuormaa mutta kuitenkin takaavat pölyttömän ja haitta-aineesta puhtaan työympäristön.

Hankkeen ensimmäisessä mittausjaksossa on saatu mittaus- ja haastattelutuloksia kolmesta tutkimuskohteesta. Niiden haastattelujen tulokset olivat vastauksiltaan samankaltaisia, eikä kohteiden välillä havaittu muutenkaan merkittäviä eroja.

Siivouskemikaalien käyttö oli näissä kohteissa vähäisempää kuin oli oletettu. Kohteissa käytettiin lisäostutukseen usein vain pelkkää vesijohtovettä. Siivoustiloissa säilytettiin jonkin verran vanhoja ja tai muuten käytöstä poistettuja siivousaineita, mikä on saattanut johtaa harhaan runsaasta siivouskemikaalien käytöstä.

Tutkijat korostavat, että hanke on vielä kesken, joten tulokset ovat vasta alustavia ja niitä analysoidaan myöhemmin lisää. Tuloksiin otetaan mukaan myös toisen mittausjakson tiedot.

Ensimmäiset mittaukset tehtiin vuosi sitten, toinen vaihe tänä vuonna.

Kenttämittausten ensimmäinen jakso toteutettiin pääkaupunkiseu-

dulla kahdessa lukiorakennuksessa ja yhdessä päiväkodissa talven ja kevään 2018 aikana.

Siivouskemikaalien ja -menetelmien vaikutusta sisäilman laatuun selvitettiin mikrobiologisilla ja kemiallisilla tutkimuksilla kolmessa eri vaiheessa, kaksi viikkoa kerrallaan. Ennen toisen ja kolmannen vaiheen tutkimusjaksoa oli kahden viikon siirtymäaika, jolloin käytössä oli tulevan tutkimusjakson aikainen siivousmenetelmä.

Kenttätutkimusten toinen vaihe aloitettiin kuluvaan vuoden vaihteessa ja niistä saadaan pian tulokset. Tutkimusjaksot olivat pidemmät kuin ensimmäisessä vaiheessa.

Kohteissa tehtiin mikrobiologia ja kemiallisia tutkimuksia, joissa mm. määritettiin laskeutuneen pölyn mikrobitasoja ja elinkykyisiä mikrobeja sekä kerättiin VOC- ja karbonyyliyhdisteitä.

Siivoushenkilöstön haastattelut tehtiin kevään ja kesän 2018 aikana. Haastattelija havainnoi samalla myös kohteiden siivoukseen liittyviä käytänteitä.

Haastateltavana oli tutkimuskohteen siivooja ja hänen esimiehensä. Kaikki haastattelut tehtiin suomeksi. Haastattelukysymyksiä ei kaikilta osin ymmärretty, mikä johtuu osaltaan siivoushenkilöstön puutteellisesta suomen kielen taidosta ja ehkä osassa kohteista myös ammattitaidon puutteesta.

Kenttätutkimukset ovat jatkuneet samoissa kohteissa kuluneena talvena mutta pidennetyillä siivousjaksoilla. Tutkimusmenetelmät ovat samoja, mutta laskeutunutta pölyä analysoidaan myös sekvensoimalla (NGS, next generation sequencing), mikä helpottaa tunnistamaan muuttoksia mikrobien monimuotoisuudessa, eliöyhteisöjen koostumuksissa sekä yksittäisissä bakteeri- ja sienilajistoissa.

SIBI-TUTKIMUSHANKE

Syksyllä 2017 käynnistyi kaksivuotinen hanke "Sisätiloissa käytettyjen siivouskemikaalien ja biosidien vaikutukset mitattuun ja koettuun sisäilman laatuun koulu- ja päiväkotirakennuksissa (SIBI-hanke)". Hankkeen toimijoina ovat Aalto-yliopisto, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja Hyvinvoinnin tutkimuskeskus sekä Tampereen ammattikorkeakoulu.

SIBI-hankkeessa selvitetään 14 pääkaupunkiseudun lukiossa ja yhdessä päiväkodissa käytettävien kemikaalien määrää ja laatua sekä erilaisten siivousmenetelmien ja siivouskemikaalien välittömiä ja välillisiä vaikutuksia

sisäilman laatuun ja mikrobiomiin erilaisissa olosuhteissa.

Kaikkien kohteiden siivoushenkilöstöä haastateltiin ja niiden siivousta havainnoitiin. Lisäksi kahdessa lukiossa ja yhdessä päiväkodissa tehtiin sisäilmamittauksia, joiden aikana kohteissa siivottiin aivan normaalisti ja sen lisäksi tehtiin siivouksen interventio, jolloin siivottiin ilman kemikaaleja käyttäen uusia mikrokuituisia siivoustekstiilejä ja tavallista vesijohtovettä.

Lehtori **Leila Kakko** ja **Eija Reunanen** Tampereen ammattikorkeakoulusta kertovat,

että tutkimushanke on vielä kesken ja saatuja haastattelujen tuloksia tullaan analysoimaan lisää yhdessä toisen mittausjakson datan kanssa. Siivouskemikaalien kohdekohtaisia käyttömääriä ei haastattelussa saatu selvitettyä, joten määriin palataan myöhemmin vielä erikseen tämän vuoden aikana hankkeen jatkuessa.

Tämän aukeaman artikkeli käsittelee hankkeen ensimmäisen mittausjakson mittaus- ja haastattelutuloksia kolmen kohteen osalta. Muissa hankkeen kohteissa ei tehty mittauksia.

KOHDE	PUHDISTUSAINE	ANNOSTELU	TEHOAINEE	KÄYTTÖKOHDE	MUUT HUOMIOT
PÄIVÄKOTI	Käyttövalmis yleispuhdistusaine	Suihkutetaan sellaise- naan puhdistettavalle pinnalle tai siivous- pyyhkeeseen.	Ionittomia tensidejä ($< 5\%$)	Tasopinnot	Pyyhkeiden manuaalinen kostutus pelkällä vedellä, tarvittaessa puhdistusainetta suihkutetaan pinnoille tai pyyhkeeseen. Joutsenmerkki, biohajoava tuote
	Heikosti emäksinen yleispuhdistusaine 1	1–5 ml/1 l vettä	Ionittomia tensidejä ($< 5\%$) Saippuaa ($< 5\%$)	Lattiapinnat	Pesukoneessa kostutukseen Joutsenmerkki, biohajoava tuote
KOULU 1	Heikosti emäksinen yleispuhdistusaine 2	2 ml/5 l vettä	Ionittomia pinta-aktiivisia aineita 15 - 30 %	Taso- ja lattiapinnat	Kostutus vedellä, tarvittaessa aine Joutsen- merkki
KOULU 2	Puhdistus- ja hoitoaine	0,5–2 ml/1 l vettä	Ionittomia tensidejä (5-15 %) Polykarbok- sylaattia ($< 5\%$) Saippuaa ($< 5\%$)	Lattiapinnat	Manuaalinen kostutus vedellä, tarvittaessa yleispuhdistusaine
	Heikosti emäksinen yleispuhdistusaine 3	2 ml/5 l vettä	Polykarboksylaattia ($< 5\%$) Saippuaa ($< 5\%$)	Tasopinnot	

Taulukko 1. Kenttätutkimuskohteissa käytetyt puhdistusaineet haastattelupäivinä.

Mitä alustavat tulokset kertovat?

Kaikista haastatelluista kohteista siivous oli ulkoistettu kymmenessä kohteessa ja neljästä vastasi kaupungin oma siivousorganisaatio. Mittauskohteissa yhdessä siivous tehtiin ostopalveluna ja muissa kahdessa oli kaupungin oma siivous.

Kohteissa tutkimusalueita olivat vain luokkahuoneet mutta siivoojien alueet käsittivät myös muita tiloja. Tämän vuoksi siivousvaunuissa oli mukana myös muiden tilojen siivoukseen käytettäviä siivousaineita.

Kaikissa tutkimuskohteissa käytettiin esivalmisteltua siivousta ja mikrokuituisia siivoustekstiilejä. Pyyhkeet ja mopit kostutettiin yleispuhdistusaineliuksella ja sen oikea annostus mitattiin annostelupumpulla. Kohteissa lisäkostutus tehtiin tasopinnoille usein ainoastaan vesijohtovedellä myös kemikaalisiivouksen aikana, kun taas moppien kostuttamiseen käytettiin käyttöliuksia.

Kaikissa kohteissa oli tekstiilipintaisia huonekaluja ja niiden puhdistaminen vaihteli päivittäin tehtävästä puhdistuksesta vain 1–2 kertaa vuodessa tehtävään puhdistukseen. Käytetyt menetelmät vaihtelivat kohteittain mikrokuitupyhkeellä pyyhinnästä painehuuhtelukoneella pesuun.

Siivottavuuteen vaikuttavia epäkohtia havaittiin jonkin verran ja niistä erikseen mainittiin kalusteiden epäjärjestys, tahallinen roskaa-

minen, tiloissa olevat ylimääräiset kalusteet ja tasopinnoilla olevat ylimääräiset tavarat.

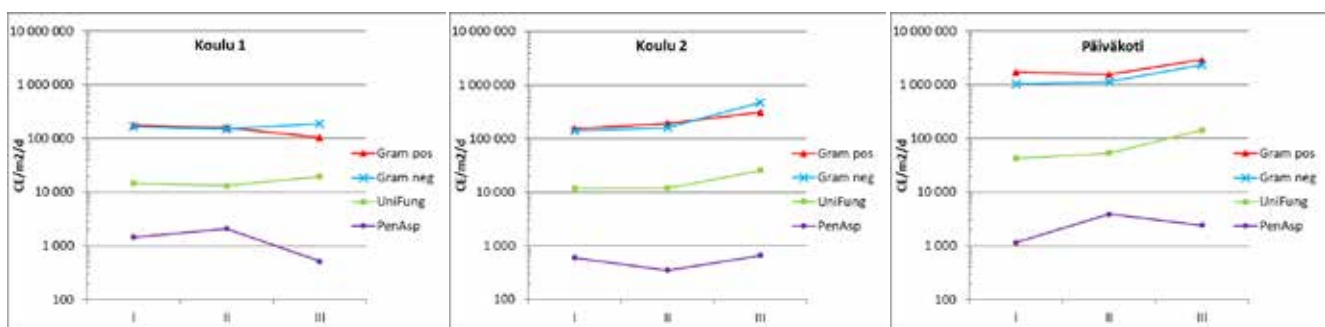
Verhojen säännöllisestä puhdistamisesta huolehdittiin vain osassa kohteista, sillä ne eivät yleensä kuulu siivoussopimukseen.

Siivouksen laatu varmistettiin aistinvaraisesti sekä siivoojien että esimiesten toimesta. Joissakin kohteissa laatua tarkkaili myös asiakas tai ulkopuolinen toimija, tällöin tarkistuksia tehtiin harvemmin kuin oman työn laadunvalvontaa.

Mikrobitasojen mittaustuloksissa ei voitu havaita johdonmukaista muutosta eri siivousjaksojen välillä. Kaikkia tiloja tarkasteltaessa minään mikrobiryhmän määrät eivät eronneet pelkällä vedellä siivotun jaksos osalta verrattuna kohteiden normaaliin siivoukseen. Myöskään kouluissa ja päiväkodissa ei havaittu mitään johdonmukaista muutosta tarkastelussa olevien mikrobiryhmien osalta kemikaalittoman siivouksen aiheuttamana. (Kuva 1).

Mikrobikeräimellä määritettyjen bakteerimäärien ja kemiallisten yhdisteiden pitoisuuksien huomattiin olevan hieman korkeampia kemikaalittoman siivouksen aikana. ■

Kirjoittajat Leila Kakko ja Eija Reunanen ovat Tampereen ammattikorkeakoulun lehtoreita.

Kuva 1. Laskeutuneen pölyn mikrobitasot.

Gram pos = Gram-positiiviset bakteerit
Gram neg = Gram-negatiiviset bakteerit
UniFung = Sienien kokonais DNA
PenAsp = Penicillium / Aspergillus suvut

Kuusamon alueen majoitus- ja ohjelmapalveluyrityksissä on riittänyt runsaasti kiirettä, kun alueella on liikunut ennätysmäärä matkailijoita. Myös matkailupaikkojen rakentaminen ja ylläpito työllistävät Kuusamossa. Rukalla investoitiin uusiin express- ja gondolihsseihin. Kuva on marraskuulta 2018.

Matkailun kasvu näkyy myös kiinteistöjen kunnossapito- ja siivousalalla

Siisteys ja puhtaus nousevat kansainvälisissä tilastoissa usein ykkösasioiksi, kun matkailijoiden arvostamia asioita katsotaan. Siivous- ja kunnossapitotehtävät työllistävätkin runsaasti yrityksiä ja ison joukon työntekijöitä matkailupaikkakunnilla.

SOL-yhtiöiden hallituksen puheenjohtaja **Anu Eronen** valottaa yhteistyötä matkailutoimialan kanssa yhden suuren matkailupaikkakunnan, Kuusamon, kannalta.

”Yrityksemme työllistää Kuusamossa ympäri vuoden noin 180 henkilöä ja parhaaseen sesonkiaikaan meillä on jopa lähes 300 työntekijää alueella”, hän kertoo esimerkkinä matkailun merkityksestä alan työllisyydelle.

Siisteys ja puhtaus ovat Eronenkin mukaan asioita, joita matkailijat majapaikoiltaan arvostavat suuresti.

”Paikan yleisilme ja siisteys ovat tärkeä osa matkailukokemusta. Jos esimerkiksi joku verho vinksottaa, niin sekin voi vaikuttaa tulijan mielentilaan, vaikka muuten olisi ihan kaikki tip top”, hän sanoo.

Osaavasta työvoimasta puutetta

Kuusamon yli 13 000 vuodepaikan ja uusien rakenteilla olevien kiinteistöjen osalta erilaiset rakennus-, asennus- ja kunnossapitotarpeet työllistävät eri alojen työntekijöitä.

”Paljon on myös niin sanottuja riskähommia kohteiden rakentamisessa-, kunnossapidossa ja kiinteistönhoidossa, kertoo myös Ruka-Kuusamo Matkailu ry:n toimitusjohtaja **Mats Lindfors**.

Lindforsin mukaan matkailun vilkas talvikausi Kuusamossa vaatii yhteispeliä monilla toimialoilla.

”Monissa yrityksissä tarvittaisiin lisää tekijöitä talvikaudeksi, mutta jatkossa enenevässä määrin myös kesäkaudelle, Lindfors kertoo.

Myös SOL-yhtiöillä on välillä haasteita työvoiman saatavuudessa. Kuusamo-Rukan alueella yhtiön työvoimasta lähes kaikki ovat paikallisia työntekijöitä.

”Matkailun kasvu näkyy meilläkin. Koko ajan on otettu lisää työntekijöitä. Ollaan yritetty myös paluumuuttoajatuksella markkinoida tehtäviä, ja joitakin onkin saatu palaamaan alueelle. Ovat sitten jääneet ja perustaneet perheitäkin. Pysyvyys työvoimassa on hyvää tällä alueella, työntekijät ovat sitoutuneita”, Eronen kertoo.

Matkailun tukipalvelut tarjoavat työmahdollisuuksia paikkakunnan nuorille. Esimerkiksi kuusamolainen **Joni Riekk**i valmistui viitisen

vuotta sitten paikkakunnan ammattikoulusta sähköasentajaksi ja sai pysyvän ja ympärivuotisen työn matkailun tukipalveluista SOL kiinteistöhuollossa.

“Olen koko ikäni asunut Kuusamossa. Olen käynyt koulun ja ammattikoulun täällä ja valmistuin sähköasentajaksi viitisen vuotta sitten. Kun koulut loppuivat, sain SOL:lta töitä ja siitä asti olen ollut firmassa töissä”, Riecki kertoo.

Yksikään päivä ei ole samanlainen

Kiinteistöhoitajan tehtäviä löytyisi myös muualta Suomesta, mutta Riecki viihtyy Kuusamossa. Hänen pääasialliset työtehtävänsä vaihtelevat lumitöistä korjaus- ja asennustehtäviin.

Työn parhaana puolena Riecki pitää työn monipuolisuutta. Yksikään päivä ei ole samanlainen.

“Pääsääntöisesti talvikaudet olen Rukalla, siellä on monet meidän asiakkaista. Kohteina on enimmäkseen huoneistoja, hotellihuoneita, ravintoloita. Kesäisin tehdään Rukan ja Kuusamon lisäksi kylmäkalusto- huoltoja myös eri puolilla Pohjois-Suomea”, Riecki kertoo työstään.

“Käydään selvittämässä, miksi patteri ei lämpene tai vaihdetaan ovi tai korjataan repsottava lista”, hän kertoo esimerkkeinä vaihtelevista työtehtävistä. ■

(Lähteet: e-Pressi ja Ruka-Kuusamo Matkailu)

Puhtausalan työntekijöillä on SOL-yhtiöiden hallituksen puheenjohtaja Anu Erosen mukaan tärkeä rooli siinä, miten matkailija vierailun majoituspaikakunnallaan kokee. “Yleisille ja siisteys ovat tärkeä osa kokemusta”, hän sanoo.

Wetrok Bolero

Ainutlaatuinen muunneltava yhdistelmäkone

Monipuolisuus: vaihdettavat 10 L ja 20 L säiliöt | **Helppous:** imujalan magneettinen kiinnitys
Puhtaus: HEPA-suodatin vangitsee 99,95 % kaikista hiukkasista | **Näkyvyys:** LED-ajovaloilla näet pimeämmissäkin olosuhteissa

Yhteydenotto ja tiedustelut:
Jan Finell, jan.finell@berner.fi, puh. 020 791 4450

Clean Key laajeni Turkuun

TEKSTI JA KUVA: SIRU VÄISÄNEN

Helsingin Konalassa sijaitseva puhtausalan palveleva jälleenmyynti- ja tukkuliike Clean Key Oy on ostanut tämän vuoden maaliskuussa turkulaisen siivous- ja kiinteistöalan erikoisliikkeen Paimek Oy:n liiketoiminnan. Samalla Clean Key laajeni pääkaupunkiseudulta Turkuun, joskin yritys on mm. verkkokauppansa vuoksi toimintaa jo pitkään valtakunnallisesti.

Clean Key on perustettu yhden miehen yritykseksi vuonna 2005. Yrityksen perusti alalla pitkään ollut **Kaj Torstensson**, joka on kunnostautunut myös yhdistyselämässä. Hän on mm. toiminut Helsingin Siivousteknisen yhdistyksen puheenjohtajana ja SSTL Puhtausala ry:n hallituksessa.

Clean Key kasvoi neljässätoista vuodessa 18 ihmisen työpaikaksi. Myös liiketilat ovat monta kertaa vaihtuneet aina vain suurempaan, 64 neliömetrin suuruisesta 'kannahäkkivarastosta' nykyisiin noin 3 000 neliömetrin toimisto- ja varastotiloiksi, kun mukaan lasketaan Paimekin noin 1600 neliön tilat. Tuotevalikoima on kasvanut ensimmäisistä siivouskoneista myös pyykinpesukoneisiin, vuokrattaviin koneisiin sekä koneiden huoltoon; siivousaineisiin ja -välineisiin, hygieniatuotteisiin, pehmopapereihin ja Paimekin kaupan jälkeen myös mm. henkilösuojaimiin ja ensiaputuotteisiin.

Miten tämä kaikki on mahdollista? Clean Key:n nykyinen toimitusjohtaja **Aku Vilke** kertoo tilanteen nopeasti: "Kaj Torstensson on alan konkari, joka aloitti yrityksen Diverseyn tuotteiden myyntiedustajana. Hän toimi työssä yksin pari vuotta ja palkkasi sitten ensimmäisen työntekijän. Yritys muutti Helsingin Suutarilasta 120 neliön suuruiseen liikehuoneistoon Pukinmäkeen, missä se toimikin useamman vuoden. Tuo muutto oli yrityksen ensimmäinen iso harppaus. Varastotilat kaksinkertaistuivat siitä 64 neliön häkkivarastosta", Vilke kertoo.

"Silloinkin oltiin aluksi vielä liikkeellä Diverseyn koneilla ja tuotteilla, mutta pian yrityksessä alettiin miettiä tuotevalikoiman laajentamista. Mukaan tuli monenlaista pienempää tavaraa, jättesäkkejä ja muuta. Ajatuksena oli, että mitä enemmän yrityksellä on 'jalkoja', sitä paremmin se pysyy pystyssä", parin vuoden kuluttua yrityksen perustamisesta mukaan tullut Vilke kertoo.

"Siitä lähtien, kun firma perustettiin, se on myös kasvanut", hän kertoo.

Yksi syy kasvuun oli se, että yritys ei jatkossa keskittynyt yhteen merkkiin, vaan laajeni myös muihin merkkeihin.

"Kasvua alkoi tulla vähän kaikesta", Vilke kertoo.

Yritys muuttui myös enemmän asiakaslähtöiseksi.

"Emme enää tarjonneet vain yhtä ratkaisua, vaan aloimme kuun-

nella asiakasta ja annoimme hänen valita tarvitsemansa tuotteen meidän valikoimastamme. Annamme myös tuotteisiimme ja niiden käyttöön liittyvää koulutusta asiakkaillemme yhteistyössä kumppaniemme kanssa," hän jatkaa.

Entä, miksi kasvava yritys yhdistää voimansa toisessa kaupungissa sijaitsevan yrityksen kanssa, etenkin jos toinen ei ole samanlailla kasvanut ja tuottanut tulosta?

"Tässä tapauksessa toisella yrityksellä oli 'hyvä runko', iso varasto, kelpo tilat ja hyvä henkilökunta, joka jatkaa nyt meidän palveluksessa vanhoina työntekijöinä. Saimme myös monia sellaisia tuotteita ja palveluita, joita meillä on tähän asti ollut vähemmän", hän jatkaa viitaten etenkin Paimekin kiinteistöpuolen osaamiseen.

Clean Key:n kasvustrategiassa omat roolinsa on myös huoltopalveluiden kasvavalla kysynnällä ja huoltoverkoston organisoinnilla maanlaajuisiksi. Myös maahantuonti ja jälleenmyyntikauppa on kehittynyt vuosien saatossa. Sen uskotaan myös jatkossa kasvavan Paimekin liiketoiminnan oston jälkeen. ■

Aku Vilke kertoo Clean Key:n laajentaneen tuoreen yrityskaupan myötä valikoimaansa ennestään. "Mitä enemmän yrityksellä on jalkoja, sitä paremmin se pysyy pystyssä", hän toteaa.

MOPPIEN JA PYYHKEIDEN PESUUN

Moppien ja siivouspyyhkeiden pesuun on Mielellä nyt kaksi eri kokoa olevaa uutta pesukonetta: MopStar60 kuuden kilon ja MopStar80 kahdeksan kilon pyykkimäärälle. Koneiden monipuoliset ohjelmat vastaavat vaativimpiinkin perustarpeisiin. Pesuohjelmat valitaan kiertokytkimellä.

Koneissa on valittavana 29 eri käyttökieltä, jotka voidaan helposti vaihtaa milloin vain. Liitettävyyttä hyväksi käyttäen pesuohjelman kulkua voi seurata mobiililaitteesta. Tällöin käyttäjä näkee helposti, milloin pyykkierä on valmis.

Lisätietoja: Miele Oy Professional, p. 050 3371238
professional@miele.fi, www.miele.fi/professional.

UUSI REPPUIMURI

Makitan reppuimuri DVC261ZX11 on kahdella 18 V akulla toimiva reppuimuri, joka tuo helpotusta erityisesti liikkuvaan siivoustyöhön. Se soveltuu hyvin myös työmaan pölynpoistoon työkoneeseen yhdistettynä. Imuri on varustettu HEPA-suodattimella, joten se suodattaa myös erittäin pieniä hiukkasia.

Uusi reppuimuri painaa akuista riippuen vain 3,8–4,5 kg. Tukevat olkahihnat ovat säädettävissä kantajan koon mukaan. Leveä ja säädettävä vyötärövyö antaa lisätukea ja tekee reppuimurin käytöstä vieläkin kevyempää.

Reppuimurissa on valittavissa kolme eri tehoaluetta, joiden avulla voi säädellä imun voimakkuutta. Tehoalueiden avulla voi vaikuttaa imurin toiminta-aikaan. Pienemmällä teholla akut kestävät kauemmin.

Reppuimurissa on vaihdettavissa oleva kahden litran pölypussi. HEPA-suodatin, imuletku, alumiininen teleskooppiputki ja leveä lattia-suulake ovat DVC261ZX11:n vakiovarusteita. Lisäksi siihen on saatavilla erilaisia adaptoreita työkoneiden pölynpoistoon liitettäväksi sekä erilaisia suulakkeita ja pölypusseja.

Lisätietoja: Makita Oy, p. (09) 8578 830
info@makita.fi, www.makita.fi.

Lähetä tuoteutinen osoitteeseen toimitus@puhtausala.fi.
Toimitus valitsee palstalle tulevat tuotteet ja käsittelee tuotetekstit toimitukselliseen muotoon.

SILMÄHUUHDE SIIVOUSVAUNUUN

Sterisolin Eyeaid ja Eyecare -silmäsuihkeet ovat uusia ensiapusilmähuuhkeitä. Silmän huuhtelu tapahtuu puskuroidulla liuoksella, joka neutralisoi sekä happamat että emäksiset roiskeet ja palauttaa silmän pH-tasapainon. Eyeaid-pullossa on patentoitu mekanismi, joka auttaa pitämään silmän auki, joten tuotetta voi käyttää yhdellä kädellä.

Huuhtelu-aika on 15 minuuttia, joten tapaturman sattuessa huuhtelu onnistuu yhdellä pullolla alusta loppuun. Yksi pullo painaa 250 grammaa. Silmähuuhkeet kulkevat helposti mukana vaikkapa siivousvaunussa tai työkalupakissa.

Lisätietoja: Suomen Sterisol Oy, p. 010 322 7680
myynti@sterisol.fi, www.sterisol.fi.

UUTTA ULKOASUA LATTIOIHIN

Marmoleum Terra ja Splash ovat Forbon uuden hiilidioksidineutraalin Marmoleum Marbled -lattiapäällystemalliston kaksi uutta kuosia. Niistä Terra on pienikuviainen marmorikuosi, joka on saanut inspiraatiota vulkaanisista kivilajeista. Valmistajan mukaan Terran ulkoasu piilottaa hyvin likaa.

Splash on puolestaan hieman leikkisä kuosi, joka kaukaa katsottuna näyttää vaaleanharmaalta yhdistettynä hienovaraisiin sävyvivahteisiin, mutta josta läheltä katsottuna pilkkahtaa esiin yllättäviä värejä.

Marmorikuosit sopivat hyvin yhdisteltäviksi muiden luonnonmateriaalien kuten puun, kiven ja tekstiilien kanssa. Marmoleum Marbled -mallisto sisältää viisi erilaista kuosia.

Lisätietoja: Forbo Flooring Finland Oy, p. (09) 862 30 300
info.finland@forbo.com, www.forbo-flooring.fi.

VAIKEAN LIAN PESUUN TEHOA

Super on vaikean lian tehopesuaine käsille. Sterisolin uutuustuote sisältää kasvispohjaisia öljyjä, jotka sekä poistavat likaa että kosteuttavat ihoa. Tuote sisältää maissia, joka toimii kitka-aineena antaen pesutehoa kovaa likaa vastaan. Tuote ei sisällä liuotina-aineita, säilöntäaineita eikä mikromuovirakkeita. Tuotetta on saatavilla sekä hajusteettuna että hajusteettomana.

Lisätietoja: Suomen Sterisol Oy, p. 010 322 7680
myynti@sterisol.fi, www.sterisol.fi.

Asiakaspalautteella on tärkeä merkitys

Monet puhtausalan yritykset keräävät järjestelmällisesti palautetta asiakkailtaan. Palautetta pyydetään esimerkiksi sähköisillä lomakkeilla, mutta myös puhelimitse ja kasvokkain. Asiakaspalautteet koetaan tärkeiksi yrityksen toiminnan kehittämiseksi.

TEKSTI: SIRU VÄISÄNEN JA SATU HAKALA

KUVAT: PIXABAY, SIRU VÄISÄNEN, SATU HAKALA

Puhtausala-lehti kyseli kahdesta eri yrityksestä, Koti Puhtaaksi Oy:stä ja Pirkanmaan Voimia Oy:stä, miten ne suhtautuvat asiakkailta saamaansa palautteeseen ja miten ne käsittelevät mahdollisesti tulleet reklamaatiot. Puhtausalalla reklamaatioita voi tulla niin työsuorituksesta, tekijästä kuin lopputuloksesta.

Haastateltavat kertoivat arvostavansa kaikkea saamaansa palautetta – oli se sitten positiivista tai negatiivista.

”Saatu palaute on aina hyvästä”, toteaa siistijä ja toimitusjohtaja

Saana Tyni Koti Puhtaaksi Oy:stä.

Tyni ei koe negatiivistakaan palautetta valituksena.

”On kehittävää palautetta ja kiitettävää palautetta”, hän vastaa.

Tyni korostaa myös, että myös se kehittävä palaute on tärkeä.

”Ilman kehittävää palautetta emme saisi tietää mahdollisia heikkoja kohtiamme”, hän toteaa.

Tyni kertoo, että yhtiö kerää asiakkailta palautetta järjestelmällisesti kaksi kertaa vuodessa sähköisen kyselyn avulla.

”Lisäksi pyydämme aktiivisesti palautetta aina kohdatessamme joko kasvotusten tai puhelimitse.”

Nappisuoritus, huti ja kehitysidea Pirkanmaan Voimian palautekyselyssä.

Kiitettävä palaute jaetaan Tynin mukaan yrityksessä kaikkien iloksi. Kehittävä palaute käydään läpi asianosaisen kanssa henkilökohtaisesti ja siitä keskustellaan myös työntekijöiden kanssa.

”Käymme tarvittaessa kehitettävät asiat läpi koko jengillä läpi kehittymisen vuoksi ja opettavassa mielessä.”

Keskusteluissa etsitään kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu

Reklamaatiotapauksissa asioista pyritään Tynin mukaan keskustelemaan kaikkien osapuolten kanssa. Jos reklamaatio koskee siivouksen lopputulosta, voidaan tilannetta tarkastella myös paikan päällä.

”Asiasta keskustellaan ja se pyritään sopimaan aina niin, että kaikki osapuolet ovat tyytyväisiä”, hän kertoo.

Reklamaatio pyritään myös kääntämään oppimisen paikaksi. Sekin onnistuu Tynin mukaan rakentavan keskustelun avulla.

”Keskustelemalla, analysoimalla, pohtimalla joko ryhmässä tai pienemmällä porukalla sitä, miten kyseinen reklamaatio olisi voitu estää.”

Palautetta pyytävien tai saavien yrityksen on Tynin mukaan tärkeää ymmärtää myös kipukohtien laajempi merkitys.

”Ennen kaikkea asiakaspalaute on meidän työkalumme, ja se ohjaa meidän toimintaamme.”

Palautetta ei saada, vaan sitä hankitaan.

“Jos samasta aiheesta tulisi useampi reklamaatio, se tarkoittaisi, että meillä olisi yrityksenä prosesseissa kehitettävää”, hän kertoo.

Oppimisen paikkana on myös palautteen vastaanottamisen taito

Myös Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin omistamassa Pirkanmaan Voimissa uskotaan saatujen palautteiden hyötyyn.

“Ehkä se oppimisen paikka kaikista eniten on palautteen vastaanottamisen taito. Hutipalautteen ottaa helposti henkilökohtaisesti ja siitä suuttuu, kun tärkeintä olisi ajatella sitä kehittävänä asiana”, pohtii asiakkuuspäällikkö **Tiina Tamiola**.

“Ajatusmallia tulisi muuttaa niin, että palaute ei ole arvostelu. Se on osa palvelutyötä ja yhteinen työkalu kehittämiseen. Sen tulisi kuulua niin luontevasti työhön, ettei sitä koeta taakkana eikä epäonnistumise- na. Palautteen tärkeyttä tulisi korostaa tekijöille”, hän lisää.

“Itse kaipaisin sitä, että oppisimme siihen, ettei saada palautetta vaan hankitaan palautetta”, kertoo asiakkuusvastaava **Satu Soikkeli**.

“Sillä me varmistamme, että teemme oikeanlaisia asioita ja tehtävät ovat ajan tasalla. Kaikki lähtee siitä, että työntekijä tuntee oman työnsä merkitykselliseksi. Silloin hän rohkeammin hankkii tietoa siitä, että hän tekee oikeita asioita ja ottaa vastaan palautteen niin, että se kehittää hänen työtään”, hän pohtii.

“Puhtaasti vaikein osuus on se, miten tukea työntekijöitä ajattelemaan vielä enemmän näin. Varmaan tässä voisi olla meillä kehittämisen paikka, että opetamme meidän henkilöstöämme kysymään palautetta”, pohtii myös tuotekehitysvastaava **Elina Ahtiala-Huotari**.

“Sen tulee lähteä organisaation joka portaasta, niin että palautekulttuuri on osa työyhteisöä”, kiteyttää Soikkeli.

Sähköinen palautejärjestelmä auttaa asiakasyhteistyössä

Pirkanmaan Voimialla kerätään systemaattisesti palautteita vuosittaisilla asiakastyytyväisyyskyselyillä sekä jatkuvalla päivittäispalautteiden ja laadun seurannalla.

“Palautteet ovat meille arvokkaita. Nappipalautteet ovat niitä meidän positiivisia palautteitamme. Kun ei mene ihan nappiin, se on hutipalaute. Pyydämme myös kehityspalautteita asiakkailta”, kertoo Tiina Tamiola.

“Asiakaspalautteita saamme suullisesti, puhelimitse tai sähköpostitse. Nyt kohteissa, joissa Voimia järjestää palvelut, on esillä myös QR-koodillinen tiedote, josta pääsee suoraan vaikka puhelimella netissä olevaan palautelomakkeeseen”, kertoo Satu Soikkeli.

Palaute tulee usein suoraan asiakkaalta toimipisteen työntekijälle, ja jokainen niistä kirjataan ylös.

“Meillä on käytössä sähköinen palautejärjestelmä. Mottona on, että palautteen saaja on vastuussa palautteen kirjaamisesta järjestelmäämme, josta minä tai kollegani käsittelemme sen ensimmäisinä.

Elina Ahtiala-Huotari (vas.), Satu Soikkeli ja Tiina Tamiola esittelevät Voimian palauteomakkeeseen johtavaa QR-koodia.

Palautteesta riippuu, miten se etenee, mitä toimenpiteitä se vaatii ja kuka vastaa asiakkaalle, mutta aina vastataan”, lisää Soikkeli.

”Aina pitää selvittää, miksi asiakas antaa sen palautteen, onko siihen jokin perusta, tehty laiminlyönti tai unohtus, tai onko asiakkaalla eri odotukset kuin mitä palveluun liittyy”, Tamiola kertoo.

”Yleensä toimipaikan puhtauspalveluiden esimies selvittää syyn, miksi palaute on annettu. Sitten mietitään, mitä tämän jälkeen tapahtuu ja millaisia korjaavia liikkeitä tarvitaan, kuten perehdytyksen lisääminen”, lisää tuotekehitysvastaava Elina Ahtiala-Huotari.

Palautejärjestelmästä saa tarpeen mukaan erilaisia raportteja asiakkaalle ja Voimian omaa kehittämistä varten.

”Järjestelmää voimme hyödyntää kehittämisessä sekä päivittäisessä asiakasyhteistyössä. Käytämme sitä eri tasoilla hiukan eri tavoilla, esimerkiksi Voimian vuosiraportoinnissa asiakastytyväisyys on yksi raportoitava alue”, kertoo Tamiola.

Huti ei ole aina huono palaute

Ideaalinen asiakkaalta saatu palaute Voimialla on sellainen, jossa asian eri puolet tulevat esille. Mikä on hyvin eli miten jatketaan? Mikä on huonosti? Mitä toivoisi, ettei tehdä?

”Varsinkin se ylläpidettävä, mikä on hyvin nyt, ohjaa työtämme. Silloin olemme ajan tasalla”, täsmentää Soikkeli.

Nimestään huolimatta hutikaan ei välttämättä ole negatiivinen palaute.

”Se voi tulla siitakin, kun työntekijä siirtyy muualle tai palveluliike lopettaa kohteessa. Asiakas on harmissaan, kun joku tuttu ja pidetty työntekijä lähtee pois”, kertoo Ahtiala-Huotari.

Asiakkailta tulee välillä hyviä kehitysideoita, ja niitä myös otetaan käyttöön.

”Hyvä parannus voi olla esimerkiksi sekin, että siivouksen ajankohdasta tai järjestystä muutetaan toimipaikassa”, lisää Tamiola.

”Yhteistyön parhaimpia hetkiä on, kun otetaan käyttöön se asia tai toiminnan muutos, mitä asiakas on ehdottanut. Asiakas kokee, että häntä on kuultu”, iloitsee Soikkeli.

Saana Tyni luottaa erimielisyyksissä rakentavaan keskusteluun eri osapuolten välillä.

Onko palaute aina aiheellinen?

”Jotta voimme arvioida, tarvitaanko palautteen johdosta toimenpiteitä ja millaisia, pitää tietää, mistä on sovittu asiakkaan kanssa. Tässä hyödynämme palvelukuvausta ja arvioimme palveluntuottajan tekemistä suhteessa siihen”, kertoo Tamiola.

Säännölliset palaverit palveluntuottajien kanssa auttavat pitämään laadun kohdallaan ja ennaltaehkäisevät huteja. Äärimmäisen tärkeää on myös läheinen yhteistyö ja vuoropuhelu asiakkaan kanssa. Viestintä puolin ja toisin kuin myös maalaisjärjen käyttö on tarpeen.

”Vuorokeskustelu toimipisteen eri toimijoiden kanssa ja asiakkaan tarpeen näkeminen ja muutoksista keskusteleminen, se on kaiken a ja o. Ja se yhteistyö, että ollaan toimipaikassa samaa väkeä ja puhutaan sekä nähdään tilanteen oikea-aikaisuus, esimerkiksi onko jokin tila jostain syystä siivottava tänään ensimmäiseksi”, toteaa Soikkeli.

Keskustelu voi myös korjata vääriä olettamuksia, jotka saattaisivat ennen pitkää johtaa hutipalautteeseen.

”On aivan ihanaa, kun vaikka laatukatselmuksella on samalla keskustellen ratkennut jokin turha olettamus”, kertoo Soikkeli.

Tällainen voi olla esimerkiksi pölyinen ikkunalauta, jota siivooja ei pääse siivoamaan tavaramäärän takia, kun asiakas ei ole tiennyt tyhjentää sitä siivousta varten.

”Kun ymmärretään oma rooli, hutipalautteet vähenevät”, tietää Tamiola.

Voimialla on palauteasiassa toiveita myös asiakkaalle.

”Olisi tärkeää, että palaute tulisi heti ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti, kuten mikä tilassa on likaista. Näin tilannetta on helpompi lähteä korjaamaan”, toivoo Ahtiala-Huotari.

Milloin Pirkanmaan Voimialla asiakaspalaute muuttuu reklamaatioksi?

”Kun poikkeamia tulee useita samasta asiasta, siitä muodostuu reklamaatio. Meillä on sopimuksessa kirjattu, mitä reklamaatio tarkoittaa käytännössä, kuinka toimitaan, ja onko se pahimmassa tapauksessa rahallinen sanktio, jos palvelu ei ole toteutunut siten mitä on ostettu tai on luvattu tuottaa”, kertoo Ahtiala-Huotari. ■

Myyntipäällikkö Kai Rintamäki ja aluepäällikkö Kirsi Olkkonen pitävät uuden myymälän avarista ja valoista tiloista.

VeliMarkille uudet tilat Espoosta

TEKSTI JA KUVAT: SIRU VÄISÄNEN

Siivousaineiden, -välineiden, -koneiden, hygieniatuotteiden sekä pehmpopereiden tukkukauppa VeliMark Oy on muuttanut Helsingin Konalasta Espoon Koskeloon. Uusissa Kiilaniityntiellä sijaitsevista tiloissa on yrityksen pääkonttori sekä runsaasti myynti- ja varastotilaa. Varastotilaa on nyt noin 3 000 neliötä, mikä on noin 2 000 neliötä enemmän kuin aiemmin. Myös myymälätilaa on reilusti, yhteensä noin 300 neliötä.

”Toteutimme tiloissa mittavan remontin viime vuoden puolella ja juhlimme vastikään uusien Savanni-tilojen avajaisia”, kertoo toimitusjohtaja **Perttu Levijärvi**.

VeliMarkilla on ympäri Suomea yhteensä 10 toimipistettä, joista Espoon toimipiste on suurin. Muut toimipisteet sijaitsevat Oulussa, Rovaniemellä, Tampereella, Turussa, Kuopiossa, Jyväskylässä, Seinäjoella, Lappeenrannassa ja Mikkelissä.

Toimitusjohtaja Perttu Levijärven mukaan esimerkiksi tutut seeprahahmot ja -kuosit ovat vahvasti mukana uuden myymälän sisustuksessa.

”Myös Jyväskylässä vietimme uusien tilojen avajaisia huhtikuussa”, Levijärvi kertoo.

Levijärven mukaan yritys ei rakenna muiden yritysten tapaan keskusvarastoja, vaan paikallisia varastoja eri toimipisteisiin. Varastojen ja toimiston lisäksi eri toimipisteissä on myös siivousaineiden ja -tarvikkeiden myymälät.

Nimi muuttui kaksi vuotta sitten

VeliMark Oy tunnettiin aiemmin nimellä Papyrus Supplies Oy. 1800-luvun lopulla Suomeen perustettu paperitukkuliike aloitti käyttötarvikkeiden myynnin vuonna 2010. Käyttötarvikkeet sisältävät siivoukseen sekä kiinteistöhuoltoon tarvittavat aineet, välineet ja koneet.

Yhtiön nimi muutettiin VeliMark Oy:ksi kaksi vuotta sitten, kun Papyrus Supplies Oy osti oululaisen puhtaustalan tukkuliikkeen Veli Mark Oy:n. ■

Toiminnanjohtaja

Per-Olof Ekström
Puh. 0400 707 736
per-olof.ekstrom@puhtausala.fi

SSTL Puhtausala ry

Haapaniemenkatu 7-9 B 14
00530 HELSINKI
Puhelin 040 766 0055
sstl@puhtausala.fi
asiakaspalvelu@puhtausala.fi
www.puhtausala.fi

SSTL Puhtausala ry on aatteellinen, yleishyödyllinen järjestö, jonka tavoitteena on nostaa alan arvostusta ja lisätä siivousalan tietoutta.

SSTL Puhtausala ry on valtakunnallinen keskusjärjestö, jolla on kolmenlaisia jäseniä:

- yhdistysjäsenyys eli alueellinen paikallisyhdistys
- yritys- ja yhteisöjäsenyys
- liiton suora henkilöjäsenyys.

Yhdistysten jäsenet toimivat eri tehtävissä puhtausalalla; siivoojina, sairaalahuoltajina, puhtauspalvelun esimiehinä, puhtausalan yrittäjinä, opettajina, myynti- ja markkinointitehtävissä sekä alan opiskelijoina.

SSTL Puhtausala ry omistaa Siivoussektori Oy:n.

TOIMINNANJOHTAJALTA

Arvoisat henkilö- ja yritysjäsenemme

Saimme kevään hyvin käyntiin.

Esimies- ja asiantuntijapäivät onnistuivat palautteen pohjalta lähes täydellisesti, niin järjestelyiden kuin ohjelman suhteen. Myös osallistujamäärä kohosi verrattuna viimevuosiin. Harvoin näkee palautteessa 90-prosenttisesti ääriarviota 'erittäin hyvä'. Näin kävi toisena päivänä puhuneen aivotutkija Mona Moisan esityksen Aivojen hyvinvointi modernissa työympäristössä -arvioinnissa.

Ensimmäinen FinnClean PRO koulutuspäivät & messut -tapahtuma keräsi paikalle suuren joukon puhtausalan ammattilaisia. Sekä näytteilleasettajien että näyttelyyn tutustujien määrä yllätti epäilijät.

Molemmat päivät olivat näytteilleasettajille niin vauhdikkaita, ettei heillä ollut pienellekään tauolle aikaa ennen myöhäistä iltapäivää. Näyttelytilassa olleen Cleantalk-lavan esityksiä seurattiin aktiivisesti, muutamien esitysten aikana suurehkon katsomon taakse kerääntyi vielä joukko katselijoita seisomapaikoille.

Myös koulutuspäiviin saatiin hyvin osallistujia, etenkin keskiviikkona sali täyttyi sopivasti. Myös Keynote-puhujat Henrik Dettman ja Patrick Pata Degerman herättivät kiinnostusta ja saivat erittäin hyvät arviot. Olisi suonut useammalle mahdollisuuden osallistua myös torstaille, koska palautteen pohjalta molempiin päiviin osallistuneet olivat tyytyväisempiä kokonaisuuteen kuin vain yhteen päivään osallistuneet.

Tampereen messujen keräämä palaute näytteilleasettajilta ja kävijöiltä oli positiivista.

Eri palautteiden yhteenvetona voi sanoa, että konsepti koulutusohjelman ja messujen yhdistämisestä toimii ja aikataulutuksen suhteen onnistuimme. Tästä on hyvä jatkaa ajatellen vuoden 2021 tulevaa FinnCleania.

Seuraavan uuden puhtausalan tapahtuman järjestämme ensi syyskuussa, silloin on vuorossa Innovaatiopäivä. Päivästä enemmän tämän lehden sivulla 36.

Aktiivinen keväλλιittokokous Aurajoen rannalla osui lähes kesäiseen sähän. Kokouksen jälkeen saimme kokea taattua turkulaista vieraanvaraisuutta Varsinais-Suomen Puhtausala ry:n järjestämillä illallisilla. Kiitokset vielä siitä Varsinais-Suomeen.

Hyvää loppukevättä ja alkavaa kesää!

HENKILÖ- JA YRITYSUUTISIA

AINO AHO

Siivouspalvelupäällikkö **Aino Aho**, 46, HOK-Elannosta on valittu Siivoussektori Oy:n hallituksen jäseneksi erovuoroisen Arto Laaksosen tilalle. Valinta tehtiin yhtiökokouksessa 26. huhtikuuta.

”Vastaan HOK-Elannon toimipaikkojen siivouspalveluiden hankinnasta ja suunnitellen siivouksen toimipaikkojen tarpeita vastaavaksi. Lisäksi hankin puhtaanapidon materi-

aaleja ja tarvikkeita. Myös tuholaiistorjunnan palveluiden hankinta on vastuullani”, Aino Aho kertoo.

Helsingissä asuva Aino Aho on valmistunut siivousteknikoksi Espoon koti- ja laitostalousoppilaitoksesta vuonna 1995. Lisäksi hän on valmistunut restonomiksi (2003) ja restonomi YAMK:ksi (2014).

HEIKKI RANNIKKO

Turkulaisen Rannikon Siivoustukku Oy:n vuonna 1979 perustanut **Heikki Rannikko** on kutsuttu SSSL Puhtausala ry:n kunniajäseneksi. Hallituksen tekemä esitys hyväksyttiin yksimielisesti Turussa 27. huhtikuuta kokoontuneessa liittokokouksessa.

Liiton sääntöjen mukaan liittokokous voi kutsua hallituksen esityksestä kunniapuheenjohtajaksi ja kunniajäseniksi henkilöitä, joilla katsotaan olevan erityisen merkittäviä ansioita liiton toiminnan edistämiseksi.

Kuvassa Rannikkoa onnittelee SSSL Puhtausala ry:n puheenjohtaja Marja Mäkkeli.

CC-TUKKU OY

CC-tukku Oy on nimittänyt uuden toimitusjohtajan. Aiemmin yhtiön myyntijohtajana toiminut **Jukka Tapola** BSc., eMBA, on aloittanut toimitusjohtajana 9.1.2019 alkaen. Edellinen toimitusjohtaja, Tommi Tapola, jatkaa yhtiön hallituksen puheenjohtajana.

”Olen innoissani mahdollisuudesta ottaa vastaan uusia tehtäviä CC-tukun tiimissä.

Jatkossakin olen asiakkaiden ja muiden kumppaneiden käytettävissä ja tulen aktiivisesti kuuntelemaan asiakkaittamme toiveita ja tarpeita”, Jukka Tapola kertoo.

CC-tukku Oy on ensimmäinen puhtausalan tukkuliike, jolle on myönnetty iso 9001 ja 90014 laatu- ja ympäristösertifikaatit.

SSSL PUHTAUSALA RY/SIIVOUSSEKTORI OY

Puhtausala-lehden toimitussihteeriksi on nimitetty toimittaja **Siru Väisänen** 25.3.2019 alkaen. Hän kokoaa lehden jutut ja myös kirjoittaa niitä itse. Hänen tehtäviinsä kuuluu myös lehden rakenteen ja ulkoasun suunnittelu, valokuvaus, juttujen editointi sekä sivujen painokuntoon saattaminen.

Siru Väisänen pitää yhteyksiä lehden toimituskuntaan ja muihin avustajiin. Lehteen liittyvissä asioissa häneen voi olla yhteydessä joko puhelimitse 040 766 0053 tai sähköpostitse siru.vaisanen@puhtausala.fi.

Siivoussektoriin Väisänen siirtyi taittavan toimittajan tehtävistä Länsi-Uusimaa -lehdestä. Vuosina 2004–2015 hän toimi toimitussihteerinä ja -päällikkönä Rakennustieto Oy:ssä.

Pirkanmaan Voimian puhtauspalveluille Joutsenmerkki

Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin omistama yhtiö on ensimmäinen julkisen sektorin toimija, jonka palvelu on saanut Joutsenmerkin käyttöoikeuden Suomessa. Pirkanmaan Voimian oman tuotannon puhtauspalveluille myönnettiin Joutsenmerkki huhtikuussa 2019.

Pirkanmaan Voimia Oy on Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin omistama yhtiö, joka aloitti toimintansa 1.1.2019. Voimian 700 ammattilaista tarjoaa vuosittain 12 miljoonaa ateriaa ja huolehtii tilojen puhtautta yli 400 kiinteistössä kumppanuus- ja hyödyntäen.

Jo kolmekymmentä vuotta käytössä ollut ympäristömerkki on yksi Pohjoismaiden tunnetuimpia ja arvostetuimpia brändejä. Jotta tuote tai palvelu saa Joutsenmerkin, sen täytyy täyttää tiukat elinkaariajatteluun perustuvat ympäristövaatimukset. Merkkiä tuotteelle tai palvelulle myönnettäessä arvioidaan muun muassa materiaalien alkuperä, tuotannon ja käytön energiankulutus sekä kemikaalien käyttö ja jätteiden synty koko tuotanto- ja kulutusketjun aikana.

(Lähde: Pirkanmaan Voimia Oy)

AMMATTITUOTTEET PUHTAUSALALLE

AREX OY

SAPPAX OY

ARSEDEL OY

GADLEE FINLAND

Miele Professional. Immer Besser.

SUOMEN PERFECTION OY

SUOMEN STERISOL OY

SURMET OY

Dr. Schutz®

KEMBEK OY

Tork,
an Essity brand

UPOFLOOR®

VS-Harja Oy

■ PALVELULIIKKEET

CLEAN MARIN OY

SIVOUSPALVELUT OY

SIIVOUSPALVELU Oy
p.(09) 42 43 500 www.mtb.fi
Email: asiakaspalvelu@mtb.fi

RTK
palvelu

COOR

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT | Kuntatekniikka
Kommunalteknik

N·CLEAN·

SIIVOUS- JA
HOIVAPALVELU
NOVA OY

KLAARA SERVICE OY

KOTIPALVELU
PUHDAS TUPA KY

SISKON SIIVOUS OY

ESPOO

FRESH HOUSE

LUMIJOEN KUNTA

SMC PALVELUT OY

JÄRVENPÄÄN
ATERIA-JA SIIVOUS-
PALVELUT JATSI OY

PÄIJÄT-HÄMEEN
LAITOSHUOLTO
PALVELUT

Titan Clean Oy
www.titanclean.fi

■ KOULUTUS JA KEHITYS

Keuda

WINNOVA
LÄNSIRANNIKON KOULUTUS OY

Puhtaustuotteet ammattikäyttöön

- siivousaineet
- siivouskoneet
- siivousvälineet
- pehmpaperit
- jätesäkit
- roska-astiat
- suojaimet
- keittiöhygieniat
- hygienia-testit
- siivouskonehuolto

Yellow SERVICE

siivous.fi
Tervetuloa tutustumaan puhtauteen

03 2344 600 www.siivous.fi info@siivous.fi

vileda
PROFESSIONAL

- ▶ Lattiansiivousvälineet
- ▶ Mikrokuitupyhkeet
- ▶ Jätehuoltotuotteet
- ▶ Siivousvaunut

www.vileda-professional.fi
Freudenberg Home & Cleaning Solutions Oy • Bertel Jungin aukio 1,
02600 Espoo • Puh. 0424 2861 • asiakaspalvelu@fhp-ww.com

a brand of
FREUDENBERG

Jac-MoPP
Siivousalan tukku- ja vähittäismyynntiliike

Kekkurintie 4, 45200 Kouvola
Puh. 044 0589 102
jacmopp@jac-mopp.fi
www.jac-mopp.fi

Wirbel **Wagner** **75** **50**

Nykysiivous Oy

meranti
puhtaus on taitolaji

Laadukkaat, kustannustehokkaat ja luotettavat puhtauspalvelut.

TOIMITILA- JA KIINTEISTÖSIIVOUS
Toimitilojen siisteys on tärkeä osa yrityskuvaa. Siisteys lisää myös työtehoo ja parantaa työhyvinvointia. Asuinkiinteistöjen pitäminen puhtaana lisää puolestaan asumisen viihtyvyyttä ja varmistaa kiinteistöjen arvon säilymisen. Meranti on toimitila- ja kiinteistösiivouksen vankka asiantuntija.

RAKENNUSSIIVOUS
Puhtauden- ja pölynhallinta kohentaa rakentamisen laatua, varmistaa rakentajien ja tilojen käyttäjien hyvinvoinnin sekä pitää valmiin rakennuksen terveenä. Meranti osaa rakennussiivouksen kaikki vaiheet.

ERIKOISPALVELUT
Laaja valikoima puhtauspalveluja erityistarpeisiin kuten graffittien poisto, lattioiden pinnoittaminen, yläpölyjen poisto sekä rakennusten kattojen, julkisivujen ja korkealla olevien ikkunoiden pesu.

KOTIPALVELUT
Kodin siivoaminen on luottamustehtävä, jonka Meranti hoitaa viimeisen päälle huolellisesti. Siivouksen teettäminen ammattilaisilla säästää aikaa ja vaivaa, eikä käy kukkaron päälle.

UUSI MENETELMÄ!
Dr. Schutz kunnostaa ja hoitaa lattiat
Dr. Schutzin PU Sealer -pinnoite korjaa tehokkaasti kaikki kulumat, naarmut ja värjäytymät. Se tekee vanhasta lattiasta kuin uuden – vaivattomasti ja kustannustehokkaasti. Pinnoitteen avulla voi vaihtaa lattian väriä ja tehdä siihen erilaisia kuvioita.

P. 020 833 3150 • meranti@meranti.fi
Meranti Siivouspalvelut Haaranaukonkuja 10, 90240 OULLU
TUTUSTU TARKEMMIN – www.meranti.fi

clean import
Puhtaustuotteet ja -ratkaisut

p. (09) 849 4910
www.cleanimport.fi

Huippulaadukkaat patentoidut kotimaiset siivousvälineet
www.sappax.fi
petteri@sappax.fi
anu@sappax.fi

Sappax Oy

VALMISTETTU KISKOSSA

Valmistus ja tuotekehitys:
Sappax Oy
Helsingintie 27
24100 Salo
Puh. 0400 952 041

i-team
FINLAND

Kustannustehokkaat ratkaisut siivoukseen

Kristall Pro
Henry Fordin katu 5 K
00150 Helsinki
puh +358 10 4219202
www.kristall.fi

KOTIMAISET HARJAT AMMATTIKÄYTTÖÖN

VS-Harja Oywww.vsharja.fiPätsiniementie 65
37800 Akaa
puh. 0207 789 900
myynti@vsharja.fi

MATOT

vileda
PROFESSIONAL

▶ Mattojärjestelmät

www.vileda-professional.fiFreudenberg Home & Cleaning Solutions Oy • Bertel Jungin aukio 1,
02600 Espoo • Puh. 0424 2861 • asiakaspalvelu@fhp-ww.coma brand of
FREUDENBERG

MITOUTUSPALVELUT

CLEANACT®
Keeps the World Clean
- Kaikki mitoituksesta!

CateNet	Ravintohuollon mitoitukseen
CleanNet®	Monikieliohjelma siivous, kiinteistöhuolto ym.
CleanCad	Rak.piiirustuksien neliöinti, siirrot, väritys ym.
CNSelain	Tilatyyppikuvien katselu, selailu
CleanConv	Pikapalvelu: mitoitus, kustannusl., työohjeet ym.
CNLasku	Sisäiseen laskutukseen
CleanQuality	Monilaatuvalvontaa netissä

Clean Basic Oy, Kivitasunkuja 2, 21100 Naantali, puh. (02) 433 2810, fax (02) 433 2087
jaakko.laiho@cleanbasic.fi, www.cleanbasic.fi

KOULUTUS

*Arkivire*Ratkaisukeskeiset koulutus- hyvinvointi- kehitys- ja asiantuntijapalvelut
puhtaus- ruokahuolto- ja kiinteistöpalveluille.www.arkivire.fi info@arkivire.fi

Tutkittua tietoa ja parasta palvelua.

Ohjelmistot ja asiantuntijapalvelut puhtaus-, kiinteistö-
ja ruokapalvelujen mitoittamiseen, resursointiin,
kilpailutukseen, laadunhallintaan ja työntutkimukseen.

Atop-Tieto Oy

Perintökuja 8, 01510 Vantaa • p. 020 786 1100
atop@atop.fi • www.atop.fi

Ota yhteyttä!

Maritta Humala
palmera@kotiposti.net
040 709 9856**SSTL**
Puhtausala ry

Toimialan kehittäjä

Siivoussektori Oy
Haapaniemenkatu 7-9 B 14,
00530 Helsinki
puh. 040 766 0055
konttori@puhtausala.fi,
www.puhtausala.fi

Liiton jäsenyys kannattaa!

- Henkilöjäsenenä saat mm. Puhtausala-lehden kotiin kannettuna, alennukset koulutuksista ja tuotteista sekä etuja vapaa-ajan matkailuun. Seuraava lehti ilmestyy 6.9.2019.
- Yritys- ja yhteisöjäsen voi olla mikä tahansa yksityinen tai julkinen organisaatio, joka toimii puhtausalalla kokonaan tai joltain osin. Jäsenet saavat sekä edullista että maksutonta näkyvyyttä alan sisällä, jäsenhintaisten koulutukset koko henkilöstölle, alennukset näyttelypaikoista ja paljon muuta!
- Lue lisää ja liity puhtausala.fi -sivuilla
- Lisätietoja asiakaspalvelu@puhtausala.fi tai puh. 040 7660055

Puhtausluuta 3/19

Etsi Puhtausluuta tämän lehden sivuilta ja lähetä vastauksesi perjantaihin 26.7.2019 mennessä joko alla olevalla kilpailukupongilla tai puhtausala.fi -sivujen kautta.

Oikein vastanneiden kesken arvomme palkintona Ticketmaster Suomen (ent. Lippupalvelu) lahjakortin.

Edellisen kilpailun voittajat

Palkintona oli Finnkinon elokuvaaliput kahdelle. Arvoimme kaksi palkintoa. Palkinnot voittivat Helena Enbuska Pellosta ja Raakel Piironen Karkkilasta. Puhtausala 2/2019 -lehdessä Puhtausluuta löytyi sivulta 5. Lehden parhaana artikkelina pidettiin sivulta 4 alkanutta juttua Maailman inhimillisin sairaala Hämeenlinnaan. Toiseksi eniten ääniä annettiin sivulta 40 alkavalle jutulle Sininen valo ja katalyysipinnoite taikovat puhtautta tiloihin.

PUHTAUSLUUTA löytyi sivulta _____

Mielestäni tämän lehden paras juttu on sivulla _____

Toivoisin Puhtausalan käsittelevän seuraavia aiheita

_____
_____
_____
_____

Nimi _____

Lähiosoite _____

_____

Postiosoite _____

Kirje-
merkki

SIIVOUSSEKTORI

Haapaniemenkatu 7-9 B 14

00530 HELSINKI

Henkilöjäsenelle

Haluatko pysyä puhtausalan asioista ajan tasalla helposti?

Haluatko kehittää osaamistasi ja olla alan etulinjassa?

Haluatko edistää koko tiimisi osaamista?

Onko sinulla vankka osaaminen ja halua vaikuttaa koko puhtausalan kehitykseen?

Jos vastasit kyllä yhteenkin kysymykseen, SSTL Puhtausala ry:n jäsenyys on juuri sinulle!

SSTL Puhtausala ry:n jäsenenä alan tietojen ajan tasalla pitäminen on kätevää. Myöskään oman osaamisen kehittämisen ei tarvitse olla vaivalloista ja kallista, vaan siihen on paljon sekä maksuttomia että edullisia vaihtoehtoja. Vaikka jokaisella on yhä enemmän vastuuta oman osaamisensa ylläpidosta, jäsenyyden myötä se on helppoa.

SSTL Puhtausala ry:n jäsenenä saat monia etuja:

- Puhtausala-lehden vuosikerta (4 lehteä, arvo 82,50 €)
- Alennukset liiton tuottamista julkaisuista
- Alennukset liiton järjestämistä koulutustapahtumista
- Maksuttomia tai jäsenhintoisia tapahtumia ja koulutuksia
- Alennuksia vapaa-ajan matka- ja majoitushinnoista
- Mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa alan kehitykseen erilaisissa työryhmissä, liittokokouksissa sekä liittohallituksessa

SSTL Puhtausala on valtakunnallinen yhdistys, johon kuuluu 13 paikallista yhdistystä. Kun liityt jäseneksi, voit samalla liittyä myös valitsemaasi paikallisyhdistykseen. →

Lue lisää jäsenyydestä ja eduista puhtausala.fi -sivuilta. **Voit myös ottaa yhteyttä liiton toimistoon:** asiakaspalvelu@puhtausala.fi tai puh. 040 766 0055.

Jäsenmaksu 50 €, opiskelijajäsen 30 €, seniorijäsen 40 €.

Liity osoitteessa puhtausala.fi

Paikallisyhdistysten hallitusten puheenjohtajat ja sihteerit 2019

Etelä-Savon Puhtausala ry

Pj Johanna Laiho
jossu.laiho@suomi24.fi
Siht Marjukka Lehtisalo
marjukkalehtisalo@gmail.com

Pirkanmaan Sty

Pj Mikko Pohjamo
mikko.pohjamo@sok.fi
Siht Mikko Grönroos
mikko.gronroos@yellowservice.fi

Kainuun Sty

Pj Mari Laakko-Leinonen
mari.laakko-leinonen@kao.fi
toistaiseksi ennen
Siht Anne Härkönen
anne.harkonen@sotkamo.fi
kokousta jatkaa samaa hallitus

Pohjois-Pohjanmaan Puhtausala ry

Pj Sari Kivioja
sari.kivioja@oulainen.fi
Siht Anne Hiltunen
anne.hiltunen@wmail.fi

Kanta-Hämeen Sty

Pj Terhi Koivisto
terhi.koivisto@kktavastia.fi
Siht Harri Turunen
harri.turunen@sterisol.fi

Puhtausalan seniorit ry

Pj Päivikki Koivisto
paivikki.koivisto@outlook.com
Siht Airi Hartikainen
airi.hartikainen@kymp.net

Karjalan Puhtausala ry

Pj Kyösti Kinnunen
kyosti.kinnunen@kolumbus.fi
Siht Eeva-Leena Lappalainen
eeva-leena@puhdasillo.fi

Päijät-Hämeen Sty

Pj Riitta Ylijoki
riitta.ylijoki@heinola.fi
Siht Maarit Autio
maarit.autio@salpaus.fi

Kymen Puhtausala ry

Pj Anne Hinkkanen
anne.hinkkanen@saimaantukipalvelut.fi
Siht Vuokko Aalto
vuokko.aalto@pp.inet.fi

Satakunnan Puhtausala ry

Pj Pirkko Hilvo
pirkko.hilvo@pori.fi
Siht Jaana Vuorinen
jaana.vuorinen@lindstromgroup.com

Länsi-Pohjan Puhtausala ry

Pj Päivi Salmelainen
paivi.salmelainen@lappia.fi
Siht Iiris Tenno
iiriste@hotmail.com,
iiris.tenno@lpshp.fi

Uudenmaan Puhtausala ry

Pj Maarit Roininen
maarit.roininen@hus.fi
Siht Marjo Voistio
marjo.voistio@pamark.fi

Varsinais-Suomen Puhtausala ry

Pj Päivi-Leena Salviander
plkotiposti@gmail.com
Siht Päivi Hokkanen
paivi.hokkanen@arkea.fi

Yritysjäsenelle

Tarvitseeko yrityksesi tai työnantajasi enemmän näkyvyyttä alan sisällä? Haluatko kasvattaa ja vahvistaa verkostojasi puhtausalalla? Mietitkö, miten voisi kehittää henkilöstön osaamista helposti ja edullisesti? Haluatko vaikuttaa puhtausalan kehitykseen?

SSTL Puhtausala ry:n yritysjäsenyys auttaa kaikissa näissä kysymyksissä. SSTL Puhtausala ry:llä on yli 100 yritysäsentä. Yritysjäseniä yhdistää kiinnostus alan kehittämiseen sekä aktiivinen toiminta alalla ja sen hyväksi. Yritysjäsenenä pääset vaikuttamaan sekä konkreettisiin asioihin että alan kehitykseen laajemminkin.

Yritysäsenten etuja ovat mm.

- Puhtausala-lehden vuosikerta veloitusetta, arvo 82,50 €
- Yritysjäsentilaisuudet (keskustelu- ja tiedotustilaisuudet) kahdesti vuodessa
- Mahdollisuus osallistua yhdistyksen ja koko alan toiminnan kehittämiseen (projektiryhmät, näyttelytoimikunnat, toimialakohtaiset ryhmät, jne.)
- Vaikutusmahdollisuudet liittokokouksissa ja sen valitsemassa liittohallituksessa
- Alennukset SSTL Puhtausala ry:n tuotteista (ilmoitukset, osastohinnat, koulutukset, julkaisut)
- Maksuton näkyvyys Puhtausala-lehdessä ja puhtausala.fi -sivuilla

Lisäksi yritysjäsenet saavat yritysjäsenyydestä kertovan sähköisen bannerin (esim. verkkosivuilla käytettäväksi), sekä tulostettavan seinätaulun.

Katso tarkat tiedot eduista puhtausala.fi -sivuilla!

Yritys- ja yhteisöjäsenyydessä on kolme kategori-aa (A, B ja C), ja jäsenmaksun suuruus muodostuu seuraavasti:

A = Palveluntuottajaorganisaatiot

	Kategoria	Jäsenmaksu / vuosi
◆ A1	Yli 1000 työntekijää	1250 €
◆ A2	Yli 100 työntekijää.....	750 €
◆ A3	21-100 työntekijää.....	450 €
◆ A4	1-20 työntekijää	200 €

uusi kategoria vuoden 2019 alusta!

B = Materiaaleja ja ohjelmistoja valmistavat sekä tavarantoimittajayritykset

◆ B1	Yli 5 milj. € liikevaihto	1250 €
◆ B2	Yli 1 milj. € liikevaihto	750 €
◆ B3	Alle 1 milj. € liikevaihto	450 €

C = Oppilaitokset, järjestöt ja vastaavat

◆ C	.....	350 €
-----	-------	-------

Jäsenmaksu laskutetaan kalenterivuositain. Mikäli yrityksen kokonaisliikevaihtoon sisältyy osastoja tai osia, jotka eivät liity ammattisiivoukseen tai siinä käytettäviin tuotteisiin (esim. kuluttajatavaraosasto), sitä ei lasketa mukaan jäsenyysskategorian määrittävään liikevaihtoon.

Liity alan edelläkävijöihin ja tule mukaan yli 100 yritysjäsenen joukkoon!

**Kysyttävää yritysjäsenyydestä?
Ota yhteyttä liiton toiminnanjohtajaan:
per-olof.ekstrom@puhtausala.fi,
tai puh. 0400 707736**

Puhtausalan Vuoden teko 2019

Puhtausalan Vuoden teko on SSTL Puhtausala ry:n kilpailu koko puhtausalalle. Palkinto jaetaan vuosittain yritykselle, yhteisölle, organisaatiolle tai yksittäiselle henkilölle.

Vuoden 2019 teko julkistetaan Puhtauspäivänä 2.12.2019. Puhtausalan vuoden teko voi olla esimerkiksi teko, joka on vaikuttanut positiivisesti organisaation työhyvinvointiin, asiakastytyväisyyteen, toimintaprosesseihin tai vaikkapa tuotelanseeraus, jonka ansiosta työ helpottuu tai nopeutuu. Kyseessä voi olla myös yksittäinen henkilö, joka on tehnyt tai kehittänyt idean, jolla on merkittävä vaikutus omalle organisaatiolle tai koko toimialalle.

Kilpailuun osallistutaan lähettämällä vapaamuotoinen hakemus, haku aika on 1.-31.10.2019. Laita viestin otsikoksi Puhtausalan Vuoden teko 2019 ja lähetä osoitteeseen per-olof.ekstrom@puhtausala.fi. Lue lisää puhtausala.fi-sivuilta (Tapahtumat/Kilpailut)

Hei SSTL Puhtausala ry:n jäsen! Näin saat tietoa liiton ja paikallisyhdistyksen toiminnasta:

- Puhtausala.fi -sivut – ajankohtaiset tiedot tapahtumista, ilmoittautumislinkit, tiedotteita, jne.
- Puhtausalan uutiskirje – Joka toinen perjantai puhtausalan tietopaketti suoraan sähköpostiisi
- Puhtausala-lehti ilmestyy viisi kertaa vuonna 2019. Asiaa kannesta kanteen. Jäsenasiat kätevästi jäsensivuilla.
- Puhtauspankki.fi – Täältä löydät puhtausalan tietopankin
- Jäsenkirje – SSTL Puhtausala ry:n jäsenet saavat jäsenkirjeen sähköpostiinsa noin neljä kertaa vuodessa. Ovathan tietosi ajan tasalla, jotta et jää paitsi?
- Liiton Facebook-sivu – Kuvia ja kuulumisia tapahtumista, ajankohtaisia tiedotteita

Kun paikallisyhdistyksessä tapahtuu, ilmoita siitä asiakaspalvelu@puhtausala.fi, niin tieto laitetaan myös yhdistysten tapahtumakalenteriin ja Puhtausalan uutiskirjeeseen. Jälkeenpäin voit lähettää lyhyen kuvauksen tilaisuudesta ja kuvia, nekin pääsevät esille!

Onko sähköpostisi tai postiosoitteesi muuttunut? Ilmoitathan asiakaspalveluun, niin saat jatkossakin sekä lehden että sähköiset tiedotteet ongelmitta.

SYYSKOKOUS 2019 JA RISTEILY

- 11.10.2019 ■ syyskokous Helsingissä ■
- 11.-12.10.2019 ■ Helsinki-Tallinna risteily Silja Europalla ■

Syyskokous 2019 sekä jäsenille erittäin edullinen koulutus pidetään Helsingissä, lähellä laivaterminaalia. Kokous ja koulutus pidetään maissa. Kokousosioon kuuluu ajankohtaisia asioita jäsenille sekä liittokokous, johon ovat tervetulleita kaikki jäsenet sekä yritysjäsenten edustajat. Alustava aikataulu on, että aamupäivällä on koulutus ja lounaan jälkeen liiton ajankohtaisia sekä tärkeä liittokokous henkilövalintoineen.

Liittokokouksen iltajuhla vietetään risteilyn merkeissä. Risteily lähtee Helsingistä perjantaina illalla ja laivalla syödään yhteinen illallinen. Aamulla on mahdollisuus vierailulla Tallinnassa ja Helsinkiin palataan klo 16.00.

Katso tarkemmat tiedot puhtausala.fi -sivuilta.

Posti Green

04881015

Sinä olet siellä.

AIKAKAUSMEDIA

Ammattilehtiin syvennytään. Ne imaisevat lukijansa toiseen maailmaan. Ne antavat lukijalleen keskimäärin kolmen vartin matkan rauhaan paikkaan – oman alan tiedon ja taidon äärelle. Ja virkeämpänä takaisin. aikakausmedia.fi/sinaoletsilla